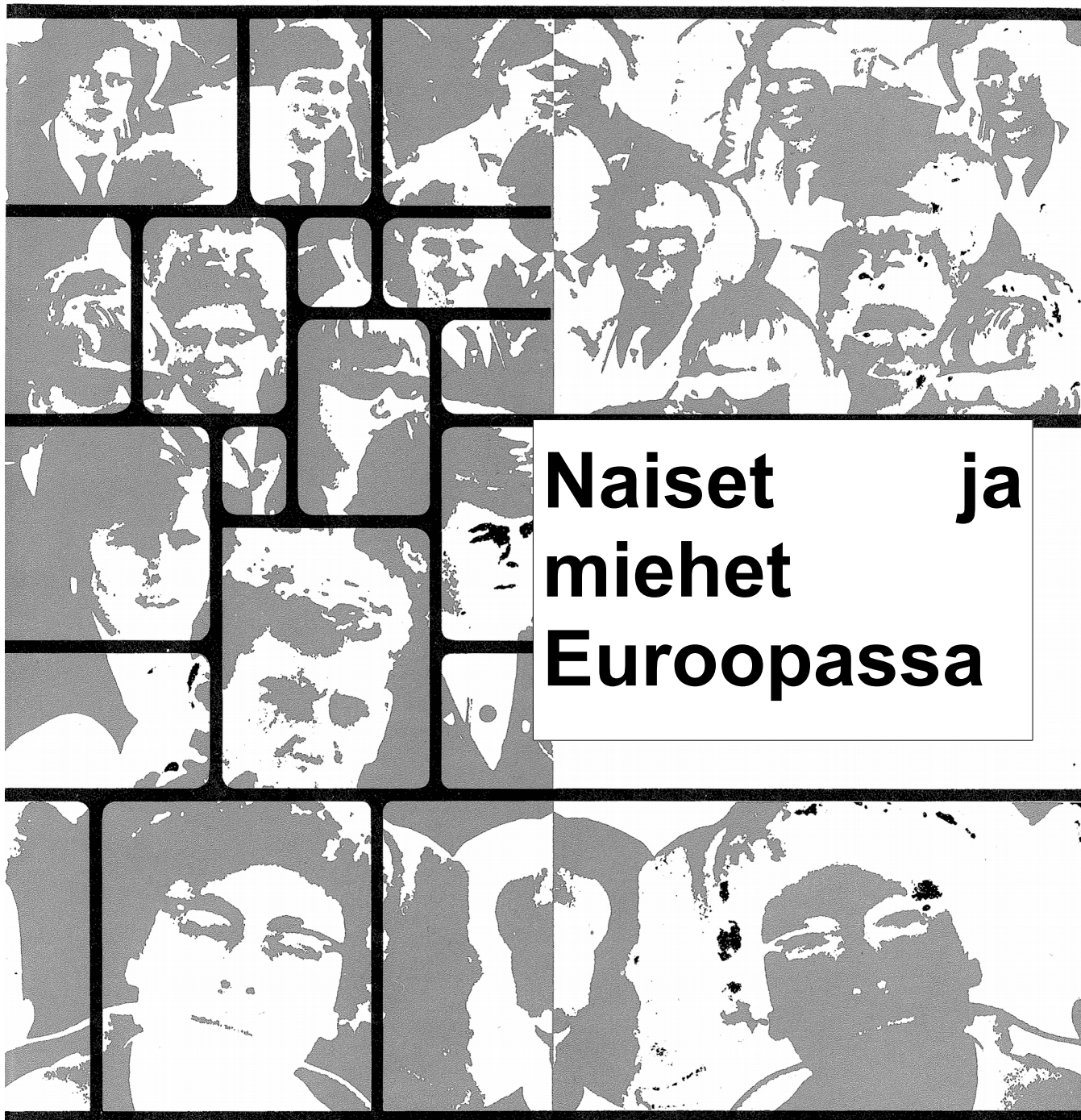

Naiset ja miehet Euroopassa

**Vertaisarvioinnit eräistä
yhteiskuntaprobleemeista**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO
RUE DE LA LOI 200 • 1049 BRUSSELS

Naiset ja miehet Euroopassa

Vertaileva suhtautuminen joihinkin yhteiskunnallisiin ongelmiin

Kansainvälisen naisten teemavuoden yhteydessä yhdeksässä Euroopan yhteisön maassa tehdyn otantatutkimuksen tulokset ja analyysit

Bryssel
(200 rue de la Loi)
Joulukuu 1975

Pierre Dieumegardin laatima asiakirja "[Eurooppa-demokratia-Esperanto](#)"

Tämän "väliaikaisen" asiakirjan tarkoituksena on antaa useammalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuus tutustua Euroopan unionin laatiimiin (ja verovaroin rahoitettuihin) asiakirjoihin.

Jos käännöstä ei ole, kansalaiset suljetaan pois keskustelusta.

Tämä "Eurobarometer" -asiakirja oli olemassa vain englanniksi, [ranskaksi ja saksaksi](#) pdf-tiedostossa, joka oli tyypiltään "kuva". Alkuperäisestä tiedostostaloimme tekstityyppisen ODT-tiedoston, jonka Libre Office -ohjelmisto valmisti konekääntämistä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että EU:n hallintoottaa vastuun tärkeiden asiakirjojen kääntämisestä. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole vain lakeja ja asetuksia, vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseen yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme ja mahdollistaa luotettavat käännökset, esperanton kansainvälinen kieli olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisällysluettelo

Johdanto.....	5
Osa 1: tutkimuksen tärkeimmät tulokset.....	8
I Naisten asemaa koskeva ongelma: ongelman tärkeys, käsitys muutoksesta ja sen arviointi.....	9
1. Ongelman merkitys.....	9
2. Muutosten havaitseminen ja arviointi.....	13
II Naisten ja miesten chances ennen elämää.....	23
1. Yleinen tuomio.....	23
2. Miksi naiset ovat vähemmän todennäköisiä?.....	27
3. Syrjintäalueet.....	31
III Naisten ja miesten pyrkimykset vähentää eroja sosiaalisissa rooleissa.....	37
1. Mitä enemmistö haluaa?.....	37
2. Feminismi	40
3. Kolme situations jokapäiväisessä elämässä.....	43
IV Naisten ja miesten vastavuoroinen suhtautuminen ammatilliseen työhön.....	47
1. Työllisyys ja ei-työllisyys.....	48
2. Tyytyväisyys omaan työhön.....	51
3. Puolison tyytyväisyys hänen tekemäänsä työhön.....	57
4. Naisten ammatillinen toiminta.....	59
V. Naisten aseman parantamisen kannalta tärkeinä pidetyt sosiaaliset muodot.....	70
VI Asenteet politiikkaa ja sosiaalisen osallistumisen muotoja kohtaan.....	73
1. Poliitikko, mikä on ennen kaikkea miesten asia?	75
2. Poliittiset roolit.....	79
3. Luottamus mieheen tai naiseen poliittisena edustajana parlamentissa.....	82
4. Sosiaalinen osallistuminen.....	86
VII Tyytyväisyyden tai tyytymättömyyden tunteet.....	100
1. Yleinen tyytyväisyyden tunne.....	100
2. Tyytyväisyyden tunteen erityiset näkökohdat.....	104
VIII Onnellisuuden tunne.....	110
IX Asenteet Euroopan yhteisöä ja Euroopan yhdentymistä kohtaan.....	114
1. Yhteismarkkinat.....	114
2. Euroopan yhdentyminen.....	120
3. Euroopan yhteisö ja naisten aseman muuttuminen.....	126
II osa Selittävä essee naisten asemaa koskevien asenteiden muodostumisesta.....	131
I Johdanto metodologiaan.....	132
II Typologinen analyysi kansalaisten suhtautumisesta naisten asemaan.....	132
III Vasteen faktorianalyysi ja monikriteerianalyysi.....	139

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

1. Sosiaalisen muutoksen puolesta tai sitä vastaan.....	142
2. Optimismi ja pessimismi.....	152
Päätelmät.....	158
Huomautukset.....	159
Teknologinen kehitys: oli kirjoituskoneiden ja sapluunoiden aika.....	159
Muutokset tekstin laadintatyyliässä: Tämä oli aika, jolloin toimittajat ajattelivat (ja osoittivat ajatuksiaan). 159	
Joitakin kaavioita, jotka mahdollistavat vuoden 1975 tietojen visualisoinnin.....	160
Muutoksen nopeus.....	160
Muutoksen merkitys ja merkitys.....	161
Konkreettisissa tilanteissa kansalliset mielipiteet ovat myös hyvin hajanaisia.....	161
LIITTEET.....	163
I. Tutkimuslaitosten nimet ja haastattelupäivät.....	163
II. Tekniset huomautukset.....	163

Naiset ja miehet Euroopassa

Vertaileva suhtautuminen joihinkin yhteiskunnallisiin ongelmiin

Johdanto

Naisten teemavuoden yhteydessä ja ennen kaikkea ymmärtääkseen paremmin naisten ja miesten asenteita tiettyjä yhteiskuntamme ongelmia kohtaan Euroopan komissio tilasi vuoden 1975 pahuuden kuussa otantatutkimuksen yhdeksässä yhteisön maassa.

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun tätä aihetta tutkittiin kansainvälisellä tasolla. Kahdeksan erikoistuneen laitoksen tutkijat haastattelivat suullisesti noin 9 500:aa vähintään 15-vuotiaasta miestä ja naista, jotka oli jaettu kansallisiin edustaviin otoksiin. Haastattelut perustuivat kyselyyn, joka sisälsi noin 50 kysymystä, mukaan lukien EUROBAROMETER 3 -kyselyä vastaavat kysymykset.¹

Vastaajien määrä kussakin maassa on seuraava:

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Belgia/België	728	779	1507
Danmark	505	568	1073
Deutschland	483	556	1039
Ranska ²	563	593	1156
Yhdistynyt kuningaskunta ³	622	703	1325
Irlanti	475	521.	996
Italia	526	517	1043
Luxemburg	151	160	311
Nederland	539	554	1093
YHTEISÖ	4592	4951	9543

1 Eurobarometri on mielipidetutkimus, joka tehdään kuuden kuukauden välein Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa. Numeron 3 tulokset julkaistiin heinäkuun alussa vuonna 1975. Haastattelujen tarkat päivämäärät ja muut tekniset tiedot sekä luettelo työstä vastaavista laitoksista esitetään tämän asiakirjan liitteessä.

2 Maaseutualueiden painotuksen huomioon ottaminen (155 tapausta).

3 Y compris Pohjois-Irlanti (300 tapausta).

Tämän tutkimuksen tärkeimmät tulokset, jotka ennakoivat jollakin tavalla kansainvälisen naistenvuodenmaailmankonferenssissa (Meksiko, 19. kesäkuuta - 2. heinäkuuta 1975) hyväksytyjä toiveita, esitetään mahdollisimman yksinkertaisella tavalla. Konferenssin päätteeksi hyväksytyssä maailmanlaajuisessatoimintasuunnitelmassa todetaan, että etusijalle asetetaan ”kansallinen, alueellinen ja kansainvälinen tutkimustoiminta sekä tietojen kerääminen ja analysointi kaikista naisten asemaan liittyvistä näkökohdista” (161 kohta). Siinä korostetaan erityisesti, että on hyödyllistä kerätä tietoja ”elämänlaadusta, esimerkiksi tyytyväisyydestä ammattiin, tuloista, perheenominaisuuksista ja vapaa-ajan toiminnasta” (167 kohta).

Tämän tutkimuksen tarkoituksena ei ole tyhjentää aihetta. Vaikka maailmankaikkeus on erityisen laaja ja käsittää lähes 200 miljoonaa vähintään 15-vuotiaasta naista ja miestä, kyselylomakkeen soveltamisala rajoittui tarkoituksellisesti muutamiiin aiheisiin, jotka ovat erityisen kiinnostavia Euroopan komissiolle ja sen yksiköille:

- naisten asemaa koskeva ongelma, toisin sanoen naisten asema yhteiskunnassa, on tärkeä verrattuna miesten asemaan;
 - käsitys ja arviointi naisten asemaan liittyvistä muutoksista;
 - naisten mahdollisuuksien arviointi suhteessamiesten mahdollisuuksiin;
 - naisten ja miesten pyrkimykset vähentää sukupuolten välisiä eroja sosiaalisissa rooleissa;
 - naisten ja miesten vastavuoroinen suhtautuminen ammatilliseen työhön;
 - sosiaaliset uudistukset, joita pidetään ensisijaisina naisten aseman parantamiseksi;
- asenteet politiikkaa ja sosiaalisen osallistumisen muotoja kohtaan
- tyytyväisyyden ja tyytymättömyyden tunteen tasot ja osatekijät;
- onnellisuuden tunne;
 - asenteet Euroopan yhteisöä ja Euroopan yhdentymistä kohtaan.

Julkaistessaan tämän kertomuksen, jonka sisältö - tiedot, analyysit, oletukset - ei millään tavalla kannaa vastuutaan, Euroopan komission tavoitteena on herättää mahdollisimman laajaa keskustelua naisten asemasta Euroopassa ja aloitteista, joita olisi toteutettava kaikilla tasoilla ja aloilla, jotta yhtenäisen Euroopan rakentaminen olisi myös naisten asia.

Tämä kertomuskoostuu kahdesta osasta:

- tämän luvun ensimmäisessä osassa, kymmenessä luvussa, tärkeimmät tulokset, jotka vastaavat kutakin aihetta ja sopimusta, eli vastausten jakautuminen koko Euroopan yhteisön ja kunkin jäsenvaltion kesken sukupuolen, iän, koulutustason jne. mukaan.
- toisessa osassa pyritään selittämään saatuja tuloksia muutamien perusteellisempien analyysien avulla: ns. typologinen analyysi (klusterianalyysi), faktorianalyysi ja moniluokitteluanalyysi ().¹

¹ Typologia laadittiin tutkimuskoordinaattori Hélène RIFFAULTin (Pariisi) johdolla. Tekijä-analyysin ja MCA:n suorittivat Margaret ja Ronald INGLEHART (Michiganin yliopisto). Tämän mietinnön laatija, Euroopan komission neuvonantaja Jacques-René RABIER, haluaa kiittää lämpimästi näitä arvokkaita kirjoittajia.

Lukijat, jotka haluavat tulla välittömästi selityksiin ja johtopäätöksiin, voivat alkaa lukea raporttia toisessa osassa, elleivät he palaa myöhemmin ensimmäiseen.

Osa 1: tutkimuksen tärkeimmät tulokset

I Naisten asemaa koskeva ongelma: ongelman tärkeys, käsitys muutoksesta ja sen arviointi

1. Ongelman merkitys

Mielipidetutkimuksessa ei aina esitetä alustavaa kysymystä siitä, ovatko vastaajat tietoisia ongelmasta, josta heitä pyydetään, ja jos ovat, missä määrin:

”Maassamme keskustellaan tällä hetkellä paljon naisten asemasta eli naisten asemasta yhteiskunnassa miesten asemaan verrattuna. Onko yhteiskunnassamme mielestäsi tällä hetkellä ongelma naisille vai pa? (KATSOKORJAUS). Kuinka tärkeä tämä ongelma on: 0 merkkiä siitä, että se ei ole ongelma, 10 merkkiä siitä, että se on erittäin tärkeä ongelma.”¹

Jos vastaukset onryhmitelty kolmeen ryhmään, jotka vastaavat pisteitä 0–2 (vähämerkityksinen), 3–7 (vähämerkityksinen) ja 8–10 (erittäin merkittävä), saadaan seuraava taulukko maittain ja koko yhteisön osalta (taulukko 1):

Taulukko 1 Naisten asemaa koskevan ongelman tärkeys (maittain)

	Suuri merkitys (pisteet 8-10)	Kohtalainen merkitys (pisteet 3-7)	Vähäinen merkitys (pisteet 0-2)	Keskimääräinen pistemäärä ²
Ranska	48	45	7	6,93
Italia	45	44	11	6,72
Luxemburg	49	31	19	6,45
Irlanti	42	41	17	6,11
Belgia/België	29	52	18	5,53
Deutschland	23	58	19	5,13
Danmark	26	43	28	4,92
Valtakunnallinen	20	51	27	4,57
Nederland	11	52	34	3,95
Yhteisö ³	32	50	17	5,68

Ensimmäinen havainto ilmenee tämän taulukon lukemisesta. Neljässä maassa (Ranska, Italia, Luxemburg ja Irlanti) kaikki vastaajat – naiset ja miehet – pitävät naisten asemaa koskevaa ongelmaa huomattavasti tärkeämpänä kuin muissa maissa. Molemmissa äärimmäisissä asemissa ovat yhtäältä Ranska ja Italia (keskimääräiset pisteet 6,93 ja 6,72) ja toisaalta Alankomaat (keskimääräiset pisteet 3,95). Vielä parempi: Ranskalaisia, italialaisia, luxemburgilaisia jairlantilaisia on noin neljä kertaa enemmän kuin hollantilaisia, jotka pitävät tätä ongelmaa erittäin tärkeänä (pisteet 8–10).

¹ Sen sijaan, että kysymys olisi esitetty yksinkertaisella sanallisella asteikolla ("erittäin tärkeä", "tärkeä", jne.), joka olisi saattanut lieventää vastausten vivahteita, etusijalle asetettiin numeerinen asteikko, joka on asteikolla 0–10 ja jossa keskeinen piste on näin ollen 5.

² Kutakin pistemäärää vastaavien prosenttiosuuksien painotettu keskiarvo: 10, 9, 8...0. Keskeinen kohta on pistemäärä 5.

³ Painotettu keskiarvo 15 vuotta täyttäneen väestön koon mukaan kussakin maassa.

Loogisesti voidaan päätellä, että juuri maissa, joissa ongelmaa pidetään ratkaisemattomana, sitä pidetään erityisen tärkeänä. Nämä ovat katolisen perinteen maita.¹

On kuitenkin huomattava, että vaikka Belgialla on katolinen perinne, se sijoittuu enemmän niiden maiden puolelle, joissa ongelmaa ei pidetä kovin merkittävänä ja jotka ovat lähellä yhteisön keskiarvoa.

Koko yhteisön tasolla naiset – kuten voidaan odottaa – pitävät miehiä useammin naisten asemaa koskevaa ongelmaa merkittävänä (keskimääräiset pisteet 6,00 ja 5,41). Ikä on tärkeä muuttuja: Nuoret (alle 25-vuotiaat) ovat herkempiä ongelmalle kuin vanhimmat, erityisesti naisten keskuudessa. Tärkein muuttuja on kuitenkin koulutustaso, jota mitataan tässä opintojen kestolla eli iällä, jolloin vastaaja on suorittanut opintonsa täydellä nopeudella.

Kuten taulukosta 2 käy ilmi, niiden henkilöiden osuus, jotka pitävät ongelmaa erittäin tärkeänä, on 39 prosenttia 15–24-vuotiaista naisista ja 37 prosenttia 25–54–28-vuotiaista kyseisen iän jälkeen. Koulutustason osalta (molemmat sukupuolet) osuus vaihtelee alimman tason 30 prosentista korkeimman tason 40 prosenttiin.

Taulukko 2: Naisten asemaa sukupuolen, sukupuolienjakoulutustason mukaan² (yhteisö kokonaisuudessaan) koskevan ongelman tärkeys

	Suuri merkitys (pisteet 8–10)	Kohtalainen merkitys (pisteet 3– 7)	Vähäinen merkitys (pisteet 0–2)	Keskimääräinen pistemäärä
Yhdessä	32 %	50 %	17 %	5,68
Miehet	29	51	19	5,41
Josta: 15–24 vuotta	30	54	15	5,69
25–54 vuotta	29	52	18	5,46
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	28	49	22	5,31
Naiset	35	48	16	6,00
Josta: 15–24 vuotta	39	47	14	6,30
25–54 vuotta	37	47	15	6,05
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	28	50	19	5,35
Koulutustaso ³				
- alhainen	30	49	20	5,46
- keskimäärin	32	52	16	5,68
- korkea	40	49	11	6,43

1 Kulttuurin vaikutus asenteisiin ja käyttäytymiseen ei välttämättä tarkoita sitä, että kahden muuttujan välillä on yksilötasolla korrelaatio (esim. uskonnollinen kuuluminen tai käytäntö ja naisten ongelman tärkeys). Vaikka tässä tutkimuksessa ei valitettavasti esitetty kysymyksiä uskonnollisesta kuulumisesta ja käytännöstä, hypoteesi on erittäin uskottava, että perinteisesti katoliselle uskonnolle suotuisa asenne korreloi positiivisesti käsitykseen naisten asemaa koskevasta ongelmasta, joka näyttää Euroopassa syntyvän objektiivisesti intensiivisemmin maissa, joissa on katolinen perinne.

2 Lukuun ottamatta vastaamatta jättämiä (0,9 % kokonaismäärästä).

3 Opintojakson päättymisiän mukaan: 15 vuotta e+ alle, 16–19 vuotta, 20 vuotta et yli.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Asenteiden suhde mitattuna kolmen valitun muuttujan – sukupuolen, iän ja koulutustason – mukaan vaihtelee jonkin verran maasta riippuen:

- maissa, joissa suuri osa väestöstä pitää ongelmaa erittäin tärkeänä (Ranska, Italia, Irlanti, puhumattakaan Luxemburgista, jossa vastaajia on vain 311), naiset pitävät ongelmaa miehiä todennäköisemmin tärkeänä kuin muut; Toisinsanoen he ovat tietoisempia tästä heitä suoraan koskevasta ongelmasta.

- kaikissa maissa suhteellisesti harvemmat 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat naiset pitävät ongelmaa erittäin tärkeänä kuin muut naiset;

- miesten osalta ainoat maat, joissa ikäero on merkittävä, ovat Irlanti, Tanska, Ranska ja Italia;

- molempien sukupuolten koulutustaso yhdessä tarkasteltuna vaikuttaa Italiassa, Saksassa, Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa tutkittuun asenteeseen; Italiassa ja Belgiassa raja on alemman ja ylemmän keskitason välillä, kun taas Saksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa raja on alemman keskitason ja ylemmän tason välillä. Ranskassa tietoisimpia ovat ne, joilla on keskimääräinen koulutustaso, mikä vastaa todennäköisesti 25–54-vuotiaiden naisten massaa; Lisäksi koulutus on heikko tai olematon määräävä tekijä Tanskassa, Alankomaissa ja Irlannissa.

Kaikki nämä tiedot on luokiteltu taulukossa 3:

Taulukko 3

Niiden vastaajien prosentuaalinen osuus, jotka pitävät naisten sukupuolta, ikää ja koulutustasoa erittäin tärkeinä¹ (maittain)

	Yhteensä	Miehet			Yhteensä	Naiset			Koulutustaso		
		-25	25/54	"55+		-25	25/54	55+	Alhainen	Kannep peruste	Korkea
Ranska	43%	40%	42%	47%	52%	48%	56%	43 prosenttia	47%	50%	45%
Italia	42	43	44	38	49	55	49	42	41	53	52
Luxemburg ²	48	päämi isteri	päämi isteri	päämi isteri	49	päämi isteri	päämi isteri	päämi nisteri	päämi nisteri	päämi nisteri	päämi nisteri
Irlanti	38	30	37	44	46	44	48	43	42	41	43
Belgia/België	26	25	26	27	31	41	33	24	24	33	32
Deutschland	18	17	17	20	27	34	28	22	23	19	32
Danmark	27	33	27	23	25	32	26	19	25	24	29

1 Suuri merkitys = pisteet 8-10. Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä niiden keskimääräisten pistemäärien mukaan, jotka ongelmalle on annettu.

2 Koska vastaajia on suhteellisen vähän, ilmoitettuja tuloksia ei ole annettu Luxemburgin osalta.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Anited Kingdom	18	16	19	15	22	23	24	19	19	20	27
Nederland	11	6	13	9	10	12	9	11	10	10	13
Yhteisö ¹	29	30	29	28	35	39	37	28	30	32	40

2. Muutosten havaitseminen ja arviointi

Kun naisten asemaakoskevalle ongelmalle annettu merkitys oli mitattu, jäi nähtäväksi, miellettiinkö kehitys ja miten se oli pätevä sekä merkityksen että muutoksen nopeuden osalta.

”Tapahtuvatko asiat aina naisten asemasta yhteiskunnassa, siitä, mitä näet ympärilläsi ja mitä tapahtui 10–15 vuotta sitten? Jos näin on, muuttuvatko neoikeaan vai väärään suuntaan?”

Lähes yhdeksän kymmenestä yhteisön kansalaisesta on tietoinen muutoksesta (86 prosenttia, joista 88 prosenttia on miehiä ja 85 prosenttia naisia), ja valtaosa vastaajista on sitä mieltä, että muutos on oikeansuuntainen.

Miehet ja naiset ilmaisevat itseään paljon samalla tavalla, ja 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla naisilla on lievä taipumus havaita muutos vähemmän (tai tarkemmin sanottuna vastata vähemmän kuin he havaitsevat) ja vähän koulutettuja ihmisiä ilmaisemaan itseään myönteisesti.

¹ Painotettu keskiarvo, Luxemburg mukaan luettuna.

Taulukko 4

Käsitys naisten aseman muutoksesta ja muutoksen merkityksen arvostaminen sukupuolen, iän ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

	Havaitse muutos			Älä havaitse muutosta	Ei vastausta
	Yhteensä	Oikeaan suuntaan	Väärään suuntaan		
Yhdessä	86%	76%	10%	8%	6%
Miehet	88	78	10	7	5
Josta 15–24 vuotta	86	79	7	7	7
25–54 vuotta	89	81	8	7	4
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	86	72	14	7	7
Naiset	85	74	11	9	6
Josta 15–24 vuotta	85	78	7	10	5
25–54 vuotta	88	78	10	8	4
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	79	65	14	11	10
Koulutustaso					
- alhainen	84	72	12	9	7
- keskimäärin	88	79	9	8	4
- korkea	90	85	5	6	4

Maatasolla naisten asemaa koskevan kysymyksen ja muutuskäsityksen välillä ei ole mitään yhteyttä. Kuten edellä on todettu, Ranskan, Italian, Luxemburgin ja Irlannin ryhmässä ongelman tiedostaminen on huomattavasti yleisempää kuin muissa maissa. Muutosta kokevien osuus on kuitenkin lähes sama Tanskassa (86 %) ja Ranskassa (89 %).

Myöskään muutoksen merkitystä koskeva tuomio ei näytä liittyvän ongelman merkitykseen: Esimerkiksi italialaiset, irlantilaiset, tanskalaiset ja saksalaiset sanovat samaa, ja kahdeksan kymmenestä on sitä mieltä, että muutos on menossa oikeaan suuntaan.

Taulukko 5

Käsitys naisten aseman muutoksesta ja tämän muutoksen merkityksen arvostaminen¹

(Maittain)

	Havaitse muutos			Älä havaitse muutosta	Ei vastausta
	Yhteensä	Oikeaan suuntaan	Väärään suuntaan		
Italia	93 %	81 %	12 %	4 %	3 %
Irlanti	91	82	9	6	3
Ranska	89	75	14	6	5
Danmark	86	80	6	6	8
Yhdistynyt kuningaskunta	85	73	12	7	8
Nederland	82	69	13	4	14
Deutschland	81	78	3	16	3
Belgia/België	79	67	12	9	12
Luxemburg	78	65	13	10	12
Yhteisö ²	86	76	10	8	6

Yksittäisten henkilöiden tasolla ongelman tärkeyttä koskevaan kysymykseen annettujen vastausten ja muutoksen merkitystä koskevan vastauksen leikkaus osoittaa vain, kuten oei voinut odottaa, että ne, joille ongelma on pieni, ovat vähemmän taipuvaisia kuvaamaan muutosta positiivisesti.

¹ Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä niiden vastausten prosentuaalisten osuuksien mukaan, jotka ilmaisevat käsityksen muutoksesta (oikeaan tai väärään suuntaan).

² Painotettu keskiarvo

Taulukko 6

Käsitys oikeansuuntaisesta muutoksesta naisten asemaa koskevan ongelman merkityksen mukaan
(Yhteisö)

	Muutos menee oikeaan suuntaan	Muutos menee väärään suuntaan
Vähäinen merkitys	67 %	14 %
Kohtalainen merkitys	78	9
Suuri merkitys	78	9

Tätämuutosta, jonka sekä miehet että naiset kokevatlaajastija jota he arvostavat myönteisesti suunnan suhteen, ei pidetä liian nopeana:

Onkose,että asiat tällä alalla muuttuvat liian nopeasti, ei tarpeeksi nopeasti vai käytäntö sitä oikein?

Suurin osa vastaajista koko yhteisössä(43 prosenttia) katsoo, että asiat ovat muuttumassa juuri oikealla tavalla, 28 prosenttia katsoo, että muutos ei ole riittävän nopea, ja 19 prosenttia katsoo, että se on riittävän nopea.

Naiset – erityisesti nuoret – kokevat miehiä todennäköisemmin, että muutos ei ole riittävän nopea: 41 prosenttia 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä. Miehet ikäryhmissä ovat suhteellisesti todennäköisemmin kuin naiset kokevat, että asiat muuttuvat juuri oikein, mikä todennäköisesti ilmaiseevarautuneempaa asennetta muutokseen.

Myös koulutustaso – jota tässä tarkastellaan molempien sukupuolten kannalta – on tärkeässä asemassa: Mitä koulutetumpia ihmiset ovat, sitä enemmänhe kokevatmuutoksen olevan liian hidasta.

Taulukko 7

Arvio naisten aseman muutoksen nopeudesta sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

		Havaitse muutos			
		Liian nopea	Ei tarpeeksi nopeasti	Juuri oikealla tavalla	Ei vastausta
Yhdessä		19 %	28 %	43 %	10 %
Miehet		19	26	46	9
Josta:	15–24 vuotta	16	30	43	11
	25–54 vuotta	18	27	48	7
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	23	21	45	11
Naiset		19	30	39	12
Josta:	15–24 vuotta	13	41	38	8
	25–54 vuotta	19	32	41	8
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	24	18	38	20
Koulutustaso					
	- alhainen	22	23	43	12
	- keskimäärin	16	31	44	9
	- korkea	16	38	40	6

Tarkempi selvitys iän vaikutuksesta muutoksen nopeudenarvointiin osoittaa, että sekä miehillä että naisilla pyrkimykset nopeampaan muutokseen vähenevät iän myötä, mutta voimakkaammin naisilla:

Taulukko 8

Pyrkimys nopeampaan muutokseen naisten asemassa sukupuolen ja sukupuolen mukaan ¹
(Yhteisö)

	15/24 vuotta	25/34 vuotta	35/44 vuotta	45/54 vuotta	55/64 vuotta	65-vuotiaat ja sitä vanhemmat
Miehet	33 %	33 %	27 %	25 %	22 %	21 %
Naiset	40	38	32	27	26	19
Ero	7	5	5	2	4	2

¹ Prosenttiosuusiästä laskettunakysymykseen vastanneiden henkilöiden lukumäärän perusteella.

Maakohtaiset havainnot ovat seuraavat:

Tanskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jotka ovat kaksi maata, joissa naisten asemaa koskevaa ongelmaa – jota todennäköisesti pidetään suurelta osin ratkaistuna – ei pidetä kovin tärkeänä, vastaajien ehdoton enemmistö (57 prosenttia vastaajista ja 52 prosenttia vastaajista) katsoo, että asiat menevät ”oikealle”. Vaikka Tanskassa ei ole eroa miesten ja naistenvastausten välillä, Yhdistyneen kuningaskunnan miehet ilmaisevat useammin ”konservatiivisen” näkemyksen, jonka mukaan asiat etenevät ”melko nopeasti” kuin naiset.

2 ° Saksassa, Irlannissa ja Ranskassa vastaajat vastaavat hieman useammin kuin muualla, että asiat eivät etene riittävän nopeasti (37 %, 35 % ja 33 %). Saksassa, enemmän kuin Irlannissa, naiset ilmaisevat tämän mielipiteen, kun taas Ranskassa ei ole eroa kahden sukupuolen vastausten välillä.

3° Italiassa 30 prosenttia miehistä ja naisista on samaa mieltä siitä, että asiat etenevät liian nopeasti useammin kuin muualla, mutta todennäköisimmin näin sanovat tietenkin vanhemmat ja vähemmän koulutetut.

Taulukko 9

Muutosnopeuden arviointi suhteessa naisten asemaan sukupuolen mukaan¹

(Maksulla s)

	Tunne siitä, että asiat muuttuvat								
	Liian nopea			Ei tarpeeksi nopeasti			Juuri oikealla tavalla		
	H+F	H	F	H+F	H	F	H+F	H	F
Italia	30 %	30 %	31 %	26 %	24 %	28 %	37 %	40 %	34 %
Irlanti	16	18	15	35	32	38	42	44	40
Ranska	22	18	27	33	33	32	39	43	36
Danmark	13	16	11	15	14	15	57	57	57
Yhdistynyt kuningaskunta	16	16	18	19	17	21	52	56	47
Nederland	21	22	22	16	17	14	46	47	45
Deutschland	9	13	7	37	30	42	42	48	37
Belgia/België	18	19	17	25	24	26	38	38	38
Luxemburg	26	28	25	25	20	29	34	39	30
Yhteisö ²	19	19	19	28	26	30	43	46	39

Vastausten tarkastelu sukupuolen ja ikäryhmän mukaan osoittaa, että lähes kaikissa maissa halu nopeampaan muutokseen on voimakkaampi nuorten miesten keskuudessa ja vielä voimakkaampi nuorten naisten kuin ikääntyneiden keskuudessa. Iän vaikutus on erityisen voimakas Ranskassa.

Luokat, jotka useimmiten ilmaisevat tämän muutoshalun, ovat:

15-34-vuotiaat saksalaiset naiset 62%

1 Maat asetetaan alenevaan järjestykseen niiden vastausten prosenttiosuuksien mukaan, jotka ilmaisevat käsityksen muutoksesta edellisen kysymyksen mukaisesti. Vastauskadon prosenttiosuudet eivät sisälly tähän.

2 Painotettu keskiarvo

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

15-34-vuotiaat ranskalaiset 49%

15-34-vuotiaat irlantilaiset naiset 47%

15-34-vuotiaat ranskalaiset naiset 45%

- 15-34-vuotiaat belgialaiset (naiset) 44%

- 35-54-vuotiaat irlantilaiset naiset 42%

		15–35- vuotiaat	35–54- vuotiaat	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat
Deutschland	Miehet	37 %	30 %	35 %
	Naiset	62	43	40v
Irlanti	Miehet	38	32	28
	Naiset	47	42	33
Ranska	Miehet	49	33	26
	Naiset	45	35	11
Italia	Miehet	32	23	22
	Naiset	35	28	23
Belgia / Belgia	Miehet	32	31	24
	Naiset	44	27	23
Luxemburg	Miehet	21	30	18
	Naiset	33	39	31
Yhdistynyt kuningaskunt a	Miehet	22	19	15
	Naiset	34	25	11
Nederland	Miehet	26	22	12
	Naiset	18	18	17
Danmark	Miehet	23	14	11
	Naiset	24	16	9

Taulukko 10

Pyrkimys nopeampaan muutokseen naisten asemassa sukupuolen ja sukupuolen mukaan¹
(Par-maa)

		15–35-vuotiaat	35–54-vuotiaat	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat
Deutschland	Miehet	37 %	30 %	35 %
	Naiset	62	43	40v
Irlanti	Miehet	38	32	28
	Naiset	47	42	33
Ranska	Miehet	49	33	26
	Naiset	45	35	11
Italia	Miehet	32	23	22
	Naiset	35	28	23
Belgia / Belgia	Miehet	32	31	24
	Naiset	44	27	23
Luxemburg	Miehet	21	30	18
	Naiset	33	39	31
Yhdistynyt kuningaskunta	Miehet	22	19	15
	Naiset	34	25	11
Nederland	Miehet	26	22	12
	Naiset	18	18	17
Danmark	Miehet	23	14	11
	Naiset	24	16	9

Yhteenvedon voidaan todeta, että vastaukset näihin ensimmäisiin kysymyksiin osoittavat, että Euroopan yhteisö jakautuu tässä tarkasteltujen ongelmien osalta kahteen maaryhmään: toisaalta maat, joissa on katolinen perinne ja joissa puolet kansalaisista pitää naisten asemaa koskevaa ongelmaa erittäin tärkeänä; Toisaalta Belgia ja muut maat, joissa tämä ei ole kovin tärkeä ongelma.

Lähes kaikissa maissa, mutta erityisesti niissä, joissa ongelmaa pidetään erittäin tärkeänä, naiset kiinnittävät siihen enemmän huomiota kuin miehet. Yleensä nuoret ja keski-ikäiset naiset ovat tietoisempia kuin vanhemmat naiset.

¹ Prosenttiosuudet lasketaan suhteessa kysymykseen vastanneiden henkilöiden määrään. Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä niiden vastausten prosenttiosuuksien mukaan, jotka ilmaisevat pyrkimyksen nopeampaan muutokseen.

Kehitys on tervetullutta seitsemälle tai kahdeksalle kymmenestä ihmisestä.

Tuomio tämän kehityksen nopeudesta onsyöjivä. Neljäkymmenestäihmisestä– ja hieman enemmän miehiä kuin naisia – katsoo, että muutos kehittyy asianmukaisesti. Tämä on jopa kuuden tanskalaisen ja kuuden brittiläisen miehen mielipide kymmenestä. Saksassa ja Irlannissa neljä kymmenestä naisesta ja kolme kymmenestä miehestä haluaisi asioiden etenevän nopeammin. Ranskassa tämä on kolmenkumman tahansa sukupuolen mielipide. Italiassa lähes kolmannes väestöstä on sitä mieltä, että tämä tapahtuu liian nopeasti.”

Siksi on mahdollista erottaa lyhyesti kolme types de pays sen mukaan, mikä on hallitseva asenne muutokseen:

1° Maat, joissa muutoksethyväksytään tavanomaisina (Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta, Alankomaat, Belgia ja Luxemburg).

2° Maat, joissa pyrkimys nopeampaan muutokseen ilmaistaan melko laajasti (Saksa, Irlande, Ranska).

3° Lopuksi maa, jossa muutosvastarinta on suuri (Italia).

II Naisten ja miesten chances ennen elämää

1. Yleinen tuomio

Naisten ja miesten rooleista ja asemasta yhteiskunnissamme käytävän keskustelunkehitystä on tutkittu melko hyvin. Esimerkiksi Yhdysvalloissavuosina 1972 ja 1975 tehdyttutkimukset osoittivat, että naisten tyytymättömyys kasvaa, mikä heijastaa heidän odotustensa kasvua edistyksestä huolimatta tai jopa sen vuoksi. Miesten asenteiden muutokset vastaavat naistenasenteiden muutoksia.

Vuonna 1972 32 prosenttia yhdysvaltalaisista naisista oli sitä mieltä, että miehillä on parempi elämä kuin naisilla, kun taas 34 prosenttia oli päinvastaista mieltä. vuonna 1975 osuudet olivat 35 ja 26 prosenttia. Miesten puolelta 26 prosenttia katsoi vuonna 1972, että miehillä on parempi elämä kuin naisilla, kun taas toisin ajatteli 36 prosenttia, mutta mielipiteet jakautuivat myös vuonna 1975: 30 % vs. 30 %.

Tässä tutkimuksessa esitettiin ensimmäinen kysymys, jolla mitattiin tämän yleisen tuomion etusijaa naisten ja miesten mahdollisuuksiin elämään:

”Kenellä on parempi elämä: Miehiä vai naisia?”

1. Naisten mielipide				
	Miehet	Naiset	Ei eroa	Ei lausuntoa
1975	35 %	26 %	31 %	8 %
1972	32	34	29	5
2. Miesten mielipide				
1975	30 %	30 %	31 %	9 %
1972	26	36	31	7

Lähde: Gallupin mielipideindeksi; Nro 118, huhtikuu 1975, s. 18-23.

”Onko se, mitä näet ympärilläsi, niin todennäköistä, että naiset menestyvät elämässä kuin miehet, todennäköisempää vai epätodennäköisempää 20–30-vuotiaille?”

Lähes puolet vastaajista – ja yhtä moni mies kuin nainen – on sitä mieltä, että naiset ovat yhtä todennäköisiä kuin miehet (49 %). Hieman yli kolmannes (36 %) uskoo, että naiset ovat vähemmän todennäköisiä. Joka kymmenes ajattelee, että naiset ovat todennäköisempiä.

Kielteinen mielipide (”vähemmän mahdollisuuksia”) on hieman vallitseva vain 15–24-vuotiaiden nuorten naisten keskuudessa sekä näistä kahdesta sukupuolesta parhaiten koulutettujen keskuudessa.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Naisten ja miesten väliset vertailevat erot elämässä sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

	Naisilla on:			
	Niin paljon mahdollisuuksia	enemmän mahdollisuuksia	vähemmän mahdollisuuksia	Ei vastausta
Yhdessä	49 %	9 %	36 %	6 %
Miehet	49	10	36	5
Josta: 15–24 vuotta	46	7	41	6
25–54 vuotta	50	10	36	4
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	49	12	31	8
Naiset	49	9	36	6
Josta: 15–24 vuotta	43	7	46	4
25–54 vuotta	49	10	37	4
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	51	10	28	11
Koulutustaso:				
- alhainen	51	12	29	8
- keskimäärin	47	7	42	4
- korkea	44	7	47	2

Maatasolla ei ole selvää yhteyttä ongelman merkityksen ja sen tunteen välillä, että naiset ovat miehiä epätodennäköisempiä. On totta, että Irlannissa, jossa naisten asemaa koskevaa ongelmaa pidetään tärkeänä, vastaus "vähemmän mahdollisuuksia" on suurempi kuin vastaus "niin paljon mahdollisuuksia", mutta vain naisten keskuudessa. Italiassa, jossa suurempi osa kansalaisista pitää ongelmaa tärkeänä, "niin monta mahdollisuutta" -vastaus on paljon suurempi sekä naisten että miesten keskuudessa. Jälkimmäisessä maassa on myös suuri määrä – miehiä ja naisia – vastauksia, jotka antavat naisille enemmän mahdollisuuksia kuin miehille: Tämä osoittaa selvästi asenteiden jakamisen väestössä, joka on hyvin tietoinen ongelmasta ja melkotuore tullien muuttuessa.

Taulukko 12

Vertaileva chancesnaisten ja miesten edessä elämän sukupuolen mukaan
(Maittain) ¹

	Naisilla on:								
	Niin paljon mahdollisuuksia			Enemmän mahdollisuuksia			Vähemmän mahdollisuuksia		
	H+F	H	F	H+F	H	F	H+F	H	F
Irlanti	44 %	45 %	43 %	6 %	10 %	4 %	47 %	44 %	49 %
Deutschland	49	52	47	6	6	5	41	38	43
Ranska	55	55	54	5	5	6	36	37	35
Luxemburg	46	57	35	3	3	3	36	30	42
United Kingdom	48	47	49	8	8	8	35	36	34
Nederland	49	48	50	6	7	5	35	35	34
Danmark	55	56	55	3	2	3	32	31	32
Belgia/België	53	55	51	6	7	6	32	30	33
Italia	42	41	44	23	23	23	31	32	30
Yhteisö (painotettu keskiarvo)	49	49	49	10	10	9	35	35	36

Viime kädessä luokat, joissa tyytymättömyys siihen, että naiset menestyvät elämässään miehiä epätodennäköisemmin, on yleisintä, ovat järjestyksessä seuraavat:

korkeasti koulutetut irlantilaiset miehet ja naiset	59 %
- alle 25-vuotiaat irlantilaiset naiset	58 %
Saksalaiset alle 25-vuotiaat naiset	56 %
Ranskalaiset alle 25-vuotiaat	55 %
Ranskalaiset miehet ja naiset, joilla on korkea koulutustaso	54 %
25-54-vuotiaat irlantilaiset naiset	53 %
- alle 25-vuotiaat irlantilaiset naiset	50 %

Saatammeolla yllättyneitä, ettemme näe italialaisia tässä luettelossa. Selitys on yksinkertainen. Luokissa, joissa "vähemmän mahdollisuuksia" -vastaus ei ole enemmistönä, etusijalla on luonnollisesti "enemmän mahdollisuuksia" -vastausten ja "enemmän mahdollisuuksia" -vastausten kokonaismäärä, johon liittyy hyvin vähän vastaamatta jättämisistä. Nämä "tydyttävät" vastaukset voivat kuitenkin vastata kahta hyvinerilaista asennetta: joko tyytyväisyys ratkaistuksi katsottuun ongelmaan (Tanska, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta) tai tyytyväisyys tilanteeseen, jota ei haluta muuttaa lainkaan tai jota ei halutamuuttaa nopeasti (Italia).

¹ Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä "vähemmän mahdollisuuksia" -vastausten prosenttiosuukien mukaan (miehet ja naiset yhdessä).

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Muilla tiloilla kielteinen vastaus ("naiset ovat epätodennäköisempiä") on hyvä osoitus tyytymättömyydestä naisten nykyiseen asemaan, kun taas muut vastaukset ovat epäselviä.

Kaikki nämä tiedot on koottu seuraavaan taulukkoon:

Taulukko 13

Niiden vastaajien prosenttiosuus, jotka katsovat, että naisilla on sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan vähemmän mahdollisuuksia kuin miehillä

(Ohjattu sivulta pays)

	Yhteensä	Miehet			Yhteensä	Naiset			Koulutustaso		
		-25	25/54	55+		-25	25/54	55+	-25	25/54	55+
Irlanti	44 %	50 %	43 %	42 %	49 %	58 %	53 %	35 %	44 %	46 %	59 %
Deutschland	38	33	36	42	43	56	39	42	35	48	46
Ranska	37	55	36	31	35	45	38	18	23	39	54
Luxemburg	30	23	28	39	41	40	47	35	35	43	30
Yhdistynyt kuningaskunta	36	38	41	28	34	43	38	22	32	40	44
Nederland	35	44	40	27	34	40	38	22	28	43	42
Danmark	31	40	34	21	32	47	34	423	25	38	49
Belgia/België	30	35	31	25	33	41	35	26	24	34	42
Italia	32	37	33	26	30	40	28	23	26	35	44
Yhteisö (painotettu keskiarvo)	35	41	36	31	36	46	37	28	29	42	47

2. Miksi naiset ovat vähemmän todennäköisiä?

Naisten pienimmänkin mahdollisuuden voidaan katsoa johtuvan monista eri syistä, kuten väistämättömistä syistä, jotka ovat osa "muuttumatonta asioiden järjestystä", tai sosiokulttuurisista syistä, jotka liittyvät yhteiskunnan järjestäytymiseen. Yritettiin selvittää maailmanlaajuisten asenteiden muodostumista tässä asiassa esittämällä toinen kysymys:

Jos naiset ovat vähemmän todennäköisiä, mikä on mielestäsi tärkein syy? Ja toiseksi? ¹

Useimmin esitetty vastaus on ensinnäkin "perhevelvoitteet". Sitten tuli: "miesten asenne", "työelämätavat" ja "perheissä annettava koulutus".

Kun yhdistetään ensimmäisellä tai toisella sijalla annetut vastaukset, voidaan todeta, että naisten syrjintä johtuu pikemminkin sosiaalisista syistä. Vastauksia, kuten "naisten luonne" tai "naisten fyysinen rakenne", annetaan harvoin. Mutta 43 prosenttia niistä, jotka katsoivat, että naiset ovat miehiä epätodennäköisempiä, eivät pysty kertomaan, miksi he ovat epätodennäköisempiä, mikä voi tarkoittaa, että heille koettu tilanne nähdään eräänlaisena kuolemantapauksena, jolla on useita ja erottamattomiasyitä.²

Naisten ja miesten reaktiot ovat kaiken kaikkiaan hyvinsamankaltaisia. Enintään voidaan todeta, että naisetsuhtautuvaatjonkin verran todennäköisemmin "miesten asenteisiin" tai eivät reagoi, kun taas miehetvetoavat jonkin verran todennäköisemmin "työelämäntottumuksiin" ja "naisten fyysiseenmeikkiin".

Taulukko 14

Syyt naisten pienimpään mahdollisuuteen sukupuolen mukaan

(Yhteisössä vain ne, joiden mielestä naiset ovat miehiä epätodennäköisempiä) ³

	Miehet ja naiset	Miehet	Naiset
1. Naisten perhevelvoitteet (enfants, aviomies, pidettävä talo jne.)	43 %	42 %	44 %
2. Miesten asenne	31	28	32
3. Tottumukset työelämässä	22	25	20
4. Koulutus perheissä	19	19	18
5. Lainsäädäntö, esimerkiksi avioliitto	11	11	11
6. Naisten fyysinen järjestys	11	13	9
7. Naisten luonne	10	11	10
8. Opetus kouluissa	7	7	7
9. Muut syyt	3	4	3
Ei vastausta	43	40	46

1 Haastateltavalle esiteltiin kartta, jossa oli yhdeksän vastausta, joista valita. Kysymys esitettiin tietenkin vain henkilöille, jotka joko vastasivat edelliseen kysymykseen "vähemmän todennäköisesti kuin miehet" tai eivät olleet vastanneet lainkaan.

2 Kun otetaan huomioon, että vain 42 prosentille vastaajista esitettiin kysymys naisten heikompien mahdollisuuksien syistä ja 43 prosenttia ei voi vastata, tämä tarkoittaa, että alle 20 prosenttia vastaajista on tietoisia naisten heikommasta asemasta ja voi havaita sen syyt.

3 42 prosenttia vastaajista, mukaan lukien 7 prosenttia vastaajista, jotka eivät vastanneet edellisiin kysymyksiin. Prosenttiosuudet vastaavat ensimmäisenä tai toisena annettujen vastausten prosenttiosuuksia.

Kuten voidaan odottaa, ikä järvähäisemmässä määrin vastaajien koulutustaso aiheuttavat tiettyä vaihteluavastauksissa. Jotta voidaan ottaa huomioon vainkolme yleisimmin annettua vastausta,¹ alle25-vuotiaat – miehet janaiset – ilmaisevat ne todennäköisemmin, on huomattava, että 25–54-vuotiaat naiset vetoavat useimmiten ”naisten perhevelvoitteisiin”.

Taulukko 15

Kolme tärkeintä syytä naistenheikompiin mahdollisuuksiin sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan ²
(Yhteisö)

	Miehet			Naiset			Koulutustaso		
	-25	25/54	55+	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
1. Naisten perhevelvoitteet	45 %	46 %	32 %	45 %	50 %	33 %	41 %	47 %	42 %
2. Miesten asenne	34	29	24	36	35	24	28	3	35
3. Tottumukset työelämässä	28	28	18	22	22	15	17	25	33

1 Vain vähintään 20 prosenttia rekisteröidyistä antoi vastauksensa.

2 Ensimmäinen tai toinen vastaus ihmisiltä, jotka kokevat, että naiset ovat vähemmän todennäköisiä kuin miehet tai jotka eivät vastanneet tähän kysymykseen.

Maiden väliset erot ovat pieniä. Naisten perhevelvoitteet mainitaan ensimmäiseksi ja toiseksi kaikissa muissa maissa paitsi Luxemburgissa, jossa heitä syytetään useimmiten perhekasvatuksesta (heti sen jälkeen miesten asenteet ja opetus kouluissa).

Irlannissa 48 prosenttia vastaajista, Yhdistyneessä kuningaskunnassa (37 prosenttia), Ranskassa (35 prosenttia), Luxemburgissa ja Italiassa (27 prosenttia) ja Saksassa (26 prosenttia) mainitsi toiseksi miesten asenteet.¹

Kaikista ryhmistä ja maista alle 25-vuotiaat irlantilaiset naiset kriminalisoivat useimmiten miesten asenteet (60 prosenttia asianomaisista); heitä seuraavat samanikäiset irlantilaiset (56 prosenttia asianomaisista).²

1 Kunkin ryhmän kaikkien vastaajien perusteella lasketut prosenttiosuudet ovat seuraavat: Irlanti 24 %, Yhdistynyt kuningaskunta 16 %, Ranska 14 %, Luxemburg 14 %, Italia 10 %, Saksa 12 %.

2 37 prosenttia ja 31 prosenttia kaikista vastaajista kussakin ryhmässä.

Taulukko 16

Tärkeimmät syyt naistenpuolisyysyteen

(Luokiteltu paremmuusjärjestykseen kussakin maassa vastaustiheyden mukaan) ¹

Irlanti (47 %) 1. Perhevelvoitteet (51 %) 2. Miesten asenne (48%) 3. Koulutus (21 %) 4. Lainsäädäntö (20%)	Saksa (41%) 1. Perhevelvoitteet (29 %) 2. Miesten asenne (26%) 3. Työelämä (21 %)	Ranska (36 %) 1. Perhevelvoitteet (55 %) 2. Miesten asenne (35%) 3. Työelämä (28 %) 4. Koulutus (23 %)
Luxemburg (36 %) 1. Koulutus (29 %) 2. Miesten asenne (27%) 3. Koulutus (25 %) 4. Perhevelvoitteet (20 %)	Yhdistynyt kuningaskunta (35 %) 1. Perhevelvoitteet (46 %) 2. Miesten asenne (37%)	Alankomaat (35 %) 1. Perhevelvoitteet (37 %) 2. Työelämä (31 %) 2. Miesten asenne (23%) 3. Koulutus (23 %)
Tanska (32 %) 1. Perhevelvoitteet (46 %) 2. Työelämä (30 %) 3. Koulutus (22 %)	Belgia/Belgiä (32 %) 1. Perhevelvoitteet (41 %) 2. Työelämä (28 %) 2. Miesten asenne (22%)	Italia (31 %) 1. Perhevelvoitteet (48 %) 2. Miesten asenne (27%) 3. Koulutus (24 %) 4. Työelämä (22 %)

Järjestelmän rakenne, jossa esitetään yhteenveto sekä naisten pienimpiä mahdollisuuksia koskevan tuomion mukaisesta maiden paremmuusjärjestyksestä että tähän tilanteeseen kussakin maassa ja koko yhteisössä johtaneiden syiden järjestyksestä, viittaa joihinkin pohdintoihin.

Ensinnäkin näyttää siltä, että perhevelvoitteet ovat kaikkialla, riippumatta moraalien ja lainsäädännön muutoksen tasosta, hallitseva selitys - ellei perustelu - kun ilmaistaan mielipide, jonka mukaan naisia sinänsä syrjitään.

Miesten asenteet mainitaan ennen työelämää useimmissa maissa, joissa tietoisuus naisiin kohdistuvasta syrjinnästä on yleistä: Irlantilainen tapaus vaikuttaa tältä osin tyypilliseltä.

Päinvastoin, työelämä mainitaan ennen miesten asenteita maissa, joissa syrjintä on vähäisempää, oletettavasti siksi, että se on suurelta osin poistettu (Alankomaat, Tanska, Belgia).

Se, että perheopetus ja kouluopetus ovat Luxemburgissa korkealla tasolla, on erityispiirre, jonka kehittymistä on seurattava tiiviisti.²

1 Maat luokitellaan sen mukaan, kuinka usein edelliseen kysymykseen vastataan "vähemmän mahdollisuuksia". Nämä prosenttiosuudet ilmoitetaan maan nimen vieressä. Eri puolilla yhteisöä useimmin viitatu kohdat on korostettu. Kohtien vieressä mainitut prosenttiosuudet vastaavat vastausten tiheyttä asianomaisten henkilöiden keskuudessa.

2 Luxemburgin tuloksia olisi tulkittava varoen, koska vastaajia on vähän (N = 311).

3. Syrjintäalueet

Kriittisten asenteiden tunnistamisessa voidaan ottaa uusi askel kysymällä vastaajilta, millä erityisaloilla naiset heidän mielestään ovat enemmän tai vähemmän todennäköisiä:

Tarkemmin sanottuna, sanoisitko, että naisten nykyinen tilanne ympärilläsi, verrattuna miehiin, on melko parempi, melko huonompi tai ei parempi eikä huonompi, kun on kyse...

- A. Mahdollisuus opiskella?
- B. Ammatillinen koulutus?
- C. Mahdollisuus löytää työtä?
- D. Työolot (väsymys, kadenssit, aikataulut jne.?)
- E. Työturvallisuus?
- F. Mahdollisuudet ylennykseen?
- G. Palkka?

Koko yhteisön osalta noin kuusi kymmenestä vastaajasta (59 prosenttia) katsoo, että naisten palkkatilanne on melko huonompi kuin miesten; noin viisi kymmenestä katsoo, että naisia syrjitään ylennysmahdollisuuksien(52 prosenttia) ja työnsaantimahdollisuuksien(46 prosenttia) osalta; neljä kymmenestä mainitsee samalla tavalla työsuhdeturvan (43 prosenttia) ja työolot (37 prosenttia). Toisaalta harvempi kuin kolme kymmenestä uskoo, että ammatillisessa koulutuksessa esiintyy syrjintää (26 %) ja yksi kymmenestä (11 %).

Ei pitäisi olla yllättävää, että yli puolet kyselyyn vastanneista on sitä mieltä, että naisten tilanne on huonompi kuin miesten tietyillä erityisaloilla, kuten palkka- ja ylennysmahdollisuuksissa, kun taas, kuten edellä on todettu, vain 36 prosenttia väestöstä on sitä mieltä, että naiset menestyvät kaiken kaikkiaan miehiä epätodennäköisemmin elämässään.

On selvää, että "mahdollisuudet menestyä elämässä" sisältävät muita mahdollisuuksia kuin ammatillisen menestyksen. Siksi ei ole yllättävää, että vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että naiset kärsivät työelämässä haitoista tai syrjinnästä, kun taas enemmistö uskoo, että tästä huolimatta naiset voivat menestyä elämässään.

Yllättäen nämä tuomiot ovat yhteisiä sekä miehille että naisille. Vain työsuhdeturvan osalta naiset ovat huomattavasti miehiä kriittisempiä: 46, kun vastaava luku oli 39 prosenttia. Päinvastoin, miehet vaikuttavat hieman naisia herkemmiltä naisten syrjinnälle ammatillisessa koulutuksessa.

Taulukko 17

Naisten tilanne verrattuna miesten tilanteeseen eri aloilla¹

(Yhteensä yhteisöstä)

		Naisten tilanne miehiin verrattuna on seuraava:			
		Melko paljon parempi	Vähemmän hyvä	Ei parempi eikä huonompi	Ei vastausta
1. Palkka		7 %	59 %	27 %	7 %
	Miehet	7	58	29	6
	Naiset	7	60	25	8
2. Edistämismahdollisuudet		8	52	31	9
	Miehet	8	51	33	8
	Naiset	7	53	30	10
3. Mahdollisuus löytää työtä		13	46	35	6
	Miehet	14	45	36	5
	Naiset	12	47	35	6
4. Työsuhdeturva		9	43	40	8
	Miehet	11	39	43	7
	Naiset	8	46	37	9
5. Työolot ja -ehdot		14	37	41	8
	Miehet	17	36	41	6
	Naiset	12	38	41	9
6. Ammatillinen koulutus		10	26	57	7
	Miehet	10	28	56	6
	Naiset	10	25	58	7
7. Mahdollisuus opiskella		12	11	72	5
	Miehet	14	10	72	4
	Naiset	11	12	72	5

1 Eri osa-alueet on luokiteltu alenevassa järjestyksessä "melko huonomman" vastauksen taajuuksien mukaan.

Ikä ja koulutustaso aiheuttavat jonkin verran vaihtelua näissä tuloksissa, erityisesti työmahdollisuuksien, ammatillisen koulutuksen ja ylennysmahdollisuuksien osalta. Kuten voidaan odottaa, nuoret naiset ja yleisemmin työikäiset naiset ovat paljon herkempiä vaikeuksille, jotka liittyvät työhön pääsyyn ja ammattipätevyyteen työssä. Sama koskee niitä, jotka ovat enemmän koulutettuja (miehet ja naiset) verrattuna niihin, jotka ovat vähemmän koulutettuja. Myynninedistämismahdollisuuksia pidetään pääasiassa koulutustason perusteella syrjivinä. Ikä toisaalta tuo vähän eroa.

Taulukko 18

Niiden vastaajien prosenttiosuus, jotka katsovat, että naisten nykyinen tilanne on melko huonompi kuin miesten sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

	Miehet			Naiset			Koulutustaso		
	-25	25/54	55+	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
1. Palkka	61 %	59 %	54 %	63 %	63 %	54 %	56 %	64 %	64 %
2. Edistämismahdollisuudet	51	55	45	56	55	48	47	58	61
3. Mahdollisuus löytää työtä	49	47	41	57	49	38	40	50	61
4. Työsuhdeturva	38	41	37	50	49	39	39	47	48
5. Työolot ja -ehdot	34	37	34	40	40	32	34	38	40
6. Ammatillinen koulutus	33	29	23	33	26	16	21	31	37
7. Mahdollisuus opiskella	14	10	9	15	12	10	10	12	14

Jos sukupuolten väliset erot ovat yllättävän pieniä, kuten olemme juuri nähneet, maiden väliset erot ovat huomattavia.

Ranskassa (52 prosenttia), Saksassa (46 prosenttia) ja Irlannissa (42 prosenttia) seitsemään kohtaan saatujen "vähemmän hyvien" vastausten keskimääräinen prosenttiosuus on korkein, ja Luxemburgissa se on alhaisin (22 prosenttia).

Kun tarkastellaan maiden paremmuusjärjestystä kolmella useimmin mainitulla alalla eri puolilla EU:ta, Irlanti näyttää tietä kahdelle niistä: palkka- ja jaylennysmahdollisuudet, kun taas Italia on toiseksi viimeisessä tai viimeisessä asemassa samoissakahdessa.

Miten voidaan selittää, että näissä kahdessa maassa, Irlannissa ja Italiassa, joissa kansalaiset pitävät erittäin tärkeänä naisten asemaa koskevaa ongelmaa, joilla on tiettyjä yhteisiä piirteitä (alhainen talouskehitys, suhteellisen alhainen asukaskohtainen tuotos, katolinen perinne), käsitys naisten syrjinnästä on niin erilainen? Selitys voi tulla vain näiden kahden maan historiallisista ja kulttuurisista vaikutuksista, ongelmasta, josta löydämme enemmätietoja.

Taulukko 19

Tärkeimmät naiseen kohdistuvan syrjinnän alat

(sijainnin mukaan, kussakin pays: ssä vastausten taajuuden mukaan)¹

Ranska (52 %) 1.Salary(77%) 2.Etsi työtä(77%) 3.Kampanja(77%) 4.Työolot(77%) 5.Työsuhdeturva(77%) 6.Ammatillinen koulutus(77%) 7.Tutkimukset(77%)	Saksa (46%) 1.Salary (75%) 2.Kampanja(64%) 3.Etsi työtä(52%) 4.Työsuhdeturva (50 %) 5.Työolot(43%) 6.Ammatillinen koulutus(30%) 7.Tutkimukset(12%)	Irlanti (42 %) 1. Palkka (78 %) 2. Edistäminen (67 %) 3. Työsuhdeturva (48 %) 4. Etsi työtä (45%) 5 Työolot (24 %) 6. Ammatillinen koulutus (19 %) 7. Tutkimukset (11 %)
Tanska (36 %) 1.Kampanja(53%) 2.Salary (52%) 3.Etsi työtä(38 %) 4.Työolot(35%) 5.Työsuhdeturva(34%) 6.Ammatillinen koulutus(23%) 7.Tutkimukset(14%)	Belgia (34 %) 1.Salary (51%) 2.Kampanja(44%) 3.Työsuhdeturva(40%) 4.Etsi työtä(38%) 5.Työolot(33 %) 6.Ammatillinen koulutus(18%) 7.Tutkimukset(12%)	I t a l i a (32 %) 1. Palkka (41 %) 2. Työsuhdeturva (37 %) 2. Etsi työtä (37%) 4. Työolot(36 %) 5. Myynninedistäminen (34 %) 6 Ammatillinen koulutus (25 %) 7. Tutkimukset (11 %)
Alankomaat (31 %) 1.Kampanja(49%) 2.Salary (45%) 3.Työsuhdeturva(36 %) 4.Etsi työtä(34%) 5.Työolot(27 %) 6.Ammatillinen koulutus(17%) 7.Tutkimukset(10%)	Yhdistynyt kuningaskunta (30 %) 1.Promotion49%) 2.Salary(48%) 3.Etsi työtä(38 %) 4.Työsuhdeturva(34%) 5.Ammatillinen koulutus(16%) 6.Työolot(15%) 7.Tutkimukset(10%)	Luxemburg (22 %) 1. Palkka (40 %) 2. Työsuhdeturva (35 %) 3. Myynninedistäminen (34 %) 4 Työolot (24 %) 5. Etsi työtä (24%) 6. Ammatillinen koulutus (20 %) 7. Tutkimukset (12 %)

1 Maat on luokiteltu seitsemään kohtaan annettujen "huonon tilanteen" vastausten keskiarvojen mukaan. Nämä keskimääräiset prosenttiosuudet ilmoitetaan maan nimen vieressä.

Sukupuoli, ikä ja koulutustaso vaihtelevat maittain ja koko yhteisössä: Nuoret naiset ja koulutetut ihmiset ovat useammin sitä mieltä, että naisten tilanne on huonompi kuin miesten, kun on kyse mahdollisuuksista aloittaa työ uudelleen, ammatillisesta koulutuksesta ja uralla etenemisestä. Mahdollisuus opiskella ei näytä olevan ongelma iästä tai koulutustasosta riippumatta, vaikka nuoret ranskalaiset miehet ja naiset suhtautuvat tähän useammin kriittisesti kuin vanhimmat. Palkkasyrjintää esiintyy laajalti kaikkialla, mutta erityisesti nuorten belgialaisten, hollantilaisten ja brittiläisten naisten keskuudessa.

Niiden vastaajien ryhmät, jotka yleisesti ottaen ilmaisevat suurimman osan naisten syrjimistä koskevista näkemyksistä, ovat seuraavat:

1. Palkan osalta:

- alle 25-vuotiaat irlantilaiset naiset 86%

Ranskalaiset alle 25-vuotiaat 84%

2 – – Menekinedistämismahdollisuuksien osalta:

Saksalaiset alle 25-vuotiaat naiset 77%

-Andien Irls molemmat sukupuolet, joilla on korkea koulutustaso 74%

3. Mahdollisuus löytää työtä:

Ranskalaiset alle 25-vuotiaat naiset 78%

Ranskalaiset miehet ja naiset, joilla on korkea koulutustaso 74%

III Naisten ja miesten pyrkimykset vähentää eroja sosiaalisissa rooleissa

Miehet ja naiset ovat näin ollen laajalti tietoisia (keskimäärin yli kolme henkilöä kymmenestä koko yhteisössä), että naisten menestyminen elämässä on miehiä epätodennäköisempää. Miehet ja naiset ovat vielä suuremmassa määrin (5-6 henkilöä kymmenestä) yhtä mieltä siitä, että naisiakohdellaan miehiä heikommin työhön pääsyn, uralla etenemisen ja ennen kaikkea työstä maksettavan korvauksen osalta. Mitkä ovat molempien sukupuolten pyrkimykset yhteiskunnan muuttamiseksi tällä alalla? Haluaako enemmistö, että eroja on vähemmän ja vähemmän? Ovatko naiset, jotka väittävät, että on olemassa vähemmän ja vähemmän eroja oikein tai väärin? Mitkä ovat vastaavat kuvat miehistä ja naisista joissakin tyyppillisissä arkipäivän tilanteissa?

1. Mitä enemmistö haluaa?

"Uskotteko, että suurin osa naisista haluaa, että miesten roolin ja naisten roolin välillä yhteiskunnassa on yhä vähemmän eroja?"

"Uskotteko, että suurin osa miehistä haluaa, että miesten roolin ja naisten roolin välillä yhteiskunnassa on yhä vähemmän eroja?"

Seitsemän kymmenestä miehestä ja seitsemän naista koko yhteisössä katsoo, että suurin osa naisista haluaa vähentää eroja. Nuoret naiset ilmaisevat itseään hieman voimakkaammin (81 %). Toisaalta vain kolme miestä ja kaksi naista kymmenestä ajattelee, että suurin osa miehistä haluaa samaa asiaa, eikä ikäeroa ole. Toisin sanoen hieman yli kaksi kertaa niin monet miehet ja kolme ja puoli kertaa niin monet naiset ajattelevat, että naiset mieluummin kuin miehet haluavat lieventää eroja. Naiset ovat siksi skeptisempiä kuin miehet, mutta molemmat sukupuolet ovat melko selkeitä: yhteiskuntaryhmää suosivaan tilanteeseen vaikuttavat paljon harvemmin ne, jotka hyötyvät siitä, kuin ne, jotka ovat sen uhreja.

Taulukko 20

Naisten ja miesten yleiset pyrkimykset vähentää sukupuoli-, sukupuoli-jakoulutuseroja

(Yhteisö)

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepuuste	Korkea
Suurin osa naisista haluaa nähdä yhä vähemmän eroja											
Kyllä	74 %	76 %	75 %	70 %	73 %	81 %	76 %	63 %	73 %	74 %	71 %
Ei	16	16	16	14	17	12	17	19	15	17	22
Ei vastausta	11	8	9	15	10	7	7	18	12	9	7

Suurin osa miehistä haluaa nähdä vähemmän ja vähemmän eroja

Kyllä	34	38	34	32	21	26	22	17	28	28	26
Ei	52	49	53	51	61	63	62	57	54	59	62
Ei vastausta	14	13	13	17	18	11	15	26	18	13	12

Maatasolla vastaustenhajanaisuus on melko suuri naisten asenteita koskevan kysymyksen osalta: Italiassa, Irlannissa ja Ranskassa molemmat sukupuolet uskovat todennäköisemmin, että suurin osa naisista haluaa nähdä vähemmän ja vähemmän eroja. Tätä mieltä ovat useimmiten ranskalaiset naiset (84 %) ja erityisesti nuoret ranskalaiset naiset (90 %).

Miesten asennekysymyksessä etusijalla ovat kummankin sukupuolen irlantilaiset ja luxemburgilaiset, erityisesti yli 25-vuotiaat irlantilaiset miehet (52 %).

Nämä tiedot esitetään tiivistetysti seuraavassa taulukossa, josta voidaan saada lisätietoja vertaamalla kahta vastausta kysymykseen naisiin ja miehiin kohdistuvasta asenteesta: Naisten keskuudessa ero miesten ja naisten asenteista ilmaistujen mielipiteiden välillä on suurin Italiassa ja Ranskassa, eli naisilla on vähiten harhakuvitelmia:

	italia	Ranskalaiset naiset
Suurin osa naisista haluaa nähdä yhä vähemmän eroja	79 %	84 %
Suurin osa miehistä haluaa nähdä vähemmän ja vähemmän eroja	20 %	25 %
Ero	59	59

Taulukko 21

Naisten ja miesten yleiset pyrkimykset vähentää eroja

(Vastaukset, joiden mukaan eroja on yhä vähemmän)

	Suurin osa naisista haluaa nähdä yhä vähemmän eroja			Suurin osa miehistä haluaa nähdä vähemmän ja vähemmän eroja		
	H+F	H	F	H+F	H	F
Italia	80 %	32 %	79 %	24 %	28 %	20 %
Irlanti	80	50	81	40	51	31
Ranska	79	75	84	33	43	25
Belgia/België	74	76	73	32	41	25
Deutschland	74	76	72	25	32	19
Luxemburg	66	66	67	37	40	33
Nederland	66	67	64	27	35	20
Yhdistynyt kuningaskunta	64	64	63	26	32	21
Danmark	51	51	53	30	39	23
Yhteisö ¹	73	74	73	28	34	21

1 Painotettu keskiarvo

2. Feminismi

”Mikä on mielestäsi oikein tai väärin naisille, jotka väittävät, että miesten ja naisten rooleissa yhteiskunnassa on yhä vähemmän eroja?”

Lähes seitsemän kymmenestä yhteisön kansalaisesta on yleisesti ottaen samaa mieltä niiden naisten tavoitteista, jotka väittävät, että eroja on yhä vähemmän.¹ Miesten ja naisten asenteet ovat hyvin läheiset. Kuten useimmissa edellisissä kysymyksissä, naiset ovat tietoisempia ongelmasta kuin 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat naiset. Myös koulutustasolla on vähäisemmässä määrin merkitystä.

¹ On huomattava, että liikkeenyleiset tavoitteet miesten ja naisten sosiaalisten roolien erojen kaventamiseksi tai poistamiseksi ovat saaneet laajaa kannatusta. Koska kysymystä ei ole esitetty, ei ole mahdollista ekstrapoloida tätä hyväksyntää tällaisten ja feminististen liikkeiden erityisiin toimiin tai edes hyvin perusteellisiin käyttäytymismuutoksiin, kuten jäljempänä nähdään.

Taulukko 22

Asenteet "feminismia" kohtaan sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannanperuste	Korkea
Naiset, jotka vaativat, että eroja on yhä vähemmän:											
- ovat oikeassa	65 %	69 %	69 %	58 %	67 %	74 %	70 %	56 %	62 %	70 %	76 %
- ovat väärässä	23	18	22	28	20	15	20	23	23	20	17
Ei vastausta	12	13	9	14	13	11	10	21	15	10	7

Vastausten jakautuminen maittain on hyvin samanlainen kuin vastausten jakautuminen kysymykseen pyrkimyksistä lieventää sukupuolten välisiä roolieroja: Ranska, Italia ja Irlanti ovat jälleen kerran maita, joissa ongelma mobilisoi eniten, kun taas Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta ja Tanska ovat ne kolme maata, joissa ongelma ei näytä ilmenevän - tai tuntuva - yhtä voimakkaasti. Suurin osa vastaajista – miehet ja naiset – on kuitenkin kaikkialla sitä mieltä, että naisilla on oikeus vaatia mies- ja naisroolien erojen vähentämistä (tai poistamista).

Se, että yksilö tai ryhmä ei tunne ongelmaa subjektiivisesti, ei tarkoita, etteikö se syntyisi objektiivisesti. Mutta se, että se on aggregaatio, joka tuntuu, on kuitenkin hyvä indikaattori siitä, miten yksilöt ja ryhmät kokevat eletyt tilanteet, mukaan lukien niitä kuvaavat sosiaaliset diskurssit.

Ei ole epäilystäkään siitä, että tämä muutospyrkimys voimistuu ajan myötä. Meillä ei ole vertailukohtia Euroopassa aiemmin, muttameilläön vertailukohtia Yhdysvalloissa, jossa sama kysymys esitettiin vuosina 1971, 1972 ja 1975: "Naisten aseman muuttumisesta nyky-yhteiskunnassa on puhuttu paljon viime vuosina. Kannattatko tai vastustatko yleisesti pyrkimyksiä vahvistaa ja muuttaa naisten asemaa yhteiskunnassa?"

Tässä ovat vastaukset:

	1971	1972	1975
	%	%	%
Puolesta	42	48	59
Vastustaa	41	36	28
Epävarmuus	17	16	13

Vaikuttaa siis siltä, että useimmissa yhteisön maissa "naisten liike" saa vielä enemmän kannatusta Yhdysvaltojen väestön keskuudessa. Toinen ero on se, että Yhdysvalloissa miehet kannattavat liikettä enemmän (63 prosenttia puolesta ja 24 prosenttia vastaan) kuin naiset (55 ja 32 prosenttia).¹

¹ Harrisin tutkimus. Huhtikuu 1975. Ks. tämänhetkinen lausunto, nide III, 7.7.1975.

Taulukko 23

Asenteet feminismiä kohtaan sukupuolen ja sukupuolen mukaan

(Ohjattu sivulta pays)¹

Naiset, jotka vaativat vähemmän ja vähemmän eroja, ovat oikeassa

	Yhteensä	Miehet			Yhteensä	Naiset		
		-25	25/54	55+		-25	25/54	55+
Ranska	77 %	75%	80%	74 %	75 %	81 %	80%	59%
Italia	65	75	69	52	73	79	74	64
Irlanti	65	59	67	64	72	77	75	62
Belgia/België	69	78	72	55	66	80	68	55
Deutschland	63	71	66	56	69	73	72	63
Luxemburg	60	65	62	52	62	84	64	48
Nederland	65	69	68	57	56	67	56	52
Yhdistynyt kuningaskunta	59	53	63	53	56	67	60	43
Danmark	49	54	54	41	48	56	52	37
Yhteisö ²	65	69	69	58	67	74	70	56

1 Maat on luokiteltu kunkin maan osuimien prosenttiosuuksien mukaisessa alenevassa järjestyksessä (miehet ja naiset).

2 Painotettu keskiarvo.

3. Kolme situations jokapäiväisessä elämässä

"Nyt on monia tilanteita, joita voidaan kohdata jokapäiväisessä elämässä. Onko se normaalia vai ei:

A. Nainen menee ulos ilman miestä illallakokoukseen?

B. Että nainen kannustaa miestä vaihtamaan työpaikkaa, koska hänelle tarjotaan parempaa tilannetta muulla alueella kuin sillä, jossa hän asuu?

C. Että vanhemmat, jotka voivat maksaa koulutuksen vain yhdelle heidän lapsistaan, päättävät tytön hyväksi, jos hän pärjää paremmin koulussakin poika? »

Koko yhteisössä seitsemän kymmenestä ihmisestä (miehet tai naiset, ilman merkittävää eroa) pitää normaalina, että nainen lähtee illalla ulos ilman miestä, ja kuusi kymmenestä, että vanhemmat päättävät, että tyttö jatkaa koulutustaan, jos hän onnistuu paremmin kuin poika. Toisaalta vain kolme kymmenestä uskoisitavallisesti, että naisen ammattiura on parempi kuin aviomiehen. Asuinpaikan valinnasta todettava, että kyseessä on ala-jac ente, i mage, joka tarkoittaa, että naimisissa olevan naisen ammattia pidetään toissijaisena kotitaloudessa (vaikka "lisäpalkka" ei olisikaan vähäpätöinen). Tämä maagion yhteinen molemmille sukupuolille, mutta se vaihtelee maan, iän ja koulutustason mukaan.

Kahdeksan tai yhdeksän kymmenestä ihmisestä Irlannissa (94 %), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (85%), Tanskassa (82 %), Ranskassa ja Alankomaissa (76 %) pitää normaalina tapaa, jolla nainen voi lähteä ulos yöllä ilman aviomiöstään. Ainoastaan Italia (58 prosenttia) ja Luxemburg (57 prosenttia) ovat jääneet merkittävästi jälkeen. Ikä ja vähäisemmässä määrin myös koulutustaso ovat yleisimpiä Italiassa, Belgiassa ja Saksassa. Kuusi tai seitsemän kymmenestä saksalaisesta (68 prosenttia), ranskalaisesta (67 prosenttia), italialaisesta ja tanskalaisesta (63 prosenttia) pitää normaalina sitä, että vanhemmat päättävät mieluummin tytön kuin pojan puolesta. Luxemburgissa vain neljä kymmenestä (38 %). Eroja on jonkin verran naisten iän mukaan Belgiassa ja Alankomaissa sekä koulutustason mukaan Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Ranskaa (35 %) ja Italiaa (48 %) lukuun ottamatta vain kaksi tai kolme kymmenestä pitää normaalina sitä, että nainen kannustaa miestä vaihtamaan työpaikkaa.

Vastausten merkitys voidaan kyseenalaistaa kussakin maassa. Irlanti on ensimmäisenä ja Italia toiseksi viimeisenä kohdassa "lähtevät illalla ilman aviomiöstään"; Italia sijoittuu ensimmäiseksi ja Irlanti viimeiseksi kohdassa "Työpaikkojen vaihtaminen, jos naiset löytävät paremman aseman".

Ei voida vedota siihen, että italialaiset suhtautuvat todennäköisesti myönteisemmin maahanmuutto-ongelmiin, koska myös irlantilaisilla on tämä kokemus.

Pitäisikö meidän epäillä joidenkin vastausten vilpittömyyttä? Tässä tutkimuksessa ei ole mitään, mikä tukisi tapausta. Joissakin maissa (Tanska, Luxemburg) lähes 30 prosenttia vastaajista ei vastaa kysymykseen, kun taas italialaiset ja irlantilaiset vastaavat innokkaasti, mutta eritavoin.¹

Huomautettakoon tässä analyysin vaiheessa, että irlantilaiset näyttävät olevan yleisesti ottaen avoimempia sosiaalisille muutoksille, joista naisten aseman kehittäminen on tärkeä näkökohta, kuin olisi voitu odottaa.

¹ Asenteeseen liittyviä vastauksia on usein vaikea tulkita hypoteettisessa tilanteessa. Jotkut voivat vastata todella kuvittelemalla tilanteen, kun taas toiset voivat antaa itselleen hyvän omantunnon ja näyttää hyvältä ilmaisemalla normatiivisen vastauksen ilman, että he tuntevat olevansa mukana.

Taulukko 24

Miehet ja naiset kohtaavat kolme päivittäistä tilannetta sukupuolesta riippuen

(Yhteisö)

	Katsotaan seuraavasti:		vastaamatta
	normaali	Ei normaalia	
... että nainen menee ulos ilman aviomiestä illalla osallistuakseen kokoukseen	71%	24%	5,00 %
Miehet	70	25	5
Naiset	72	23	5
... että vanhemmat, jotka voivat maksaa koulutuksesta vain yhdelle lapselleen, päättävät tytön puolesta, jos hän on parempi koulussa kuin poika	61	29	10
Miehet	61	29	10
Naiset	61	28	11
... että nainen kannustaa miestänsä vaihtamaan työpaikkaa, koska hänelle tarjotaan parempaa tilannetta muualla kuin siinä, missä he asuvat	31	55	14
Miehet	32	55	13
Naiset	30	55	15

Taulukko 25

Miehet ja naiset kohtaavat jokapäiväisessä elämässään kolme näkökohtaa, joita pidetään normaaleina sukupuolesta, sukupuolestaja koulutustasosta riippuen.¹

(Ohjattu sivulta pays)

		Miehet				Naiset				Koulutustaso	
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
	”että nainen lähtee illalla ulos ilman miestään”										
			94 prosentti a”								
Irlanti	93%	93%		94%	96%	98%	95%	93%	92%	96%	96%
Iteä-valtakunta	85	84	89	78	84	81	89	79	90	90	81
Danmark	80	87	82	72	85	94	89	73	78	87	90
Ranska	76	83	78	69	76	70	83	59	67	77	88
Nederland	75	75	80	66	76	88	81	62	69	84	86
Deutschland	59	62	64	51	65	75	73	46	57	66	77
Belgia/België	64	78	69	49	59	83	63	40	47	67	86
Italia	57	79	60	38	60	77	63	37	49	66	81
Luxemburg	60	73	62	50	53	72	51	48	53	69	47
Yhteisö ²	70	79	73	59	72	78	77	57	64	76	84
	että vanhemmat päättävät tytön hyväksi										
Deutschland	67%	81 %	68%	63%	68%	69 %	74%	58%	65%.	69%	77 %
Ranska	67	67	65	71	66	60	68	68	63	68	71
Italia	64	63	68	58	65	72	63	61	62	68	69
Danmark	59	55	62	57	67	62	73	58	60	66	68
Irlanti	56	47	57	60	54	55	55	51	54	54	59
Iteä-valtakunta	50	56	49	49	53	48	66	44	49	53	66
Nederland	50	46	52	48	48	59	49	39	46	52	55
Belgia/België	51	54	53	44	46	57	47	36	39	51	62
Luxemburg	36	54	32	34	40	40	44	33	43	44	26
Yhteisö	61	64	62	59	61	62	65	54	58	63	70
		Miehet				Naiset				Koulutustaso	
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
	”nainen kannustaa miestään vaihtamaan työpaikkaa”										
Italia	48%	56%	51%.	40%	50%	57%	51%	38%	47%	53%.	53%,
Deutschland	32	44	33	26	38	45	42	27	33	34	-48
Ranska	35	42	35	29	31	29	34	23	30	33	38
Belgia/België	27	40	24	22	21	30	23	13	20	23	36
Danmark	24	36	25	16	21	35	23	12	19	26	35
Nederland	15	29	21	19	14	20	14	12	15	19	29
Luxemburg	21	15	17	25	14	.	16	19	18	14	16
Iteä-valtakunta	19	24	17	20	13	24	13	7	14	19	24
Irlanti	17	16	14	16	10	14	10	6	10	14	15
Yhteisö	32	41	32	28	30	38	33	21	29	30	41

1 Maat on luokiteltu kunkin kohdan osalta "normaalien" vastausten prosenttiosuukien mukaisessa alenevassa järjestyksessä.

2 Painotettu keskiarvo

IV Naisten ja miesten vastavuoroinen suhtautuminen ammatilliseen työhön

Kuten edellä mainittiin, yksi tärkeimmistä syistä siihen, että naisten menestyminen elämässä on miehiä epätodennäköisempää, on välittömästi perhevelvoitteiden ja miesten asenteiden jälkeen tottumukset työelämässä. Toisaalta on todettu, että sekä miehet että naiset kokevat laajalti naisten syrjintää työelämäänsä liittyvillä aloilla: palkka, ylennykset, työllistymismahdollisuudet, työsuhteturva jne.

Tässä kyselyssä esitettiin useita kysymyksiä, jotta voitaisiin samanaikaisesti syventää naisten ja miesten asenteita ammatilliseen työhön sekä miesten naisiin kohdistamia asenteita ja päinvastoin.

Kysymysten järjestys oli seuraava:

Kaikille

Työskenteletkö kokopäiväisesti (vähintään 30 tuntia viikossa) tai osa-aikaisesti (8-29 tuntia viikossa)? Jos ei, oletko työttömänä vai eläkkeellä?

S i KYLLÄ: "Oletko kaiken kaikkiaan tyytyväinen vai etkö ole tyytyväinen työhösi? Voittekokertoa minulle tällä asteikolla, kuinkapaljon olette hänen ansionsa (e) vai ettekö ole hänen ansionsa (e)?"

- "Onkopuolisosi kokopäivätyössä (...)?"

jos KYLLÄ: Onko puolisesi mielestäsi tyytyväinen tai tyytymätön työhönsä? ¹

¹ Miehillä ja naisille esitetyt kysymykset ovat täysin symmetrisiä, paitsi että pääasiassa naisten asemaa koskevassa tutkimuksessa ei katsottu tarpeelliseksi tutkia miesten mieltymyksiä omaan työhönsä tai naisten mieltymyksiä puolisesensa työhön.

Miehille

”Jos sinulla olisi valinnanvaraa, mikä olisi mielestäsi parempi vaihtoehto: harjoittaako vaimonne ammattitoimintaa?”

”Mitä vaimonne mielestänne pitäisi parempana, jos hän voisi valita: harjoittaako se ammattitoimintaa vai ei?”

Naisille

Jossinulla olisi valinnanvaraa, mitä haluaisit mieluummin: harjoittaako se ammattitoimintaa vai ei?”

”Mitä miehesi mielestäsi pitäisi parempana: Onko sinulla ammattitoimintaa vai ei?”

1. Työllisyys ja ei-työllisyys

Ennen kuin ryhdytään tarkastelemaan yksityiskohtaisesti asenteita työhön, on kiinnostavaa esittää joitakin tietoja miesten ja naisten työllisyydestä koko yhteisössä toukokuussa 1975.¹

Koko yhteisössä seitsemän kymmenestä miehestä (70 prosenttia) ja neljä kymmenestä naisesta (38 prosenttia) työskenteleepalkkatyössä: osa-aikatyö (66 ja 26 %) tai osa-aikatyö (4 ja 12 %). Toisin sanoen 100:sta ”työssä” työskentelevästä henkilöstä sanan tavanomaisessa merkityksessä 63 on miehiä ja 37 naisia.

¹ Nämä tiedot, joissa otetaan huomioon kussakin maassa tutkitun henkilöstön määrä, ovat suuntaa-antavia. ne eivät voi millään tavoin korvata Euroopan komission julkaisemia tilastoja, erityisesti sen julkaisua ”Exposure on the evolution of the social situation in the Community in 1974”. Bryssel - Luxemburg, maaliskuu 1975.

Taulukko 26

Koko väestön työllisyys ja työttömyys sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

	Yhteensä	Miehet			Yhteensä	Naiset			Koulutustaso		
		-25	25/54	55+		-25	25/54	55+	Alhainen	Kannep eruste	Korkea
Kokopäiväinen toiminta	66	54	90	33	26	38	31	9	42	54	44
Osa-aikatyö	4	2	4	4	12	9	15	8	9	7	8
Työttömät	3	7	2	2	5	8	5	1	3	5	3
Eläkkeellä	18	-	1	55	15		2	51	22	11	7
Ei ansiotyötä	8	35	2	5	40	43	45	30	23	22	37
Ei vastausta	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vielä mielenkiintoisempia ovat tiedot työvoiman rakenteesta, myös työttömistä:

1° Naisten (myös työttömien) osuus koko työvoimasta on noin 39 prosenttia.

Koska otoksessa on yhteensä 48 prosenttia miehiä ja 52 prosenttia naisia, miesten työllisyysaste on 73 prosenttia miespuolisesta väestöstä ja naisten 43 prosenttia naispuolisesta väestöstä, naisten työllisyysaste on seuraava:

$$\frac{\frac{52 \times 43}{100}}{\frac{52 \times 43}{100} + \frac{48 \times 73}{100}}$$

Tulos on hieman korkeampi kuin yhteisöjen tilastotoimiston keväällä 1973 14 vuotta täyttäneille (34 %). Ks. Eurostatin työvoimaa koskeva otantatutkimus 1/1975, s. 654.

2° Työssäkäyvien naisten työttömyysaste on korkeampi (11 %) kuin työssäkäyvien miesten (4 %) janoortennaisten (15 %) korkeampi kuin nuorten miesten (11 %). Sadasta (15–25-vuotiaasta) nuoresta, jotka eivät ole "ilman palkkatyötä", on siis 13 työtöntä, joista kahdeksan on naisia ja viisi miehiä.

3 ° Osa-aikatyö on pääasiassanaistentoimintaa (kolme neljästä naisesta työskentelee osa-aikaisesti) ja toimintaa, jota harjoittavat useammin korkeampaan ikäryhmään kuuluvat naiset.

Taulukko 27

Työvoiman aktiivisuus ja työttömyys sukupuolen,¹ sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteen sä	-25	25/54	55+	Yhteen sä	-25	25/54	55+	Alhain en	Kanne peruste	Korke a
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Kokopäiväinen toiminta	91	85	94	84	61	69	61	50	78	82	81
Osa-aikatyö	5	4	4	11	28	16	29	44	16	10	14
Työttömät	4	11	2	5	11	15	10	6	6	8	5
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
% koko väestöstä	73 %	63 %	96 %	39 %	43 %	55 %	51 %	18 %	54 %	66 %	55 %

1 Työvoimaan kuuluvat myös ansiotyössä olevat tai työttömät henkilöt.

2. Tyytyväisyys omaan työhön

Koko yhteisössä hieman yli puolet kyselyyn vastanneista on erittäin tyytyväisiä työhönsä, 46 prosenttia on erittäin tyytyväisiä työhönsä, 6 prosenttia on erittäin tyytyväisiä ja 47 prosenttia on kohtalaisen tyytyväisiä.¹ Naiset ovat hieman vähemmän tyytyväisiä työhönsä kuin miehet (keskiarvo 6,75 vs. 7,03).

Ikä tuo vähän eroja miehiin, mutta iäkkäät naiset(15-24-vuotiaat)kärsivät työstään jonkin verran vähemmän kuin iäkkäät naiset.

Molemmat sukupuolet, joilla on keski- tai korkea koulutustaso, ovat jonkin verrantodennäköisempiä kuin ne, joilla on vähemmän koulutusta.

Asuinpaikkakunnan koolla ei näytä olevan merkittävää vaikutusta tyytyväisyyteen. Kaupungeissa on kuitenkin havaittavissa lievää suuntausta tyytyväisyyden lisääntymiseen.

Yhteiskunnallis-ammattillisten ryhmien analyysi osoittaa, että yleisesti ottaen ylemmät johtajat ja vapaiden ammattien harjoittajat ovat paljon tyytyväisempiä kuin muutväestöryhmät ja että viljelijät ovat jopa tyytymättömmämpiä kuin työntekijät.

Sitä vastoin senlaitoksen koolla, jossa tehdään töitä, ei ole juurikaan yhteyttä tyytyväisyyteen, lukuun ottamatta pieniä laitoksia (alle 50 työntekijää), toisin sanoen maatalous-, kauppa- ja käsityöalustojen massassa tyytyväisyys on vähäisempi kuin keskiarvoisissa laitoksissa ja jopa suurissa laitoksissa.

¹ Vastaajien oli ilmoitettava tyytyväisyytensä asteikolla 0–10. Tulosten esittämistä varten vastaukset jaettiin kolmeen ryhmään: Korkea tyytyväisyys pisteet vaihtelevat 10-8, keskimääräinen tyytyväisyys 7-3, alhainen tyytyväisyys 2-0.

Taulukko 28

Tyytyväisyysomaan työhön sukupuolen, koulutustason ja elinympäristötyypin mukaan
(Yhteisö kokonaisuudessaan: ansiotoimintaa harjoittavat henkilöt)¹

		Vahva (pisteet 8-10)	Keskiarvo (pisteet 3-7)	Matala (pisteet 0-2)	Keskimääräin en pistemäärä ²
Yhdessä		46%	47 %	6 %	6,93
Miehet		49	45	5	7,03
Josta:	15–24 vuotta	46	44	8	6,6
	25–54 vuotta	50	44	4	7,11
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	46	47	7	6,97
Naiset		42	50	7	6,75
Josta:	15–24 vuotta	39	53	8	6,48
	25–54 vuotta	43	49	7	6,77
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	45	48	5	7,16
Koulutustaso:					
	- alhainen	43	51	5	6,83
	- keskimäärin	50	42	6	7,08
	- korkea	50	43	7	6,95
Asuminen:					
	kylä	48	46	5	7,08
	- pikkukaupunki	47	45	7	6,86
	- suuri kaupunki	43	50	6	6,82

1 Ei sisällä vastauskadon prosenttiosuuksia (0,6 % kaikkien asianomaisten eli ansiotyössä olevien osalta).

2 Kutakin pistemäärää vastaavien prosenttiosuuksien painotettu keskiarvo: 10. 9, 8....0. Keskeinen kohta on pistemäärä 5.

Taulukko 29

Tyytyväisyys omaan työhön haastateltavan ammatin mukaan

(Yhteisö; ansiotoimintaa harjoittavat henkilöt)

	Vahva (pisteet 8-10)	Keskiarvo (pisteet 3-7)	Matala (pisteet 0-2)	Keskimääräinen pistemäärä
Yhdessä	46%	47%	6%	6,93
Ylemmät johtajat	65	32	2	7,86
Vapaat ammatit	67	27	4	7,55
Työntekijät, keskijohdot, virkamiehet	49	44	6	7,06
Kauppiaat, käsityöläiset (patronit)	45	49	6	6,94
Työntekijät	42	50	7	6,66
Viljelijät, kalastuspäälliköt	42	52	4	5,66

Tyytyväisyys omaan työhön sen laitoksen koon mukaan, jossa vastaajatyöskentelee

(Yhteisö; ansiotoimintaa harjoittavat henkilöt)

	Vahva (pisteet 8-10)	Keskiarvo (pisteet 3-7)	Matala (pisteet 0-2)	Keskimääräinen pistemäärä
Yhdessä	46%	47%	6%	6,93
Alle 5 työntekijää	43	49	7	5,14
5–50 työntekijää	46	48	5	7,01
51–500 työntekijää	51	44	4	7,11
Yli 500 työntekijää	52	41	7	6,98

Kuten edellä on todettu, oman työn tyytyväisyyteen vaikuttavat heikosti vastaajan henkilökohtaista tilannetta vastaavat muuttujat (sukupuoli, ikä, koulutustaso, asuminen), lukuun ottamatta ammatillista toimintaa. Ylimpien johtajien ja viljelijöiden keskimääräisten tyytyväisyyspisteiden ero koko yhteisössä on 2,20.

Päinvastoin, kansallinen jäsenyys tuo paljon variation. Ikään kuin tyytyväisyyden tunne, mukaan lukien oman työn tyytyväisyys, olisi suuressa määrin riippuvainen sosiokulttuurisesta ilmapiiristä, jossa ihminen elää.

Maakohtaisten tulosten perusteella voidaan todeta, että tanskalaisten ja italialaisten keskimääräiset tyytyväisyystasot eroavat lähes yhtä paljon ylempien johtajien ja maanviljelijöiden tyytyväisyystasoista. Kansallisella tasolla ja myös, kuten muissa teoksissa on jo osoitettu, alueellisella tasolla koettu tila määrittää voimakkaasti tavan, jolla objektiiviset tilanteet koetaan.¹

Työvoimanvaimennuksen keskiarvot

(Maittain; ansiotyössä olevat henkilöt)

1. Danmark	8,34
2. Irlanti	8,16
3. Belgia/België	7,94
4. Luxemburg	7,82
5. Nederland	7,62
6. Yhdistynyt kuningaskunta	7,18
7. Deutschland	6,93
Yhteisön keskiarvo	6,93
8. Ranska	6,62
9. Italia	6,34

Kuten voidaan nähdä, kärjessä ovat kaikki yhteisön ”pienet” maat ja niiden jälkeen Yhdistynyt kuningaskunta ja Saksa, kun taas kärjessä ovat Ranska ja Italia.

¹ Ks. ”Tyytyväisyys ja tyytymättömyys Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden elinoloihin”. Euroopan yhteisöjen komissio, kesäkuu 1974, s. 65-66.

Sukupuoli, kuten tel, ei ole merkittävä muuttuja; Lukuun ottamatta Saksaa, jossa naiset ovat huomattavasti tyytymättömiä työhönsä kuin miehet.

Toisaalta se syrjii suhteellisen vähän, ja erojen tulkinta on dñicile. Miesten osalta voidaan todeta, että Tanskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ikääntyneet ovat huomattavasti tyytymättömiä työhönsä, kun taas Ranskassa tyytyväisyys kasvaa iän myötä. Naisten osalta ikä on selvästi läsnä Irlannissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Vanhemmat naiset ovat tyytyväisimpiä työhönsä.

Iskriminkoulutustasoei ole merkittävästi korkeampi Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Belgiassa: Mitä korkeampi taso, sitä korkeampi tyytytyväisyys.

Taulukko 31

Niiden ansiotyötä tekevien henkilöiden prosentuaalinen osuus, jotka ilmaisevat työssään suurta vaimenemista sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Maksulla s)¹

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteen sä	-25	25/54	55+	Yhteen sä	-25	25/54	55+	Alhaine n	Kanne peruste	Korkea
Danmark	71%	79 %	73%	61%	69%	61%	72%	53%	65%	77%	73
Irlanti	69	60	73	68	69	70	61	88	66	72	75
Belgia/België	68	69	66	74	69	60	73	67	64	57	79
Luxemburg	57	päämin isteri	päämin isteri	päämin isteri	62	päämin isteri	päämin isteri	päämin isteri	päämin isteri	päämin isteri	päämin isteri
Nederland	58	56	58	61	60	59	61	57	55	61	64
Yhdistynyt kuningaskunta	54	55	58	41	50	42	52	57	49	58	66
Deutschland	52	45	52	54	36	32	37	38	41	48	49
Ranska	43	36	43	50	39	32	41	37	41	40	46
Italia	36	31	39	28	32	36	30	37	33	40	36
Yhteisö ²	49	46	50	46	42	39	43	45	43	50	50

1 Maat on luokiteltu niiden keskimääräisen tyytyväisyysasteen mukaisessa alenevassa järjestyksessä.

2 Painotettu keskiarvo.

3. Puolison tyytyväisyys hänen tekemäänsä työhön

Kysymyksen kohteena olevat henkilöt ovat pääasiassa miehiä. Seon nimittäin tarkoitettu henkilöille, joilla on aviopuoliso, joka harjoittaa ammattitoimintaa, ja edellä on todettu, että vain neljällä kymmenestä naisesta on tällainen ammatti, kun taas seitsemällä kymmenestä miehestä on tällainen ammatti.

Koko yhteisön väestöstä 68 prosenttia on naisia ja 32 prosenttia miehiä.

Kun ensin verrataan tyytyväisyyttä omaan työhön ja tyytyväisyyttä, jota pidetään puolison tyytyväisyytenä omaantyyöhönsä, on todettava, että nämä kaksi ilmaisua ovat hyvin lähellä toisiaan.

Tähän voidaan antaa kaksi selitystä, joista toinen vahvistaa toista. Ensimmäinen on se, että puoliset omaksuvat toisen heistä ilmaiseman tyytyväisyyden tunteen tai heijastavat oman tunteensa toiseen. Toinen on se, kuten olemme ehdottaneet, että tyytyväisyyden tunne määräytyy ainakin yhtä paljon sen ympäristön psykososiaalisten ominaispiirteiden mukaan, jossa ihminen elää, kuin tehdyn työn objektiivisten olosuhteiden mukaan.

Olisi kuitenkin epäviisasta antaa näille tuloksille liikaa painoarvoa. Nämä ovatkunkin luokan keskimääräisiä pisteitä, jotka antavat meille yleistä tietoa miesten janaisten asenteista, mutta eivät anna meille mahdollisuutta vertaillakunkin parin tasolla vastaavia ja vastavuoroisia asenteita.¹

¹ Otantatutkimuksissa käytetty otantamenetelmä kieltää saman perheen jäsenten haastattelemisen. Olisi tietenkin teknisesti mahdollista haastatella miehiä ja naisia, mutta kyselyyn tarvittaisiin sitten paljon suurempi otos kustakin maasta, jotta kokonaistuloksia ei vääristettäisi ja jotta vertailut kunkin parin tasolla olisivat mahdollisia.

Taulukko 32

Puolison tekemää työtä koskeva tyytyväisyys verrattuna puolison ilmaisemaan tyytyväisyyteen
(Keskimääräiset pisteet. Yhteisö kokonaisuudessaan: ansiotoimintaa harjoittavat henkilöt)

		Muistutus: Samanikäisten naisten vastaukset		Raportti
Miesten tyytyväisyys naisiin		6,87	6,75	1,02
Josta:	15–24 vuotta	6,88	6,48	1,06
	25–54 vuotta	6,89	6,77	1,02
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	6,71	7,16	0,94
		Muistutus: Samanikäisten miesten vastaukset		
Miesten tyytyväisyys naisiin		6,98	7,03	0,99
Josta:	15–24 vuotta	6,82	6,6	1,03
	25–54 vuotta	6,98	7,11	0,98
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	7,27	6,97	1,04
Yhdessä		6,95	6,93	1

4. Naisten ammatillinen toiminta

Pitääkö naisiapalkata? Tämä on yksi kysymyksistä, joihin ”feministit” ja ”antifeministit” törmäävät. Joillekin naiset voivat saavuttaa itsenäisyyden vain harjoittamalla ammatillista toimintaa; Muille naisen perinteinen paikka on kotona. Vastaukset tässä kyselyssä esitettyihin kysymyksiin antavat meille mahdollisuuden kerätä ja vertailla tärkeitä tietoja siitä, mitä miehet ajattelevat naisten ammatillisesta työstä, mitä naiset ajattelevat naisten ammatillisesta työstä, mitä miehet ajattelevat vaimonsa mieluummin jomitä naiset ajattelevat aviomiehensä mieluummin. Toisin sanoen olemme yrittäneet helpottaa oman kuvan ja muiden kuvan välistä suhdetta samalla, kun on kyse naisten työstä.

Aloitetaan tämä rinnakkainen peilipeli vertaamalla sitä, mitä miehet ja naiset ajattelevat naisten työstä;

Kaiken kaikkiaan 60 prosenttia tutkimukseen osallistuneista naisista haluaisi, josheillä olisi valinnanvaraa, harjoittaa ammatillista toimintaa, kun taas vain 35 prosenttia miehistä haluaisi, että heidän vaimonsa harjoittaisi tällaista toimintaa. Naiset arvostavat näin ollen suuresti naisten ammatillistatyötä ja miehet väheksyvät sitä.

Kummankin sukupuolen mieltymysten väliseen eroon vaikuttaa voimakkaastiikä ja vähäisemmässä määrin koulutustaso. Nuorista naisista ja jopa 25–55-vuotiaistanaisista seitsemän kymmenestä valitsee ammatillisen työn. Nuorista (15-24-vuotiaista) miehistä valtaosa tukee naisten ammatillista työtä.

Taulukko 33

Miesten ja naisten mieltymykset naisten työhön
(Yhteisö)

	Miesten mieltymykset			Naisten mieltymykset		
	Että heidän vaimollaan on ammattitoimintaa	Että vaimolla ei ole ammattitoimintaa	Ei vastausta	Ammatillinen toiminta	Ei ammatillista toimintaa	Ei vastausta
Yhdessä	35%	46%	19%	60%	27%	13%
Ikä						
15–24-vuotiaat	44	26	30	73	14	13
25–54-vuotiaat	38	46	16	67	26	7
55+	24	59	17	41	36	23
Koulutustaso						
- alhainen	32	51	17	57	29	14
- keskimäärin	34	49	17	62	27	11
- korkea	43	32	25	73	15	12
Kotitalouden päämiehen ammatti						
- itsenäinen	36	48	16	63	27	10
- työntekijä	38	45	17	67	24	9
- ei-aktiivinen	27	50	23	45	33	22
Asukas:						
kylä	35	47	18	59	26	15
- pikkukaupunki	35	48	17	63	26	11
- suuri kaupunki	34	45	21	61	28	11

Kaikissa maissa naiset tukevat miehiä todennäköisemmin naisten ammatillista työtä, mutta ero molempien sukupuolten vastausten välillä on suuriltaliassa ja Saksassa.

Ikä vaikuttaa lähes kaikkialla – Tanskaa lukuun ottamatta – samaan suuntaan ja voimakkaammin naisiin kuin miehiin. Kun verrataan kummankin sukupuolen asenteita ikäryhmittäin kussakin maassa, voidaan todeta, että erot miesten ja naisten välillä ovat suurimmat 15–24-vuotiailla irlantilaisilla, 15–24-vuotiailla italialaisilla ja 25–54-vuotiailla saksalaisilla.

Taulukko 34

Miesten ja naisten mieltymykset naisten työhön

(Maksulla s)¹

		Miehet, jotka haluaisivat vaimonsa töihin	Naiset, jotka haluaisivat mieluummin työskennellä	Naisten ja miesten vastausten välinen ero
Italia		42 %	76 %	34 %
	15–24-vuotiaat	46	84	38
	25–54-vuotiaat	48	81	33
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	32	57	25
Deutschland		26	56	30
	15–24-vuotiaat	42	56	30
	25–54-vuotiaat	27	65	38
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	18	35	17
Irlanti		36	63	27
	15–24-vuotiaat	38	80	42
	25–54-vuotiaat	42	63	21
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	26	48	22
Ranska		43	66	23
	15–24-vuotiaat	55	72	17
	25–54-vuotiaat	45	67	22
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	32	58	26
Yhdistynyt kuningaskunta		32	54	22
	15–24-vuotiaat	35	69	34
	25–54-vuotiaat	40	62	22
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	17	34	17
Belgia/België		34	52	18
	15–24-vuotiaat	52	75	23
	25–54-vuotiaat	34	54	20
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	20	37	17
Nederland		25	41	24
	15–24-vuotiaat	35	63	28
	25–54-vuotiaat	31	46	15
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	14	22	8
Danmark		28	40	12
	15–24-vuotiaat	19	50	11
	25–54-vuotiaat	37	57	20
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	20	17	-3
Luxemburg		28	32	4

1 Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä kummankin sukupuolen vastausprosenttien välisen eron mukaan.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

15–24-vuotiaat	35	40	5
25–54-vuotiaat	31	36	5
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	18	22	4

Palatkaamme nyt niihin mieltymyksiin, joita miehet antavat vaimoilleen ja naiset aviomiehilleen naisten palkallisen ammatin harjoittamisen osalta.

Tämä analyysi on järkevä vain, jos otetaan huomioon haastatellun miehen tai naisen ammatillinen tilanne – onko hän ”aktiivinen”? Onko hän ”aktiivinen”? - ja puolison.¹

Näin voidaan erottaa kaksitoista väestönosaa:

1. Aktiiviset miehet, joilla on aktiivisia vaimoja	1030
2. Aktiiviset miehet, joilla on passiivisia vaimoja	1440
3. Aktiiviset miehet ilman vaimoja	690
4. Inaktiiviset miehet, joilla on aktiivisia vaimoja	80
5. Ei-aktiiviset miehet, joilla on ei-aktiivisia vaimoja	740
6. Ei-aktiiviset miehet ilman vaimoja	490
7. Aktiiviset naiset, joilla on aktiiviset puoliset	1000
8. Aktiiviset naiset, joilla ei ole aktiivisia puolisoita	100
9. Työssäkäyvät naiset ilman puolisoita	750
10. Työelämän ulkopuolella olevat naiset, joilla on aktiivisia puolisoita	1420
11. Työelämän ulkopuolella olevat naiset, joilla on työelämän ulkopuolella olevat puoliset	480
12. Työelämän ulkopuolella olevat naiset ilman puolisoita	1070

Ensimmäinen havainto on, että selvä enemmistö naisista – naimisissa tai naimaton – haluaa työskennellä:

80 prosenttia naisista kotitaloudessa, jossa molemmat puoliset työskentelevät;

75 prosenttia työssäkäyvistä naisista asuu yksin;

56 prosenttia naisista, joiden puoliso on aktiivinen mutta jotka eivät itse työskentele

50 prosenttia naisista asuu yksin eikä työskentele.²

Toisaalta naiset ovat aina halukkaampia työskentelemään kuin miehet kuvittelevat.

kotitalouksissa, joissa molemmat puoliset työskentelevät, kun taas 80 prosenttia naisista mieluummin työskentelee, vain 63 prosenttia miehistä katsoo, että heidän vaimonsa todella mieluummin työskentelee;

Kotitalouksissa, joissa työskentelee vain miehiä, 56 prosenttia naisista haluaisi mieluummin työskennellä, ja vain 45 prosenttia miehistä pitää tätä parempana.

1 Käsitteet ”aktiivinen” tai ”aktiivinen” olisi ymmärrettävä siten, että ne tarkoittavat ansiotyötä (työttömiä lukuun ottamatta). ”Työskentelyllä” tarkoitetaan tässä samaa kuin ”aktiivisuudella” tai ”aktiivisuudella”.

2 Työelämän ulkopuolella olevien naisten luokassa, joiden aviomies ei ole aktiivinen, osuus laskee 37%:iin: Suurin osa niistä on vanhuksista koostuvia koteja.

Kolmanneksi miehet ajattelevat joka tapauksessa useammin, että naiset mieluummin (tai mieluummin) tekevät työtä kuin haluavat itselleen, mutta he aliarvioivat tämän vähentämisen merkityksen:

- kotitalouksissa, joissa molemmat puoliset työskentelevät, 63 prosenttia miehistä ajattelee, että heidän vaimonsa mieluummin työskentelee, mutta vain 51 prosenttia todella mieluummin työskentelee; He aliarvioivat eron, koska 80 prosenttia naisista haluaa työskennellä ja 62 prosenttia ajattelee, että heidän puolisonsa haluaa työskennellä heille.

Kotitalouksissa, joissa työskentelee vain miehiä, 45 prosenttia miehistä ajattelee, että heidän vaimonsa haluaisi työskennellä, 27 prosenttia haluaisi mieluummin työskennellä, 56 prosenttia naisista haluaisi työskennellä ja vain 28 prosenttia uskoo, että heidän miehensä ovat samaa mieltä.

Tapauksissa, joissa sekä miehet että naiset ovat työssä, naiset aliarvioivat miesten halun jäädä kotiin:

27 prosenttia naisista uskoo, että heidän aviomiehensä eivät haluaisi vaimojensa työskentelevän, kun taas todellisuudessa 40 prosenttia aviomiehistä haluaisi vaimojensa jäävän kotiin.

Tästä pitkästä analyysistä on yhteenveto seuraavassa taulukossa. Voidaan päätellä, että feminististen liikkeiden kannat ja oletukset ovat tältä osin vahvistuneet: valtaosa työssäkäyvistä naisista haluaa tehdä työtä, jopa hieman yli puolet naisista, joiden puoliset työskentelevät ja jotka eivät itse työskentele; Miehet aliarvioivat tätä naisten pyrkimystä, mikä heijastaa perinteistä kuvaa kotirouvasta, joka on niissä voimakkaammin sisäistänyt kuin naiset itse kuvittelevat.

Taulukko 35

Naisten ja miesten yhtäläiset ja vastavuoroiset mieltymykset naistenammattillisessa työssä

(Yhteisö) ¹

		Nainen pitää parempana		Ihminen suosii	
		työskentely	ei toimi	että nainen toimii	että nainen ei toimi
Kotitaloudet, joissa miehet ja naiset työskentelevät:					
	naiset (1000)	80%	15%	62%	27%
	Miehet (1030)	63	27	51	40
Kotitaloudet, joissa mies työskentelee, kun taas nainen ei työskentele:					
	Naiset (1420)	56%	38%	28%	61%
	Miehet (1440)	45	44	27	64
Kodit, joissa miehet ja naiset eivät työskentele:					
	Naiset (480)	37%	AT%	17%	63%
	Miehet (740)	30	51	22	62
Yksin asuvat henkilöt:					
	Aktiiviset naiset (750)	75%	11%		
	Työelämän ulkopuolella olevat naiset (1070)	50	26		
	Aktiiviset miehet (690)			36%	23%
	Työelämän ulkopuolella olevat miehet (490)			38	23

¹ Yksinkertaistamisen vuoksi taulukosta ei jätetty pois yhtään lausuntoa.

Kuten voidaan odottaa, ikä vaikuttaa voimakkaasti näihin vastaaviin ja vastavuoroisiin asenteisiin naisten ammatillista työtä kohtaan. Havainnon havainnollistamiseksi esitän vain kaksi esimerkkiä:

- Kotitalouksissa, joissa työskentelee miehiä ja naisia, naisten myönteinen suhtautuminen naisten työhön vaihtelee 15-24-vuotiaiden naisten 87 prosentista yli 55-vuotiaiden naisten 70 prosenttiin. Näissä samoissa kotitalouksissa 76 prosenttia 15–24-vuotiaista miehistä uskoo, että heidän vaimonsa haluavat työskennellä, kun taas yli 55-vuotiaista miehistä vastaava osuus on 58 prosenttia; Lisäksi 58 prosenttia 15–24-vuotiaista miehistä haluaisi vaimonsa töihin, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista miehistä vastaava osuus on 40 prosenttia.

- Kotitalouksissa, joissa työskentelee vain miehiä, 59 prosenttia 15-24-vuotiaista naisista ja 50 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista naisista haluaisi tehdä työtä. Näissä samoissa kotitalouksissa 55 prosenttia 15–24-vuotiaista miehistä ja 33 prosenttia vähintään 55-vuotiaista miehistä ajattelee, että heidän vaimonsa haluaisi työskennellä; 15-24-vuotiaista miehistä 33 prosenttia ja 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista miehistä 22 prosenttia haluaisi hänen työskentelevän itse.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti kunkin ikäryhmänsalta kuilusen välillä, mitä naiset ja miehet todella ajattelevat, ja kuilu sen välillä, mitä kumpikin ajattelee toinen.

- Kotitalouksissa, joissa molemmat puoliset työskentelevät hitaasti, ero sen välillä, mitä naiset ja miehet todella ajattelevat naisten työstä (sarakeet A ja D), on suunnilleen vakio ikäryhmästä riippumatta: 29, 26 ja 30; muilla tavoin miesten suhteellinen vihamielisyys naisten työtä kohtaan näyttää olevan syvään juurtunut kulttuuri-ilmiö. Näissä samoissa kotitalouksissa ero sen välillä, mitä mies pitää puolisonsa mieltymyksenä, ja sen välillä, mitä nainen pitää puolisonsa mieltymyksenä (sarakeet B ja C), on jonkin verran suurempi vanhuksien keskuudessa: 5, 3 ja 12; Jälkimmäistä lukuun ottamatta puolisoitten välillä vallitsee näin ollen kuvien suhteellinen harmonia, ellei jopa syvä asenne.

- Kotitalouksissa, joissa miehet työskentelevät yksin, naisten työhön liittyvien asenteiden ero (sarakeet A ja D) on suurin piirtein vakio eri ikäryhmissä: 26, 29 ja 28; Tämä vahvistaa aiemman havainnon, jonka mukaan asenteet ovat hyvin juurtuneita iästä riippumatta riippumatta siitä, työskenteleekö nainen vai ei. Samoissa kotitalouksissa kuvien välinen ero (sarakeet B ja C) on suurempi kuin kotitalouksissa, joissa molemmat puoliset työskentelevät, vanhuksia lukuun ottamatta: 23, 21 ja 8; toisin sanoen iäkkäillä ihmisillä on sopusointuisia kuvia (jotka ovat epäsuotuisia naisten työlle), kun taas nuoremmissa kotitalouksissa naiset (joista suurin osa haluaisi työskennellä) kuvittelevat, että miehet ovat suurelta osin epäsuotuisia naisten työlle, minkä vuoksi he ovat oikeassa.

Taulukko 36

Naisten ja miesten mieltymykset ja vastavuoroiset mieltymykset naistenammattilliseen työhön haastateltavatyön mukaan

(Yhteisö)

	Nainen haluaa työskennellä (A)	Mies ajattelee, että nainen haluaa työskennellä (B)	Nainen ajattelee, että mies haluaa hänen työskentelevän (C)	Mies haluaa naisen työskentelevän (D)
Kodit, joissa miehet ja naiset työskentelevät	80 %	63 %	62 %	51 %
15–24-vuotiaat	87	76	71	58
25–54-vuotiaat	79	64	61	53
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	70	58	46	40
Kotitaloudet, joissa mies työskentelee, kun taas nainen ei työskentele:	56 %	45 %	28 %	27 %
15–24-vuotiaat	59	55	32	33
25–54-vuotiaat	58	49	28	29
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	50	33	25	22

Haastateltavan ammatin mukaan tehtiin lisäanalyysi kotitalouksissa, joissa molemmat puoliset harjoittavat ammattitoimintaa.

Tämä analyysi osoittaa ensinnäkin, että kaikissa ammattiteissa suurinosa työssäkäyvistä naisista itse asiassa mieluummin työskentelee (sarake A). Toisaalta miesten välillä on huomattavia eroja: Joka toinen työntekijä ja valtaosa maanviljelijöistä haluaisi, että heidän vaimonsa eivät tekisi työtä (sarake D).

Kaikissa ryhmissä vapaita ammatteja lukuun ottamatta miehet aliarvioivat naisten mieltymyksen ammatilliseen työhön (sarakeet B ja A).

Kaikissa ryhmissä, maanviljelijöitä lukuun ottamatta, miehet työskentelevätnaisia todennäköisemmin (sarakeet B ja C).

Nämä tulokset osoittavat selvästi eri kulttuurityyppien vaikutuksen miesten ja naisten arvojärjestelmiin. kahdella taustalla on hyvin erilaiset asenteet ja asenteet miesten ja naisten välillä: vapaat ammatit ja maanviljelijät

Syrjäisimmissäsosiokulttuurisissa piireissä kuilu molempien sukupuolten suhtautumisessa naisten työhön (sarakeet A ja D) on minimaalinen. Vapaissa ammattiteissa onjopa hieman enemmän miehiä, jotka haluavat naistensa työskentelevänminulle, kuin naisia, jotka todella haluavat työskennellä. Päinvastoin, lähes kaikki naisviljelijät haluavat työskennellä, kun taas vain yksi viljelijä neljästä haluaa vaimonsa töihin.

Kuvien osalta (sarakeet B ja C) vapaissa ammattiteissa on suhteellisesti vähän enemmän miehiä kuin muissa ammattiteissa, lukuun ottamatta maanviljelijöitä, jotka ajattelevat, että heidän vaimonsa mieluummin työskentelevät, joson vain mielikuvituksellisia naisia. Päinvastoin, maanviljelijöiden keskuudessa on huomattava ja päinvastainen ero niiden miesten prosentuaalisen osuuden välillä, jotka ajattelevat vaimonsa haluavan työskennellä, ja niiden naisten prosentuaalisen osuuden välillä, jotka uskovat tämän ajatuksen

äitiinsä. Jälkimmäinen poikkeavuus ilmentää todennäköisesti eroja arvojärjestelmissä naisten maaseudulla tekemän työn osalta ja ehkä myös käsityksessä esitetystä kysymyksestä: Naispuolinen maanviljelijä (95 %) haluaa mieluummin työskennellä, mutta onko se todella maataloudessa? - ja katsoo, että hänen miehensä mieluummin työskentelee(76%); viljelijän osalta hänen arvojärjestelmänsä johtaa siihen, että hän pitää hyvin usein parempana sitä,että hänen vaimonsa ei työskentele (kolme neljästä tapauksesta, mukaan lukien vastaamatta jättäminen),ja ajattelee, että hän ei mieluummin työskentelisi ilman, että olisi tiedossa, viittaako hän tietoisesti työskentelyyn tilalla vai sen ulkopuolella.

Taulukko 37

Naisten ja miesten vastaavat ja vastavuoroiset asenteet naisten ammatilliseen työhön haastateltavanammattissa

(Yhteisökokonaisuudessaan: kodit, joissa molemmat puoliset työskentelevät)

	Nainen haluaa työskennellä (A)	Mies ajattelee, että nainen haluaa työskennellä (B)	Nainen ajattelee, että mies haluaa hänen työskentelevän (C)	Mies haluaa naisen työskentelevän (D)
Yhdessä	80 %	63 %	62 %	51 %
Haastateltavan ammatti (mies tai nainen)				
Viljelijä	95	40	76	24
Vapaat ammatit	89	95	79	100
Kauppia, käsityöläinen	80	62	59	57
Työntekijä	79	60	59	45
Työntekijä	81	58	64	58
Ylempi johto	91	85	77	63

Maatalouspiirien suhtautumista naisten työhön – ja yleisemmin yhteiskunnallisiin muutoksiin – on tutkittava lisää.

Viimeisenä esimerkkinä voidaan todeta, ettäkotitalouksissa, joissa vain miehet ovat ansiotyössä, lähes kaikissa ammateissa miehet ovat huomattavasti suotuisampia naisten työlle silloin, kun heidän vaimonsa työskentelevät, kuin silloin, kun he eivät ole: si l'on voi puhua valinnoista, se on kotitalouden valinta. Ainoa poikkeus koskee maanviljelijöitä riippumatta siitä, työskenteleekö heidän vaimonsa vai ei, vain neljäsosa maanviljelijöistä ilmoittaa kannattavansa hänen työskentelyään.

Taulukko 38

Miesten suhtautuminen naisten ammatilliseen työhön kyseisen miehen ammatin mukaan
(Yhteisö)

	Kodit, joissa miehet ja naiset työskentelevät		Koteja, joissa vain ihminen työskentelee	
	Käyttötarkoitus:	Vastaa	Käyttötarkoitus:	Vastaa
Yhdessä	51 %	40 %	27 %	64 %
Viljelijä	24	65	27	61
Vapaat ammatit	100	.	26	70
Kauppia, käsityöläinen	57	34	24	69
Työntekijä	45	46	26	65
Työntekijä	58	34	35	58
Ylempi johto	63	21	23	63

V. Naisten aseman parantamisen kannalta tärkeinä pidetyt sosiaaliset muodot

Yhteiskunnallinen keskustelu naisten asemasta on herättänyt kaikissa maissa, joissa se on kehittymässä, uudistuksia ja uudistushankkeita, joista osa on luonteeltaan lainsäädännöllisiä, kun taas toiset liittyvät suoremmin asenteisiin ja käyttäytymiseen, moraaliin.

Useiden uudistusten testaamiseksi kaikilta vastaajilta kysyttiin seuraavaa:

Mitkä seuraavista toimenpiteistä ovat mielestäsi tärkeimpiä?

- A. Helpotetaan päiväkotien, päiväkotien ja päiväkotien saatavuutta jätetään siitä halvempaa, jotta työhaluiset äidit voivat tehdä niin.
- B. Tehdään työajoista joustavampia äideille, jotka haluavat tehdä työtä.
- C. Työhön pääsyn helpottaminen äideille, jotka lopettivat työntekon, kun heillä oli pieniä lapsia.
- D. Annetaan naisille, jotka haluavat jäädä kotiin, kiinteä korvaus, joka vastaa heidän kotitöitään, jotta he olisivat vähemmän riippuvaisia aviomiehistään.
- E. Eronneiden tai asumuserossa olevien naisten työnsaannin helpottaminen.
- F. Yritä varmistaa, että kotityöt jakautuvat paremmin miesten ja naisten kesken. »

Sekä naisten että miesten yleisin vastaus on päiväkotien, päiväkotien ja päiväkotien saatavuus (26 %). Tämän jälkeen järjestetään viikoittainen työaika (23 %) ja myönnetään kotitaloustöitä vastaava palkka (18 %).

Ensimmäiseen taitoiseen kysymykseen annettujen vastausten perusteella voidaan todeta, että viikoittaisen työajan järjestäminen ja päiväkotien pitäminen ovat mieltymysten mukaisessa järjestyksessä lähes tasavertaisia: 42 prosenttia ja 40 prosenttia. Miehet puhuvat hieman useammin kuin naiset työajan järjestämisessä. Seuraavaksi ja ilman merkittäviä eroja miesten ja naisten vastausten välillä: perhetehtävistä maksettavat korvaukset (33 %), työnsaannin keskeyttäneiden äitien osalta (26 %), kotitaloustehtävien jakamisen osalta (22 %) ja eronneiden tai asumuserossa olevien naisten osalta (19%).

Miesten ja naistenvastauksissa ei ole eroja, mikä osoittaa, että asenteet ovat laajalle levinneitä koko yhteiskunnassa oletettavasti siksi, että ne heijastavat valta median välittämiä tiedotusviestejä: lehdistö, radio ja televisio.

Tämä laaja yksimielisyys vahvistetaan tarkastelemalla vastauksia iän tai koulutustason mukaan. Enimmäkseen voidaan todeta, että nuoret naiset, jotka ovat selvästi erityisen huolissaan, asettavat vaatimuksensa etusijalle tai toiseksi päiväkotien, päiväkotien ja päiväkotien saatavuuden ja että koulutetuimmat ihmiset kannattavat hieman harvemmin ajatusta äidin kotitöiden maksamisesta. Toisaalta toivomus päiväkotien, päiväkotien ja lasten päiväkotien paremmasta saatavuudesta on, kuten voidaan odottaa, jonkin verran voimakkaampi kaupungeissa kuin kylissä.

Taulukko 38

Tärkeimmät sosiaalisetmuodotnaisten aseman parantamiseksi

(Yhteisön kaikkien vastaajien ensimmäisessä tai toisessa sijassa antamatvastaukset)

	Miehet ja naiset	Miehet	Naiset
1. Työajan järjestäminen	42 %	45 %	40 %
2. Lastentarhoihin, päiväkoteihin jne. pääsyn helpottaminen ja halventaminen.	40	40	40
3. Kotitöistä maksaminen	33	32	33
4. Työnsaannin helpottaminen äideille, jotka ovat lopettaneet työnteon	26	27	26
5. Yritetään tehdä kotitaloustöistä jaettavampia	22	20	23
6. Eronneiden tai eronneiden naisten työnsaannin helpottaminen	19	19	20
Ei vastausta	18	17	18

Maiden väliset erot ovat pieniä. Lähes kaikkialla viikoittaisen työajan järjestäminen äideille, jotka haluavat työskennellä, on ensimmäinen tai toinen toivottujen uudistusten luettelossa; Ainoa poikkeus on Italia, jossa tämä toimenpide on kolmantena. Päiväkotien, lastentarhojen ja päiväkotien saatavuuden puute korostuu kaikkialla paitsi Irlannissa, mutta erityisesti Italiassa (57 prosenttia vastaajista ja jopa 66 prosenttia suurissa kaupungeissa). Belgiassa (47 %), Ranskassa (42 %), Irlannissa (37%) ja Italiassa (50 %) maksetaan eniten tai toiseksi eniten naisille, jotka haluavat jäädä kotiin, eli pääasiassa maissa, joissa yleinen suhtautuminen naisten asemaan on edelleen melko perinteistä.

Yhteenvedona voidaan todeta, että koko yhteisössä on kolme selkeää vaatimusta tai odotusta naisten aseman parantamiseksi: kaksi liittyy läheisesti toisiinsa: joustavammat työajat ja paremmat mahdollisuudet käyttää päiväkoteja, päiväkoteja ja lasten päiväkoteja, jotka todennäköisesti perustuvat naisten vapauteen ammatillisesta työstä; kolmanneksiperhepalkan myöntäminen naisille, jotka haluavat jäädä kotiin, vaikuttaaolevan yhtä lailla sidoksissa toisiinsa, mutta vähemmän tärkeäkuinne ovat toisiinsa, ja se vastaa todennäköisesti toista, perinteisempää naisen palkkaa.¹

¹ Kaikilla vastaajilla on yksi kolmesta mahdollisuudesta, että yksi vastaaja, joka suosii joustavaa työaikaa, antaa heille myös paremmat mahdollisuudet päivähoitoon ja päinvastoin. On hieman vähemmän kuin yksi kolmesta mahdollisuudesta, että yksi vastaaja, joka valitsee perhepalkan, suosii myös kumpaakin muuta uudistusta.

Taulukko 40

Tärkeimmät sosiaalisetmuodot naisten aseman parantamiseksi
(Maittain)¹

Belgia/België 1. Kotitalouksien palkat (47 %) 2. Työaika (42 %) 3. Päiväkotien saatavuus (40 %) 4. Uudelleenintegroitumisen prof. (29 %) 5. Jakaminen tâches (21%) 6. Eronneiden naisten pääsy (16 %)	Danmark 1. Työaika (46 %) 2. Päiväkotien käyttömahdollisuus (32 %) 3. Uudelleenintegroitumisen prof. (30%) 4. Kotitalouksien palkat (25 %) 5. Eronneiden naisten pääsy (23 %) 6. Jakaminen tâches (21%)	Deutschland 1. Työaika (34 %) 2. Hiustensaataavuus(31%) 3. Kotitalouksien palkat (22 %) 4. Uudelleenintegroitumisen prof. (22 %) 5. Tehtävien jakaminen (21 %) 6. Eronneiden naisten pääsy (18 %)
Ranska 1. Työaika (48 %) 2. Kotitalouksien palkat (42 %) 3. Hiusten saatavuus(40%) 4. Uudelleenintegroitumisen prof. (31 %) 5. Eronneiden naisten pääsy (21 %) 6. Jakaminen tâches (16%)	Irlanti 1. Työaika (37 %) 2. Kotitalouksien palkat (37 %) 3. Uudelleenintegroitumisen prof. (34 %) 4. Eronneiden naisten pääsy (32 %) 5. Tehtävien jakaminen (31 %) 6. Päiväkotien saatavuus (28 %)	Italia 1. Päiväkotien saatavuus (57 %) 2. Kotitalouksien palkat (50 %) 3. Työaika (39 %) 4. Uudelleenintegroitumisen prof. (23 %) 5. Jakaminen tâches (16%) 6. Eronneiden naisten pääsy (15prosenttia)
Luxemburg 1. Hiusten saatavuus(41%) 2. Työaika (40 %) 3. Eronneiden naisten pääsy (26 %) 4. Osuus tâches (25%) 5. Uudelleenintegroitumisen prof. (24%) 6. Kotitalouksien palkat (22 %)	Nederland 1. Työaika ??(47%) 2. Päiväkotien käyttö (34%) 3. Osuus tâches (27%) 4. Reintegration prof. (26%) 5. Kotitalouksien palkat (19%) 6. Eronneiden naisten pääsy (15prosenttia)	Yhdistynyt kuningaskunta 1. Työaika (50%) 2. Päiväkotien saatavuus (36 %) 3. Osuus t- ches(31%) 4. Reintegration prof. (29 %) 5. Eronneiden naisten pääsy (24 %) 6. Kotitalouksien palkat (21 %)

1 Maat on lueteltu aakkosjärjestyksessä. Eri puolilla yhteisöä useimmin viitatus kohdat on korostettu. Prosenttiosuudet vastaavat kussakin maassa ensimmäisen tai toisen sijan vastauksissa ilmaistua tärkeysjärjestystä.

VI Asenteet politiikkaa ja sosiaalisen osallistumisen muotoja kohtaan

Se on yhteinen ja syvään juurtunut paikka, jossa ”politiikka on enemmänkin miesten asia”. Jotkut miehet ja naiset, jotka ovat luultavasti vähemmän lukuisia meidän aikanamme kuin he olivat 30 tai 50 vuotta sitten, tekevät siitä normin; Toiset vaintoteavat tosiasiallisen tilanteen ja yrittävät selittää sitä, jotta sitä voidaan muuttaa. Riippumatta siitä, miten naiset ovat edistyneetkohti yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnallis-poliittiseen elämään, Maurice Duverger kirjoitti vuoden 1955 raportissaan Unescolle.

- *naisten pidättäytymisten määrä vaaleissa on keskimäärin suurempi kuin miesten pidättäytymisten määrä, vaikka otettaisiin huomioon tärkeät korjaavat toimenpiteet, kuten ikä, koulutustaso, sosiaalis-ammattillinen luokka jne.;*
- *naisten osallistuminen ”hallituspiiriin” eli poliittisen vallan käyttöön ja poliittiseen päätöksentekoon on vähäisempää kuin miesten.¹*

Äskettäisessä asiakirjassa, joka julkaistiin 20 vuotta DUVERGERin kansainvälisen tutkinnan jälkeen, Yhdistyneet kansakunnat korosti jälleen kerran suurta eroa ”poliittisten oikeuksien virallisen tunnustamisen, joka on käytännössä yleismaailmallinen, ja naisten suoran roolin hallituksessa merkityksen välillä”. Asiakirjassa todettiin lisäksi seuraavaa: ”Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta naisten tosiasiallinen poliittinen osallistuminen, joka on jo nyt vähäistä paikallistasolla, vähenee entisestään, kun lähestytään poliittisen päätöksenteon keskusta.”²

Esimerkiksi vain Euroopan yhteisön maissa kansallisiin parlamentteihin valittujen naisten osuus vaihtelee kolmesta prosentista (Belgiassa ja Italiassa) yhdeksään prosenttiin (Alankomaissa) ja on 17 prosenttia vain yhdessä maassa: Tanska.³

DUVERGERin, jonka työllä on edelleen merkitystä, mukaan ”naisten vähäinen vaikutusvalta (—) näyttää ensin johtuvan miesten vastustuksesta. Vaalirintamalla vastustus oli jo ollut melko voimakasta (...). Miesten vastustus on kuitenkin vähitellen väistymässä tältä osin, sillä naisten äänioikeuden tulokset ovat paljastaneet, että siihen liittyy vain vähän muutoksia edelliseen tilanteeseen verrattuna. Hallinnon tasolla tämä vastustus on edelleen hyvin voimakasta, koska sillä onolennainen kilpailuluonne (...). Naisten poistaminen olennaisilta osin kilpailuista on piilotettu (...) erittäin tehokkaan oikeuttamismekanismin taakse: tarkoituksena on osoittaa, että politiikka on luonteeltaan pohjimmiltaan miesvaltaista alaa, jolle naiset on päästettävä vain poikkeuksellisesti ja tiukasti rajatuilla aloilla (— —). Nytei ole enää kyse miesten ja naisten välisen eriarvoisuuden toteamisesta, miesten ja naisten paremmuudesta jälkimmäisiin nähden, vaan eri kykyihin perustuvan työnjaon säilyttämisestä miesten ja naisten välillä.”

Kirjoittaja lisää järkevästi, että ”olivatpa perustelut miten hienovaraisia tahansa, miesten vastustus naisten osallistumista politiikkaan ei olisi voinut olla niin menestyksestä, jos se olisi kohdannut erittäin voimakasta naisten vastarintaa. Jälkimmäinen on kuitenkin edelleen yleisesti ottaen vähäistä (...). On huomattava, että naisten heikko vaikutusvalta valtioiden johdossa perustuu suurelta osin naisten passiivisuuteen. Se, että naiset ovat vähemmän kiinnostuneita politiikasta kuin miehet, on kiistaton ensimmäinen seikka (...). Sen lisäksi, että naiset eivät juurikaan pidä ”hallituksen piiriin” liittymisestä, he hyväksyvät suurelta osin miesten kehittämän oikeuttamisjärjestelmän, jolla pyritään järkeistämään pidättäytymistä.”⁴

1 Naisten poliittinen osallistuminen. Unesco 1955.

2 Kansainvälisen naisten vuoden maailmankonferenssin asiakirja E/CONF.66/3. Esityslistaehdotuksen kohta 9. Yhdistyneet Kansakunnat, 1975, sivu 12.

3 Ks. edellä mainittu asiakirja (s. 13) ja Tanskan osalta muistio IWY/15 ”Naisten asema ja asema nykypäivän maailmassa: some essential facts”, United Nations Centre for Economic and Social Information, joulukuu 1974, (s. 9).

4 Maurice DUVERGER, mainittu edellä, s. 127-131.

Tässä yhteisön yhdeksää maata koskevassa tutkimuksessa esitettiin kolme kysymystä, joiden tarkoituksena oli tunnistaa ja mitata miesten ja naisten asenteita kunkin maan poliittiseen elämään.

Lisäksi kaikille vastaajille esitetyt poliittista osallistumista koskevat lisäkysymykset antavat meille mahdollisuuden selvittää tämän yhteiskunnallisen ongelman tietoja.

1. Poliitikko, mikä on ennen kaikkea miesten asia?

"Joskus sanotaan, että politiikassa on oltava kyse enemmän miehistä kuin naisista." Oletteko henkilökohtaisesti täysin samaa mieltä, pikemminkin samaa mieltä, pikemminkin eri mieltä tai eri mieltä lainkaan?"

Koko yhteisössä 35 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että politiikan pitäisi olla miesvaltaisempaa, kun taas 61 prosenttia oli eri mieltä. Miesten ja naisten reaktioiden välillä ei ole merkittävää eroa.

Taulukko 41

Pitäisikö politiikanolla enemmän miesten asia?

(Yhteisö)

	Miehet ja naiset	Miehet	Naiset
Täysin samaa mieltä	15%	15%	15%
Melko samaa mieltä	20	21	19
Melko eri mieltä	22	23	20
Täysin eri mieltä	39	37	41
Ei vastausta	4	4	5
Yhteensä	100	100	100

län, erityisesti naisten, ja kaikkien vastaajien koulutustason vaikutuson erittäin vahva.

Nuorten (15–24-vuotiaiden) miesten keskuudessa 42 prosenttia ei ole lainkaan samaa mieltä naisiin kohdistuvista ennakkoluuloista. samanikäisten naisten osuus on 52 prosenttia. Sitä vastoin 55-vuotiaista jäsistä vanhemmista vain 33 prosenttia miehistä ja 30 prosenttia naisista vastustaa voimakkaasti puolueellisuutta. Naisten kielteinen asenne sukupuolensa poliittiseen osallistumiseen, josta Maurice DUVERGER puhui, on näin ollen osittain todennettu: iäkkäät naiset, joilla on vahva mielipide, suhtautuvat naistentasavertaiseen osallistumiseen epäsuotuisammin kuin samanikäiset miehet; Niidenkin joukossa pieni "asteittain etenevä" enemmistö (48 prosenttia on melko eri mieltä tai ei lainkaan eri mieltä) on kuitenkin suurempi kuin "perinteiset" (45 prosenttia).

Myös koulutustaso on tärkeässä asemassa, sillä "erittäin eri mieltä" olevien osuus kasvaa 32:sta 43:een ja 56 prosenttiin koulutustasosta riippuen. Koska nuoret naiset ovat yleisesti ottaen koulutetumpia kuin ikääntyneet naiset, ei ole epäilystäkään siitä, että näillä kahdella muuttujalla – ikä ja koulutustaso – on täydentävä vaikutus.

Muilla tutkituilla muuttujilla (sosiaali-ammattilinen luokka, asuinpaikan koko) ei ole merkittävää vaikutusta.

Taulukko 42

Pitäisikö politiikassa olla enemmän miehiä sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan?

(Yhteisö) -

	Miehet			Naiset			Koulutustaso		
	-25	25/54	55+	-25	25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
Täysin samaa mieltä	11 %	14 %	20 %	8 %	13 %	23 %	20 %	11 %	5 %
Melko samaa mieltä	19	21	22	14	19	22	21	20	14
Melko eri mieltä	24	23	21	21	22	18	21	22	23
Täysin eri mieltä	42	38	33	52	42	30	32	43	56
Ei vastausta	4	4	4	5	4	7	6	4	2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kuten voidaan odottaa, maiden väliset erot ovat huomattavia. Lisäksi täällä mitatut asenteet näyttävät olevan riippumattomia niistä asenteista, joita olemme tähän mennessä tarkastelleet naisten aseman osalta. Yhtäältä löydämme Tanskan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Ranskan kaltaisia maita, joissa on hyvin laajalle levinnyt erimielisyys esitetystä kysymyksestä ja siten naisten poliittista osallistumista suosivasta asenteesta. Tätä seuraa Italia, joka onmelko lähellä yhteisön keskiarvoa. Toisaalta Alankomaissa ja Saksassa naisten osallistumista koskeva asenne on edelleen enemmistönä, ja Belgiassa ja Luxemburgissa naisten osallistumista koskeva asenne on enemmistönä.

Selkeyden vuoksi ja ilmaistujen asenteiden intensiteetinhuomioon ottamiseksi esitämme ensin indeksin, joka lasketaan määrittämällä vastauksille "erittäin samaa mieltä" tai "erittäin eri mieltä" kerroin -2 tai 2 ja väli vaiheen vastauksille kerroin -1 tai 1 siten, että saatu kokonaismäärä on suhteessa jompaankumpaan suuntaan tulevien vastaajien prosenttiosuuteen. Rakenteellisesti enimmäispistemäärä on +2ja vähimmäispistemäärä -2.

Maiden jakautuminen pistemäärien mukaisessa alenevassa järjestyksessä eliniiden maiden välillä, joissa asenne naisten poliittiseen osallistumiseen on lähempänä maksimia, on seuraava:

1. Danmark	1,03
2. Yhdistynyt kuningaskunta	0,85
3. Irlanti	0,75
4. Ranska	0,69
5. Italia	0,56
Yhteisön keskiarvo	0,52
6. Nederland	0,44
7. Deutschland	0,11
8. Belgia/België	-0,13
8. Luxemburg	-0,16

Kun yhteisön yhdeksää maata tarkastellaan yksitellen ja samassa järjestyksessä, voidaan todeta, että lähes kaikissa maissa ikä vaikuttaaenemmän naisten kuin miesten asenteeseen. Nuoremmatukevatlähes aina enemmän naisten poliittista osallistumista kuin ikääntyneet.

Miesten osalta ero vanhimman javanhimman välillä on selvempi Luxemburgissa ja Alankomaissa kuin muissa maissa. Molemmissa maissa sekä Tanskassa iän vaikutus on jopa hieman voimakkaampi miehillä kuin naisilla. Kahdessa maassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa, on kummallista, että nuoret miehet kannattavat naisten osallistumista jonkin verran vähemmän kuin vanhemmat miehet.

Naisten osalta iän vaikutus on aina samansuuntainen: Mitä nuorempia he ovat, sitä enemmän he kannattavat naisten poliittista osallistumista. Ero nuorimman ja vanhimman välillä on erityisen merkittävä Belgiassa, Ranskassa ja Italiassa.

Koulutustason vaikutus on pienempi kuin iän vaikutus lähes kaikissa maissa Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Saksaa lukuun ottamatta. Kolmessa maassa se on vahvempi kuin muissa: Belgiassa, Italiassa ja Ranskassa; Nämä ovat ne kolme maata, joissa iän vaikutus naisten asenteisiin on suurin. Näin ollen voidaan päätellä, että nämä kaksi muuttujaa ovat toimineetsamaansuuntaan: Nuoret ja vähäisemmässä määrin myös koulutustaso määrittävät naisten keskuudessa tietynlaisen asenteen, joka suosii yhteiskunnan muutosta, toisin sanoen naisten suurempaa osallistumista poliittiseen elämään.

Lyhyesti sanottuna maissa, joissa naisten poliittinen osallistuminen hyväksytään laajemmin, ikä ja koulutustaso eivät vaikuta merkittävästi mitattuihin asenteisiin: Näin on Tanskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa.

Päinvastoin maissa, joissa miespuolinen mielikuva poliittisesta elämästä näyttää edelleen vallitsevan, erityisesti naisten ikä ja/tai koulutustaso ovat erittäin tärkeässä asemassa naisia suosivien asenteiden muovaamisessa.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Taulukko 43

Pitäisikö politiikassa olla enemmän miehiä sukupuolen, sukupuolajakoulutustason mukaan (maittain)

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korotettu
Danmark	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
++	11	5	8	15	7	5	5	9	10	7	5
++	8	8	9	11	8	6	7	11	9	9	9
-	29	27	28	33	30	21	31	31	32	25	24
--	44	49	50	32	47	63	51	35	40	55	58
?	8	11	5	8	8	5	5	14	9	4	4
Hakemisto	0,94	1,2	1,07	0,6	1,26	1,38	1,19	0,84	0,93	1,17	1,29
Yhdistynyt kuningaskunta											
++	11	12	10	13	15	11	12	20	16	9	3
++	15	18	16	10	10	9	10	12	14	9	9
-	23	25	21	25	17	20	16	16	20	19	21
--	46	36	49	47	53	54	59	45	44	60	66
?	5	9	4	5	5	6	3	7	6	3	1
Hakemisto	0,81	0,59	0,85	0,85	0,89	1,02	1,04	0,56	0,65	1,15	1,42
Irlanti											
++	17	17	16	16	14	6	14	23	20	15	2
++	15	17	14	15	13	10	12	16	14	13	16
-	24	29	23	18	17	21	13	18	19	18	25
--	43	32	46	49	55	61	60	41	45	53	55
?	1	5	1	2	1	2	1	2	2	1	2
Hakemisto	0,51	0,43	0,7	0,7	0,86	1,25	1,05	0,39	0,45	0,82	1,17
Ranska											
++	11	4	9	16	13	4	11	27	21	7	4
++	19	21	18	20	19	14	18	23	21	19	15
-	23	17	27	21	23	15	27	20	26	22	20
--	44	55	44	39	43	62	42	29	29	50	57
?	3	3	2	4	2	5	2	1	3	2	4
Hakemisto	0,73	1,02	0,8	0,46	0,66	1,24	0,74	0,02	0,22	0,92	1,16
Italia											
++	18	11	16	25	15	8	15	24	22	7	6
++	17	12	16	20	19	9	20	26	20	21	10
-	21	22	21	20	19	22	21	13	19	22	23
--	42	52	44	33	43	59	41	31	35	48	61
?	2	3	3	2	4	2	3	7	4	2	+
Hakemisto	0,54	0,93	0,63	0,17	0,57	1,17	0,54	0,01	0,26	0,85	1,25
Nederland											
++	16	13	16	17	15	11	14	19	17	16	7
++	21	10	19	27	22	12	25	21	23	20	16
-	15	10	18	11	14	13	15	12	12	18	15
--	40	52	42	33	37	60	36	29	33	42	57
?	8	15	5	12	12	4	10	19	15	4	5
Hakemisto	0,45	1,14	0,54	0,2	0,42	1,04	0,4	0,13	0,23	0,51	1,05
Deutschland											
++	18	13	16	23	16	6	15	23	21	15	7
++	33	29	33	34	26	24	25	29	31	29	23
-	25	35	25	22	22	26	22	20	22	24	26
--	21	23	22	19	29	37	32	20	21	25	43
?	3	+	4	2	7	7	6	8	5	7	1
Hakemisto	-0,01	0,25	0,04	-0,2	0,23	0,69	0,33	-0,17	-0,07	0,18	0,76
Belgia/België											
++	26	18	24	36	29	12		25	42	37	24
++	22	21	25	18	21	19	26	16	21	23	20
-	24	30	24	18	23	33	24	19	18	26	33
--	22	26	21	21	18	31	19	9	13	22	33
?	6	5	6	7	9	5	6	14	11	5	3
Hakemisto	-0,07	0,28	-0,06	-0,34	0,21	0,56	-0,15	-0,72	-0,58	-0,02	0,59
Luxemburg											
++	25	27	17	39	20	8	22	22	23	23	21
++	28	31	27	29	25	24	26	26	33	28	17
-	19	23	19	18	21	32	21	15	20	22	18
--	16	15	21	7	22	36	19	20	13	22	24
?	11	4	16	7	12	+	12	17	11	5	20
Hakemisto	-0,32	-0,32	-0,02	-0,8	0	0,64	-0,14	-0,18	-0,38	-0,09	-0,07

2. Poliittiset roolit

On yksi asia sanoa, että politiikan ei pitäisi olla vain miesten asia. Mutta onko heillä oltava sama vai erilainen rooli politiikassa? Tästä syystä toinen kysymys;

Pitäisikö naisilla olla sama rooli politiikassa kuin miehillä vai eri rooli?

Valtaosa kansalaisista kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa (57 prosenttia) on sitä mieltä, että naisilla olisi oltava sama rooli politiikassa kuin miehillä. Merkittävä vähemmistö (34 %) kannattaa kuitenkin toisenlaista roolia.

Miesten ja naisten vastausten erot ovat jälleen pieniä, mutta ikä, erityisesti naisten, jakoutustaso syrjivät voimakkaasti: Seitsemän kymmenestä 15–24-vuotiaasta naisesta ja seitsemän kymmenestä parhaiten koulutetusta kannattaa "samaa roolia".

Taulukko 44

Miesten ja naisten poliittiset roolit sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Yhteisö)

	Sama rooli	Eri roolit	Ei vastausta
Yhdessä	57 %	34 %	9 %
Miehet	57	36	7
Josta: 15–24 vuotta	63	29	8
25–54 vuotta	59	35	6
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	51	42	7
Naiset	57	32	11
Josta: 15–25 vuotta	70	21	9
25–54 vuotta	60	32	8
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	45	40	15
Koulutustaso:			
- alhainen	53	36	11
- keskimäärin	59	34	7
- korkea	69	26	5

Palkkaerot ovat huomattavat ja hyvin pitkälti linjassaniiden erojen kanssa, joita olemme havainneet ”politiikan, miesten asioiden” osalta:

- yhtäläisiin rooleihin suhtaudutaan suotuisimmin Tanskassa (78 %), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (68 %), Irlannissa (65 %) ja Alankomaissa (61 %);

Italia on lähellä yhteisön keskiarvoa (58 %).

Ranska (52 %), Saksa (50 %), Luxemburg (47 %) ja Belgia (45 %).

Yhteisössä on siis edelleen kaksi maata, joissa kansalaisten enemmistö ei hyväksy tasavertaista poliittista osallistumista samoilla aloilla kuin naiset ja miehet: Luxemburg ja Belgia.

Jokaisen kansallisen kulttuurin ytimessä on iän ja koulutustason vaikutus.

Iän vaikutus on voimakkaampi naisilla kuin miehillä. Miehillä, kuten naisillakin, iäkkäiden ja iäkkäiden ihmisten asema on erityisen suuria eroja Italiassa.”

Ikä on selvästi syrjivä vain Belgiassa ja Italiassa.

Taulukko 45

Sukupuoli, sukupuoli ja koulutuspoliittiset roolit (maittain) ¹

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Alhainen	Kannepe ruste	Korkea
Danmark											
Sama rooli	80 %	73 %	86 %	73 %	76 %	86 %	84 %	60 %	76 %	81 %	84 %
- Erilaiset roolit	12	8	10	18	15	10	11	25	14	15	9
- Ei vastausta	8	15	4	9	9	4	5	15	10	4	7
Yhdistynyt kuningaskunta											
Sama rooli	69	63	69	70	68	72	74	59	63	77	82
- Erilaiset roolit	24	24	24	25	23	18	21	28	27	19	16
- Ei vastausta	7	13	7	5	9	10	5	13	10	4	2
Irlanti											
Sama rooli	63	57	67	64	65	73	68	57	59	68	75
- Erilaiset roolit	31	30	31	31	30	22	29	36	35	28	21
- Ei vastausta	6	13	2	5	5	5	3	7	6	4	4
Nederland											
Sama rooli	61	60	65	56	61	83	62	47	55	67	71
- Erilaiset roolit	28	25	28	28	24	9	25	30	27	25	23
- Ei vastausta	11	15	7	16	15	8	13	23	18	8	6
Italia											
Sama rooli	59	66	64	45	57	79	58	35	49	72	75
- Erilaiset roolit	35	29	30	48	33	14	34	49	41	23	4
- Ei vastausta	6	5	6	7	10	7	8	16	10	5	4
Ranska											
Sama rooli	56	65	53	54	49	61	50	36	47	52	61
- Erilaiset roolit	40	29	42	43	41	32	41	51	43	44	33
- Ei vastausta	4	6	5	3	10	7	9	13	10	4	6
Deutschland											
Sama rooli	47	56	51	38	53	65	55	43	50	47	63
- Erilaiset roolit	47	38	45	54	35	23	35	43	41	43	32
- Ei vastausta	6	6	4	8	12	12	10	14	9	10	5
Luxemburg											
Sama rooli	47	54	48	41	47	68	47	37	49	50	41
- Erilaiset roolit	37	35	33	45	33	28	31	39	39	39	35
- Ei vastausta	16	11	19	14	20	4	22	24	12	20	24
Belgia/België											
Sama rooli	48	55	51	38	43	66	42	31	36	47	63
- Erilaiset roolit	38	32	38	44	37	26	42	37	40	39	31
- Ei vastausta	14	13	11	18	20	8	16	32	24	14	6

¹ Maat luokitellaan "sama rooli" -vastausten harvanevan esiintymistiheyden mukaan.

3. Luottamus mieheen tai naiseen poliittisena edustajana parlamentissa

Politiikan ja poliittisten roolien maailman maailmanlaajuisen jälkeen tässä on ratkaiseva kysymys, jos uskotaan Maurice DUVERGERiin ja moniin muihin kirjoittajiin: Luottavatko miehet ja naiset enemmän siihen, että mies tai nainen edustaa heitä parlamentissa?

”Luottaisitteko yleisesti ottaen enemmän mieheen tai naiseen, joka edustaisi teitä poliittisesti parlamentissa?”¹

Koko yhteisössä lähes puolet vastaajista (48 prosenttia) sanoo - ehkä hyvällä omallatunnolla - ettei niillä ole merkitystä. Mutta 38 prosenttia myöntää, että heillä olisi enemmän luottamusta mieheen.

Naiset vastaavat hieman useammin kuin miehet (50 %), että he eivät tee eroa, mutta paljon harvemmin, että he luottaisivat mieheen enemmän (33%). Lisäksi noin joka kymmenes nainen sanoo luottavansa naiseen enemmän.

Kuten voidaan odottaa, ikä ja koulutustaso vaikuttavat näihin asenteisiin:

50 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista miehistä ja 46 prosenttia naisista luottaisi mieheen enemmän;

Miehistä 37 prosenttia ja 15–24-vuotiaista naisista vain 21 prosenttia luottaisi mieheen enemmän.

Toisaalta 44 prosenttia vähiten koulutetuista luottaisi mieheen enemmän kuin 24 prosenttia eniten koulutetuista.

Koulutukseen liittyvällä muuttujalla on todennäköisesti liian suuri merkitys ikään liittyvien asenteiden muovaamisessa erityisesti nuorten keskuudessa.

¹ Tutkija totesi vastauksen ”ei eroa” mutta ei esittänyt sitä kysymyksen sanamuodossa.

Taulukko 46

Edustajan valinta parlamentissa sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

		Enemmän luottamusta mieheen	Lisää luottamusta naiseen	Ei eroa	Ei vastausta
Yhdessä		38%	8%	48%	6%
Miehet		42	6	46	6
Josta:	15–24 vuotta	37	7	49	7
	25–54 vuotta	39	6	50	5
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	50	5	39	6
Naiset		33	11	50	6
Josta:	15–24 vuotta	21	16	57	6
	25–54 vuotta	31	10	54	5
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	46	9	39	6
Koulutustaso:					
	- alhainen	44	8	42	6
	- keskimäärin	33	9	52	6
	- korkea	24	8	63	5

Maiden väliset erot ovat pienemmät kuin kahdessa edellisessä kysymyksessä. Toisin sanoen poliittisen edustajan mieskuva vastaa todennäköisesti arvojärjestelmää, jonka arvot ovat nyt vähemmistössä, mutta joka on edelleen yhteinen kolmelle tai useammallehenkilölle kymmenestä lähes kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta.

län vaikutus poliittisen edustajan arvoaltaanon jälleen kerran kaikissa maissa voimakkaampi naisten kuin miesten kannalta. se on Italiassa voimakkaampi kuin missään muualla; Irlannissa nuoret miehet näyttävät jälleen olevan perinteisempiä kuin vanhimmat.¹

Mitä tulee koulutustason vaikutukseen, se on alhaisempi kuin ikä, ja se esiintyy pääasiassa Italiassa ja Saksassa.

¹ Luxemburgia ei kommentoitu vastaajien vähäisen määrän vuoksi.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Taulukko 47

Edustajan valinta parlamentissa sukupuolen,sukupuolensa koulutustason mukaan (palkkaa kohti) ¹

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korkea
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Danmark											
+ ihmisen luottamus	20	18	14	31	15	4	11	28	20	13	12
+ Naisten luottamus	4	1	4	6	6	5	8	3	5	5	6
Ei eroa	70	70	78	58	73	81	76	62	69	77	74
Ei vastausta	6	11	4	5	6	10	5	7	6	5	8
Nederland											
+ ihmisen luottamus	28	19	26	34	23	13	22	29	27	27	14
+ Naisten luottamus	3	2	3	4	4	3	4	4	4	2	3
Ei eroa	57	56	61	51	59	72	61	50	54	63	67
Ei vastausta	12	23	10	11	14	12	13	17	15	8	16
Ranska											
+ ihmisen luottamus	35	32	31	43	28	19	26	42	41	26	22
+ Naisten luottamus	7	7	8	7	9	11	7	12	7	12	5
Ei eroa	51	54	53	46	56	58	60	41	44	54	69
Ei vastausta	7	7	8	4	7	12	7	5	8	8	4
Yhdistynyt kuningaskunta											
+ ihmisen luottamus	37	38	34	44	31	17	28	42	37	28	22
+ Naisten luottamus	5	5	4	6	12	18	11	11	9	9	6
Ei eroa	53	48	58	45	52	58	58	41	48	59	67
Ei vastausta	5	9	4	5	5	7	3	6	6	4	5
Luxemburg											
+ ihmisen luottamus	44	62	36	48	26	20	31	21	40	34	21
+ Naisten luottamus	12	11	16	7	12	12	12	11	13	12	11
Ei eroa	32	27	34	29	47	64	42	46	37	43	39
Ei vastausta	12	.	14	16	15	4	15	22	10	11	23
Irlanti											
+ ihmisen luottamus	42	48	38	45	33	23	30	47	42	36	26
+ Naisten luottamus	10	11	8	9	24	28	26	18	19	16	14
Ei eroa	45	37	50	44	40	45	42	34	37	45	53
Ei vastausta	3	4	4	2	3	4	2	1	2	5	7
Belgia/België											
+ ihmisen luottamus	42	34	42	46	35	19	35	44	45	35	27
+ Naisten luottamus	4	5	4	3	8	15	7	4	4	8	7
Ei eroa	46	53	48	39	48	61	51	39	38	51	61
Ei vastausta	8	8	6	12	9	5	7	13	13	6	5
Italia											
+ ihmisen luottamus	47	36	42	61	41	25	39	63	51	35	28
+ Naisten luottamus	9	10	9	8	15	23	14	9	11	12	16
Ei eroa	38	46	45	24	40	50	42	26	33	49	52
Ei vastausta	6	8	4	7	4	2	5	2	5	4	4
Deutschland											
+ ihmisen luottamus	53	50	50	59	37	26	34	47	48	44	26
+ Naisten luottamus	2	4	4	.	8	14	7	7	7	6	2
Ei eroa	41	46	41	38	50	57	54	40	42	45	66
Ei vastausta	4	.	5	3	5	3	5	6	3	5	6

¹ Maat sijoittuvat yhä useammin "Lisää luottamusta mieheen" -vastauksen tiheyden mukaan.

Näin ollen politiikan kuvaa koskevat kolme kysymystä ovat jälleen osoittaneet, että kansallisten kulttuurien väliset erot ovat paljon selvempiä kuin sukupuolten väliset erot, vaikka otettaisiin huomioon vastaajien ikä.

Tapauksessa nro48 esitetään yhteenveto näistä maiden välisistä eroista. Tanska erottuu selvästi ”feministisimpänä” maana, jonka jälkeen tulevat Irlanti, kun taas Luxemburg, Saksa ja Belgia ovat alimmassa asemassa. Irlanti sijoittuu suhteellisen korkealle kahdessa tapauksessa kolmesta.

Mielenkiintoista on, että Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat kolme maata, joissa yleinen äänioikeus laajennettiin koskemaan naisia suhteellisen varhaisessa vaiheessa historiaa. Irlannissa havaitsemamme avoimuus naisten asemaan liittyville yhteiskunnallisille muutoksille selittyy todennäköisesti tällä ominaisuudella: Kansakunta, jossa naiset ovat pitkään käyttäneet äänioikeuttaan, vaikka heillä on edelleen joitakin ratkaisemattomia avioliitto- ja perhelainsäädäntöön liittyviä ongelmia, ilmaisee melko samanlaisen asenteen kuin maissa, joissa naisten asemaa koskevaa ongelmaa pidetään vähemmän näkyvänä.

Taulukko 48

Yhteisön maiden asettaminen paremmuusjärjestykseen poliittisen osallistumisen imagoa koskevissa kolmessa kysymyksessä

Politiikka on enemmän miesten liiketoimintaa (pisteet erimielisyyden asteen mukaan)		Naisilla ja miehillä pitäisi olla sama rooli politiikassa.		Enemmän luottamusta mieheen kuin naiseen poliittisena edustajana	
1. Danmark	1,03	1. Danmark	78%	1. Danmark	17%
2. Yhdistynyt kuningaskunta	0,85	2. Yhdistynyt kuningaskunta	68	2. Nederland	26
3. Irlanti	0,75	3. Irlanti	65	3. Ranska	31
4. Ranska	0,69	4. Alankomaat	61	4. Yhdistynyt kuningaskunta	34
5. Italia	0,56	5. Italia	58	5. Luxemburg	34
EY:n keskiarvo	0,52	EY:n keskiarvo	57	6. Irlanti	38
6. Nederland	0,44	6. Ranska	52	EY:n keskiarvo	38
7. Deutschland	0,11	7. Deutschland	50	7. Belgia/België	38
8. Belgia/België	-0,13	8. Luxemburg	47	8. Italia	44
9. Luxemburg	-0,16	9. Belgia/België	45	9. Deutschland	44

4. Sosiaalinen osallistuminen

Mikään asenne ei saa merkitystään muuten kuin asennejärjestelmässä, jota itsessään tukee syvällisemmin yhteiskuntaryhmälle tai koko globaalille yhteiskunnalle tyypillinen arvojärjestelmä. Näin ollen niiden kysymysten lisäksi, jotka liittyvät suoraan politiikan imagoon (miesten tai naisten asiat), kunkin rooleihin ja edustajan imagoon, oli aiheellista kysyä miehiltä ja naisilta muita yleisluonteisia mutta täsmällisiä kysymyksiä siitä, miten nesopivat yhteiskuntaan.

Neljä kysymystä hyväksyttiin lopulta:

- yhteiskunnallis-poliittisen vaikuttamisen yleisestä tunteesta,
- taipumuksesta vakuuttaa muut,
- osallistumisesta poliittisiin keskusteluihin,
- Osallistumisaste tällaisiin keskusteluihin.

A. Sosiopoliittinen vaikuttaminen

Luuletko, että jos joku on vialla (maassasi), gins kuten voit auttaa muuttamaan jotain vai ei?

Koko yhteisössä vain 37 prosenttia huumeriippuvaisista kokee voivansa vaikuttaa oman maansa tapahtumien kulkuun. Mielialat ovat harvinaisempianaisilla (32 %) kuin miehillä (43 %). Il vaihtelee suuresti instruction: n tason mukaan ja kunkin sukupuolen osalta iän mukaan: Nuoret naiset ilmaisevat tätä asennetta samalla taajuudella kuin vanhemmat miehet.

Taulukko unro 49

Sosiopoliittisen vaikuttamisen tunne sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

		Kyllä	Ei	Ei vastausta
Yhdessä		37%	50%	13%
Miehet		43	47	10
Josta:	15–24 vuotta	48	41	11
	25–54 vuotta	44	46	10
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	39	50	11
Naiset		32	54	14
Josta:	15–24 vuotta	41	45	14
	25–54 vuotta	34	52	14
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	21	63	16
Koulutustaso:				
	- alhainen	32	54	14
	- keskimäärin	41	48	11
	- korkea	50	41	9

Maiden väliset erot ovat huomattavat. Yleisimmin vaikutusvaltaisia maita ovat Tanska (53 %), Yhdistynyt kuningaskunta(46 %) ja Irlanti(45 %). Italia ja Ranska(36 %), Saksa (35 %), Alankomaat(29 %), Luxemburg(24 %) ja Belgia (19 %).

Yleisesti ottaen, mutta erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Saksassa ja Italiassa, naisilla on paljon epätodennäköisemmin vaikutusvaltaa kuin miehillä.

Lähes kaikissa maissa Ranskaa ja Alankomaita lukuun ottamatta erot ääri-ikäryhmien välillä ovat suurempia naisilla kuin miehillä.

Koulutuksen suorittaneita on pääasiassa Alankomaissa ja Italiassa.

Seuraavassa taulukossa esitetään välittömästi vaikuttamisen tunnetta vastaavien prosenttiosuuksien jakautuminen kussakin maassa sukupuolen, iän ja koulutustason mukaan.

Toisessa taulukossa esitetään erot näiden prosenttiosuuksien välillä kaikkien miesten ja naisten osalta ja ikäryhmittäin. Tämän taulukon lukeminen voijohtaa päätelmään, että nuorempien sukupolvien iän myötä sukupuolten välisen kuilun pitäisi kaventua. Tätä ei voida varmuudella sanoa, koska joissakin maissa, erityisesti Tanskan kaltaisessa edistyneessä maassa, sukupuolten välinen ero on lähes sama 15-24-vuotiaiden ja 25-54-vuotiaiden välillä. Onvain vähän näyttöä siitä, että naisten suhteellinen alempiarvoisuus

ei ylity pelkästään kehityksen vuoksi tai että sosiopolitiittisen impotenssin tunne voi syntyä uudelleen tietyissä olosuhteissa miehillä ja/tai naisilla.¹

Taulukko 50

Yhteiskunnallinenjapoliittinen vaikuttaminen sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Positiivinen vastaus maittain)²

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Alhainen	Kannep eruste	Korkea
Danmark	60 %	69 %	61 %	57 %	45 %	57 %	50 %	35 %	50 %	56 %	61 %
Yhdistynyt kuningaskunta	55	56	56	52	38	48	41	27	43	48	55
Irlanti	49	52	50	43	41	47	43	33	42	45	52
Italia	43	48	45	38	29	41	30	17	28	46	57
Ranska	40	56	41	29	32	37	38	15	25	40	47
Deutschland	39	29	40	41	30	41	31	24	30	39	45
Nederland	34	54	38	25	25	36	27	13	23	31	56
Luxemburg	27	27	31	18	22	28	25	15	23	18	34
Belgia/België	23	29	21	21	15	27	14	8	12	18	33
Yhteisö ³	43	48	44	39	32	41	34	21	32	41	50

1 On syytä huomata, vaatimatta, epätavallisen alhainen prosenttiosuus vaikutusvallasta 15-24-vuotiaiden nuorten saksalaisten keskuudessa verrattuna heidän vanhempaisa.

2 Maat asetetaan alenevaan järjestykseen positiivista ilmapiiä vastaavan vastausiheyden mukaan.

3 Painotettu keskiarvo.

Taulukko 51

Differentämä kahden sukupuolen välillä ja kullekin ryhmälle vaikutuksen tunteen taajuus

	Yhteensä	15/24 vuotta	25/54 vuotta	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat
Danmark	15	4	11	22
Yhdistynyt kuningaskunta	17	8	15	25
Irlanti	8	5	7	10
Italia	14	7	15	21
Ranska	8	19	3	14
Deutschland	9	-12	9	17
Nederland	9	18	11	12
Luxemburg	5	-1	6	3
Belgia/België	8	2	7	13
Yhteisö	11	7	10	18

B.-L:lläön taipumus vakuuttaa muut

"Kun on kyse mielestänne rakkaasta mielipiteestä, onkoväärin, että vakuutatte ystävänne, työtoverinne ja ihmissuhteenne omaksumaan tämän mielipiteen? Jos näin on, tapahtuuko tämäsinulle usein, ajoittain vai harvoin?

Vain pieni vähemmistö (12 prosenttia vastaajista) väittää olevansa "johtaja". Naiset ovat hieman vähemmän taipuvaisia (tai valmiita) vakuuttamaan rakkaansa siitä, että miehet ovat. Ikä puuttuu vähän, mutta hieman selvemmin naisilla. Muuttuja, jolla on eniten painoa, on epäilemättä opetustaso.

Taulukko 52

Taipumus vakuuttaa muut sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

	Usein	Ajoittain	Harvoin	Ei koskaan	Ei vastausta
Yhdessä	12%	37%	24%	22%	5%
Miehet	14	42	22	18	4
Josta: 15–24 vuotta	16	43	23	15	3
25–54 vuotta	15	45	22	15	3
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	12	36	23	23	6
Naiset	9	33	27	26	5
Josta: 15–24 vuotta	13	39	25	19	4
25–54 vuotta	10	36	26	24	4
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	6	23	30	32	9
Koulutustaso:					
- alhainen	8	32	28	26	6
- keskimäärin	13	41	23	19	4
- korkea	22	48	16	11	3

Maiden väliset erot ovat huomattavat. niitä on vaikea selittää, ja ne johtuvat todennäköisesti syvällisistä kulttuurisista ominaispiirteistä: harkintavaltaa suhteessa muihin, muiden mielipiteiden kunnioittamista, ehkä "aliarviointia" juuri siinä muodossa, jolla kysymykseen vastataan, ja ehkä myös elinympäristön levinneisyyttä kansallisella alueella.

Joka tapauksessa "usein" vastaus, joka ilmentää voimakkainta asennetta "leaderin" käyttäytymisen tällä osa-alueella, annetaan useammin Italiassa ja Luxemburgissa(16 prosenttia), Alankomaissa ja Tanskassa(14 prosenttia) kuin Belgiassa(12 prosenttia), Ranskassa(11 prosenttia), Saksassa (10 prosenttia), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (9 prosenttia) ja Irlannissa (7 prosenttia).

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Jotta tätä asennetta voitaisiin mitata paremmin, käytetään indeksiä, jossa vastauksille "usein", "ajoittain", "harvoin" ja "ei koskaan" annetaan kerroin 3, 2, 1 ja 0. Kokonaisarvo on suhteessa niiden henkilöiden prosenttiosuuteen, jotka ilmaisivat itseään.

Tämän jälkeen maat luokitellaan seuraavasti:

Hakemisto

1. Nederland	1,96
2. Luxemburg	1,72
3. Italia	1,53
4. Deutschland	1,52
5. Belgia/België	1,47
Yhteisön keskiarvo	1,41
6. Ranska	1,40
7. Danmark	1,24
8. Yhdistynyt kuningaskunta	1,14
9. Irlanti	0,99

Kaikissa palkoissa naisten keskimääräinen pistemäärä on poikkeuksetta, mutta ilman suurta eroa maasta toiseen, alhaisempi kuin miesten. Korkeintaanhieman suurempi aukko voidaan havaita Royaume-Uni: ssa.

Miesten ikäerot ovat pieniä lukuun ottamatta Tanskaa, Belgiaa ja Ranskaa. Useimmissa tapauksissa, erityisesti Belgiassa ja Saksassa, He ovat vahvempia naisten keskuudessa, ja nuoret naiset ovat paljon tietoisempia taipumuksestaan vakuuttaa kuin vanhimmat.

Koulutustason vaikutus on lähes kaikkialla voimakkain, ja erityisesti Saksassa se näyttää olevan johtavassa asemassa.

Asuinpaikan koon osalta vaikutus on vähäinen lukuun ottamatta Ranskaa, jossa taipumus suostutella kasvaa muutettaessa kylästä pieneen kaupunkiin ja suurkaupunkiin. Muissa maissa oletetaan yleisesti, että pienten kaupunkien asukkaiden pisteet ovat jonkin verran korkeammat kuin kylien tai suurten kaupunkien asukkaiden pisteet.

Koulutustasoa kuvaava muuttuja on näin ollen ylivoimaisesti tärkein, ja juuri tämä muuttuja selittää suurelta osin, mutta ei todennäköisesti kokonaan, naisten ja miesten välisen kuilun.

Taulukko 53

Taipumus vakuuttaa muut sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan
(Maittain) ¹

	Yhteen sä	Miehet			Yhteen sä	Naiset			Koulutustaso		
		-25	"25/54	55+		-25	"25/54	55+	Alhainen	Kannep peruste	Korkea
Nederland	1,83	11,77	1,98	1,75	1,62	1,89	1,63	1,46	1,62	1,88	1,98
Luxemburg	1,8	1,83	1,82	1,76	1,63	1,57	1,73	1,5	1,5	1,9	1,82
Italia	1,66	1,75	1,68	1,58	1,38	1,56	1,37	1,2	1,37	1,77	1,84
Deutschland	1,63	1,58	1,7	1,52	1,43	1,6	1,59	1,06	1,39	1,57	2,04
Belgia/België	1,55	1,88	1,74	1,3	1,31	1,67	1,39	0,93	1,16	1,53	1,96
Ranska	1,52	1,63	1,66	1,21	1,29	1,43	1,32	1,21	1,13	1,42	1,81
Danmark	1,44	1,72	1,57	1,13	1,29	1,18	1,16	0,74	1,08	1,43	1,63
Yhdistynyt kuningaskunta	1,32	1,33	1,4	1,19	0,96	1,2	0,97	0,84	1,03	1,29	1,48
Irlanti	1,04	1,17	1,13	0,84	0,95	1,17	0,95	0,7	0,91	0,98	1,28
Yhteisö ²	1,55	1,6	1,63	1,39	1,27	1,47	1,33	1,04	1,24	1,5	1,82

¹ Maat ovat indeksipisteiden mukaisessa alenevassa järjestyksessä.

² Painotettu keskiarvo.

C. Participation poliittisissa keskusteluissa

Maurice DUVERGER hylkäsi vuonna 1955 "kiistämättömänä" sen, että "naiset ovat vähemmän kiinnostuneita politiikasta kuin miehet".¹ Tutkimuksemme vahvisti tämän kahdella lisäkysymyksellä.

Kun löydät itsesi ystävien kanssa, tapahtuuko sitäusein, silloin tällöin vai haluankokeskustella politique: stä?

Mikä näistä ilmaisuista kuvaa parhaiten rooliasi näissä keskusteluissa?

A. Vaikka minulla on omahammaspyörä, yleensä vain kuuntelen.

B. Suurimman osan ajasta kuuntelen vain, mutta puhun kerran tai toisen kertoakseni mielipiteeni.

C. Yleensä osallistun keskusteluun.

D. Otan enemmän kuin minun part keskustelussa: Yritän yleensä vakuuttaa muut siitä, että olen oikeassa."²

Yhteisössä 20 prosenttia vastaajista sanoo "usein" osallistuvansa ystäviensä välisiin poliittisiin keskusteluihin: 28 prosenttia miehistä ja vain 14 prosenttia naisista. Iän vaikutus on melko pieni, vaikkakin jonkin verran voimakkaampi naisten keskuudessa; Kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti ikääntyneiden keskuudessa naiset keskustelevat politiikasta miehiä harvemmin. Koulutustaso vaihtelee voimakkaasti.

Maiden väliset erot ovat joissakin maissa melko pieniä, mutta Alankomaat ja Belgia ovat huomattavasti jäljessä toisista.

Kussakin maassa ikä syrjii vain vähän miehiä, lukuun ottamatta Saksaa, Irlantia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa, joissa nuorimmat eivät useimmiten keskustelee politiikasta. Naisten keskuudessa iän vaikutus on vahva vain Italiassa. Kaikissa maissa ja kaikissa ikäryhmissä, myös nuoremmassa sukupolvissa, naiset keskustelevat miehistä harvemmin.

Irlantia lukuun ottamatta koulutustasoon erittäin korkealla, erityisesti Saksassa, Ranskassa ja Italiassa.

Nämä asenne-erot ilmenevät tarkemmin tarkasteltaessa vastauksia seuraavaan kysymykseen, joka koskee poliittiseen discussions:ään osallistumisen astetta.

1 Ks. johdanto-osan 129 kappale.

2 Nämä kysymykset on osittain mukautettu WOODWARD Julian L. ja ROPER Elmo: "Political activity of American Citizens", American Political Science Review, 1950, 44, s. 872-885.

Taulukko 54

Poliittisten keskustelujen tiheys sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason välillä
(Yhteisö)

	Usein	Ajoittain	Ei koskaan	Ei vastausta
Yhdessä	20 %	46 %	32 %	2 %
Miehet	28	47	24	1
Josta: 15–24 vuotta	23	48	28	1
25–54 vuotta	30	49	20	1
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	26	44	28	2
Naiset	14	44	40	2
Josta: 15–24 vuotta	16	47	35	2
25–54 vuotta	14	48	36	2
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	11	34	51	4
Koulutustaso:				
- alhainen	14	42	41	3
- keskimäärin	22	53	24	1
- korkea	38	47	14	1

Taulukko 55

alttius keskustella politiikasta "usein" sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Vastaus "usein", maittain) ¹

	Miehet				Naiset				Koulutustaso		
	Yhteen sä	-25	"25/54	55+	Yhteen sä	-25	"25/54	55+	Alhaine n	Kannep eruste	Korkea
Luxemburg	34 %	31 %	36 %	32 %	20 %	16 %	22 %	20 %	20 %	25 %	38 %
Ranska	30	33	23	27	20	27	19	16	14	26	41
Deutschland	32	17	33	35	13	10	14	42	15	25	46
Italia	27	28	28	24	12	25	8	8	14	15	40
Danmark	24	18	28	20	15	15	18	12	16	23	29
Yhdistynyt kuningaskunta	27	13	30	29	12	9	14	10	17	20	32
Irlanti	27	16	28	33	10	7	14	11	18	21	18
Nederland	13	19	14	7	91	8	10	6	7	12	25
Belgia/België	15	16	16	12	6	9	6	4	5	10	21
Yhteisö ²	28	23	30	26	14}	16	14	11	14	22	38

Niiden joukossa, jotka usein keskustelevat politiikasta, eli 20 prosenttia koko väestöstä, vain puolet osallistuu aktiivisesti keskusteluun, ja miesten ja naisten välillä on suurin piirtein sama ero kaikissa ikäryhmissä: Noin 15 prosenttia miehistä ja 6 prosenttia naisista, joilla on vain vähän eroa iän mukaan, todella osallistuu ainakin puheen välityksellä.

Korkea koulutustaso on kolme kertaa todennäköisemmin aktiivinen kuin alhainen koulutustaso.

¹ Maat asetetaan alenevaan järjestykseen sen mukaan, kuinka usein ne "keskustelevat usein politiikasta ystäviensä kanssa".

² Painotettu keskiarvo

Taulukko 56

Rooli poliittisissä keskusteluissa sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

	Kuuntele vain	Kestää lattian aika ajoin	Osallistuu normaalisti	Ottaa enemmän kuin osuutensa	Ei vastausta
Yhdessä	8%	24%	27%	10%	31%
Miehet	7	24	31	15	23
Josta: 15–24 vuotta	6	24	27	15	28
25–54 vuotta	6	25	35	15	19
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	8	23	28	15	26
Naiset	10	24	22	6	38
Josta: 15–24 vuotta	6	25	27	8	34
25–54 vuotta	11	26	24	6	33
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	10	21	14	5	50
Koulutustaso:					
- alhainen	10	23	20	7	40
- keskimäärin	7	27	33	11	22
- korkea	5	24	38	20	13

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Osallistumisindeksi muodostettiin siten, että vastausten prosenttiosuuksiin sovellettiin kerrointa 1, 2, 3 tai 4 sen mukaan, missä määrin keskusteluihin osallistuttiin.

Koko yhteisössä miesten pistemäärä oli 2,71 ja naisten 2,38. Pisteiden välinen ero on siis 0,33. Se saavuttaa 0,36 ja 0,38 yli 25-vuotiaiden ikäryhmissä, mutta on vain 0,16 35-24-vuotiaiden ikäryhmässä. Koulutustaso tuo d i aidan 0,42 äärimmäisten luokkien väliin.

Maiden keskiarvotosoitavat, että yhteisön keskiarvon yläpuolella ja alapuolella on kaksi maaryhmää, joiden välillä ei ole suuria eroja:

	Hakemisto
Danmark	2,70
Irlanti	2,68
Yhdistynyt kuningaskunta	2,67
Italia	2,64
Yhteisön keskiarvo	2,56
Belgia/België	2,55
Deutschland	2,55
Ranska	2,46
Luxemburg	2,33
Nederland	2,32

Naisten keskiarvo on kaikkialla alhaisempikuin miesten (2,38, kun koko yhteisön keskiarvo on 2,71), mutta erityisesti Ranskassa, Saksassa ja Luxemburgissa.

Ikää syrjitään heikosti miesten keskuudessa, mutta voimakkaammin naisten keskuudessa, erityisesti Belgiassa ja Ranskassa. Lähes kaikissaikäryhmissä naisten keskimääräinen pistemäärä on alhaisempi kuin miesten.

Vanhimmista ikäryhmistä (15-24-vuotiaat) sukupuolten väliset erot ovat seuraavat:

	Miehet 15-24 vuotta	15-24-vuotiaat naiset	Ero (H-F)
Irlanti	2,63	2,64	0,01
Yhdistynyt kuningaskunta	2,73	2,69	-0,04
Italia	2,73	2,69	-0,04
Danmark	2,78	2,71	-0,07
Belgia/België	2,6	2,69	0,09
Deutschland	2,53	2,4	-0,13
Yhteisön keskiarvo	2,7	2,54	-0,16
Ranska	2,78	2,49	-0,29
Nederland	2,52	2,15	-0,37
Luxemburg	2,69	2,06	-0,63

Voidaan päätellä, että kuudessa yhdeksästä maasta naisetkokevat poliittiseen keskusteluun osallistumisen lähes tasavertaiseksi miesten kanssa. Päinvastoin Ranskassa, Alankomaissa ja luultavasti Luxemburgissa jopa naiset ovat edelleen jäljessä.¹

Kun otetaan huomioon, että koulutustaso syrjii erittäin voimakkaasti lähes kaikkialla (paitsi Irlannissa ja Luxemburgissa, mutta erityisesti Ranskassa), tämän koulutustason yleisen nousun voidaan odottaa johtavan siihen, että naisten ja mahdollisesti myös muiden naisten osallistuminen koulutukseen lisääntyy. Tutkimuksesta ei kuitenkaan voida odottaa kaikkea: Luxemburgin esimerkki, siltä osin kuin se on luotettava, näyttää osoittavan, että muut yhteiskunnalliset tosiasiat² voivat rajoittaa naisten poliittista osallistumista.

1 Pienempi Luxemburgin otos ei ole yhtä luotettava kuin muiden maiden otos.

Taulukko 57

Participation -indeksi poliittisille keskusteluille sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Maksulla s)¹

		Yhteensä	Miehet			Yhteensä	Naiset			Koulutustaso		
			-25	25/54	55+		-25	25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korkea
Danmark	(2,70)	2,81	2,78	2,88	2,71	2,6	2,71	2,97	2,46	2,64	2,75	2,83
Irlanti	(2,68)	2,77	2,63	2,9	2,67	2,59	2,64	2,57	12,57	2,63	12,73	2,67
Yhdistynyt kuningaskunta	(2,67)	2,76	2,73	2,75	2,8	2,56	2,69	2,53	2,56	2,6	2,71	2,98
Italia	(2,64)	2,71	2,73	2,69	2,78	2,53	2,69	2,47	2,41	2,51	2,71	2,82
Belgia/België	(2,55)	2,65	2,6	2,65	2,68	2,48	2,69	2,33	2,15	2,44	2,51	2,71
Deutschland	(2,55)	2,75	2,93	2,8	2,7	2,34	2,4	2,32	2,27	2,46	2,56	2,89
Ranska	(2,46)	2,68	2,78	2,7	2,59	2,25	2,49	2,25	2,05	2,09	2,61	2,82
Luxemburg	(2,33)	2,49	2,69	2,37	2,6	2,13	2,06	2,32	1,88	2,28	2,43	2,27
Nederland	(2,32)	2,46	2,52	2,52	2,28	2,18	2,15	2,2	2,13	2,21	2,36	2,6
Yhteisö ²		2,71	2,7	2,73	2,68	2,38	2,54	2,37	2,3	2,42	2,61	2,84

1 Maat asetetaan kunkin maan kaikkien vastaajien indeksiarvojen mukaiseen alenevaan järjestykseen.

2 Painotettu keskiarvo.

VII Tyytyväisyyden tai tyytymättömyyden tunteet

Esittämällä IV luvussa tyytyväisyyttä koskevat tiedot, jotka ammattitoimintaa harjoittavat henkilöt ovat ilmaisseet, olemme korostaneet tyytyväisyyden tunteen subjektiivisia ja sosiokulttuurisia tekijöitä.

Muut kysymykset antavat meille mahdollisuuden vahvistaa olettamuksemme. Ne liittyvät yleiseen tyytyväisyyden tunteeseen koko elämään ja tiettyihin elämän osa-alueisiin (talo, asuinpaikka, tulot, suhteet ihmisiin jne.).

1. Yleinen tyytyväisyyden tunne

Yleisen elämänasenteen mittaamiseksi esitettiin sama kysymys kuin syyskuussa 1973:

"Oletko kaiken kaikkiaan hyvin tyytyväinen, melko istunut, melko tyytymätön tai tyytymätön elämään, jotaelät?"¹

Koko yhteisössä yli kolme neljäsosaa vastaajista ilmoitti olevansa erittäin tyytyväisiä (20 prosenttia) tai melko tyytyväisiä (57 prosenttia) elämäänsä. Miesten (79 % heikennetty) ja naisten (75 %) sekä ikäryhmien välillä on vain vähän eroja, paitsi että nuoret miehet ja iäkkäät naiset vaikuttavat hieman tyytymättömämmiltä.

Yleisesti ottaen ihmiset, joilla on alhainen koulutus, alhaiset tulot tai jotka asuvat yksin, ja suurissa kaupungeissa asuvat ihmiset ovat vähemmän tyytyväisiä kuin toiset.

Verrattuna syyskuuhun 1973, vakaus on täydellinen:

	(syyskuu 1973)	(syyskuu 1973)
Erittäin tyytyväinen	21 %	20 %
Melko tyytyväinen	58	57
Melko tyytymätön	16	16
Ei lainkaan tyytyväinen	4	5
Ei vastausta	1	2
Yhteensä	100	100
Lukumäärä	13484	9543

Kuten vuonna 1973, yksittäisten maiden tasolla havaitaan selvä ero "pienien" ja "suurten" maiden välillä: Tanska on listan kärjessä ja Italia listan kärjessä.

Kuudessa yhdeksästä maasta vuosien 1973 ja 1975 välillä on mitätön. Tyytyväisyysaste laski hieman Alankomaissa, voimakkaammin Luxemburgissa (jossa otoskoot johtavat varovaiseen tulkintaan) ja erityisesti Irlannissa.

¹ Sama kysymys esitettiin myös asteikolla 0–10. Resultats in tt e, jota käytetään toisessa analyysissä, jonka tekijä on tie.

Taulukko 58

Yleinen tyytyväisyyden tunne sukupuolen, koulutustason, sijainnin, tulojen ja perhetilanteen mukaan

(Yhteisö)

	Erittäin tyytyväinen 20 %	Melko tyytyväinen 57 %	Melko tyytymätön 16 %	Ei lainkaan tyytyväinen 5 %	Ei vastausta 2 %
Yhdessä					
Miehet	21	58	16	3	2
Josta: 15–24 vuotta	16	62	15	5	2
25–54 vuotta	20	60	14	4	2
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	24	52	16	5	3
Naiset	19	56	17	5	3
Josta: 15–24 vuotta	19	57	16	4	4
25–54 vuotta	20	56	16	5	3
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	17	55	18	7	3
Koulutustaso:					
- alhainen	18	54	19	6	3
- keskimäärin	23	60	11	4	2
- korkea	19	61	13	4	3
Paikkakunnan koko					
kylä	20	57	16	5	2
- pikkukaupunki	21	57	15	4	3
- suuri kaupunki	17	57	17	6	3
Perhetulot:					
vaatimaton	17	50	21	9	3
- keskimäärin	18	60	16	4	2
- helppo	25	62	9	2	2
Perhetilanne:					
- yksittäin	15	58	19	5	3
naimisissa	22	58	14	4	2
Avoliitto	27	49	12	4	8
eronnut	10	44	33	11	2
- erillinen	10	35	39	12	4
leski	14	53	21	9	3

Taulukko 59

Yleinen tyytyväisyyden tunne vuosina 1973 ja 1975

(Maksulla s)¹

		Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Melko tyytymätön	Ei lainkaan tyytyväinen	Ei vastausta
Danmark	1975	51 %	41 %	4 %	.	4 %
	1973	51	44	4	1%	,
Belgia/België	1975	39	52	5	2	2
	1973	43	49	6	2	.
Irlanti	1975	36	52	9	3	.
	1973	53	39	6	2	.
Nederland	1975	33	52	7	2	6
	1973	41	52	5	1	1
Yhdistynyt kuningaskunta	1975	33	53	9	3	2
	1973	33	52	1	3	1
Luxemburg	1975	26	45	15	7	7
	1973	40	49	9	2	.
Ranska	1975	16	59	16	7	2
	1973	15	62	17	4	2
Deutschland	1975	13	66	16	2	3
	1973	16	66	15	2	1
Italia	1975	7	52	28	10	3
	1973	8	57	27	7	1

1 Maat on luokiteltu alenevassa järjestyksessä vuonna 1975 saatujen "täysin tyydyttyjen" vastausten mukaan. Vuonna 1973 tutkimus kattoi Ison-Britannian. Tässä yhteydessä on huomattava, että Pohjois-Irlannin pistemäärä oli vuonna 1975 hyvin lähellä Irlannin tasavallan pistemäärää (37 prosenttia, 49 prosenttia, 8 prosenttia, 3 prosenttia ja 3 prosenttia) eli korkeampi kuin Ison-Britannian.

Kaikissa maissa Saksaa ja Italiaa lukuun ottamatta naiset ovat hieman tyytyväisempiä kuin miehet.

län vaikutus vaihtelee sukupuolen ja maan mukaan:

- 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat miehet ovat Tanskaa (ja Luxemburgia) lukuun ottamatta hieman tyytyväisempiä kuin nuoret miehet;
- Toisaalta iäkkäät naiset ovat naisia tyytymättömpiä kuin nuoremmat naiset, lukuun ottamatta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, Ranskaa (ja Luxemburgia).

Hypoteesi, joka voidaan esittää, on, että miesten keskuudessa elämän tyytyväisyys seuraa yleensä yksilön uran kehitystä ja yhteiskunnan elinolojen yleistä kehitystä, kun taas naisten keskuudessa ikääntyminen, johon liittyy usein leski ja toimeentulon jyrkkä lasku, johtaa useammin tyytymättömyyteen.

Taulukko 60

Yleinen tyytyväisyyden tunne sukupuolen ja sukupuolen mukaan
(Erittäin tyytyväinen, maittain)

	Miehet				Naiset			
	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+
Danmark	50 %	54 %	50 %	46 %	54 %	56 %	57 %	45 %
Belgia/België	38	39	38	48	40	48	43	34
Irlanti	34	27	35	38	37	42	36	34
Nederland	33	27	31	37	34	40	34	30
Yhdistynyt kuningaskunta	32	30	33	31	33	28	38	33
Luxemburg	25	27	26	23	27	8	35	26
Ranska	13	10	1	19	19	16	20	18
Deutschland	17	6	16	23	9	16	10	3
Italia	10	6	9	13	4	6	4	4
Yhteisö	21	16	20	24	19	19	20	17

2. Tyytyväisyyden tunteen erityiset näkökohdat

Kysymys esitettiin asteikolla 0–10, ja se koski seuraavia ongelmia:

- "A. Talosi tai asuntosi;
- B. Paikka, jossa asut kaupungissa tai kylässä.
- C. Tulosi.
- D. Sinun elintasosi, mitä sinulla on: huonekalut, kodinkoneet jne.
- E. Aika, joka sinun on tehtävä, mitä sinun on tehtävä.
- F. Tapa, jolla käytät joutilaistasi.

Ja erillisessä kysymyksessä:

- "A. Yhteiskuntamuoto, jossa elämme (tässä maassa) tällä hetkellä.
- B. Demokratian toimivuus (maassanne).
- C. Yleisesti ottaen suhteet ihmisiin."

Koko yhteisössä viidestä kuuteen kymmenestä ihmisestä suhtautuu myönteisesti lähiympäristöön liittyviin elämän osa-alueisiin (asuinpaikka, suhteet ihmisiin, talo tai huoneisto).

Elintasaan, vapaa-aikaan ja käytettävissä olevaan aikaan liittyy kolme ongelmaa, joiden osalta tyytyväisyys on vaihtelevampaa. Samapätee vielä selvemmin käytettävissä oleviin tuloihin.

Tasapaino painottuu tyytymättömyyteen yhteiskuntamuotoon, jossa elämme, ja ennen kaikkea demokratian toimintaan.

Taulukko 61

Tyytyväisyyden erityisalueet

(Yhteisö)¹

	Suuri tyytyväisyys (pisteet 8-10)	Keskimääräinen tyytyväisyys (pisteet 3–7)	Alhainen tyytyväisyys (pisteet 0-2)	Keskimääräinen pistemäärä
1. Paikka, jossa asut	61%	32%	7%	7,49
2. Suhteet ihmisiin	57	39	3	7,46
3. Talo tai huoneisto	53	39	8	7,09
4. Elintaso	45	49	6	6,83
5. Näin käytät harrastuksiasi	47	42	10	6,74
6. Käytettävissä oleva aika	43	46	10	6,52
7. Tulot	30	54	15	5,75
8. Yhteiskunnan muoto	19	63	17	5,08
9. Demokratian toiminta	17	60	21	4,82
Keskimäärin 9 kohdetta	41	47	11	6,42

Jottatuloksia voitaisiin yksinkertaistaa koko yhteisön ja kunkin maan tasolla, käytämme vain keskimääräisiä tyytyväisyyspisteitä yhteisarviona. Onriittävää muistaa, ettäkoska pistemäärän keskipiste on5,0, mikä tahansa korkeampi arvo (enintään 10,0) mittaa tyytyväisyyden tunnetta ja mikä tahansa alempi arvo (vähintään 0)tyytymättömyyden tunnetta.

Taulukon 62 tarkastelusta saadaan koko yhteisön tasolla useita merkityksellisiä tietoja, joitakäsittelään toisessaosassa:

1° Miestenja naisten tyytyväisyys on lähes sama kaikilla tarkasteltavilla aloilla.

2° Yleisesti ottaen 55-vuotiaat ja sitä vanhemmat ovat jonkin verran tyytyväisempiä kuin nuoremmat,mutta sukupuolten välinen tyytyväisyys säilyy kaikissa ikäryhmissä.

3 ° Tyytyväisyyteen ei juurikaan vaikuta koulutustaso; Vähiten tyytyväisiltä vaikuttavatlähinnä kaikkein koulutetuimmat, lukuun ottamatta asumista, elintasoa, tuloja, vapaa-aikaa ja käytettävissä olevaa aikaa.

4° Tyytyväisyys on hieman vähäisempää suurissa kaupungeissa kuin pienissä kaupungeissa ja kylissä, erityisesti asumisen osalta, missä asuuja mitä on saatavilla.

¹ Tyytyväisyysalueet on luokiteltu keskimääräisten pisteiden laskevaan järjestykseen. Muistutettakoon, että oman työn tyytyväisyys (palkallisessa työssä olevien osalta) tulisi juuri ennen elintasoa: korkea tyytyväisyys 46 %, keskitasoinen tyytyväisyys 47 %, alhainen tyytyväisyys 6 % keskimääräinen pistemäärä 6,93, vastauskato ei sisälly taulukkoon.

Taulukko 62

Erityiset tyytyväisyysindeksit sukupuolen, iän, koulutustason ja paikkakunnan koon mukaan

	Miehet				Naiset				Koulutustaso			Paikkakunnan koko		
	Yhteensä	-25	25/54	55+	Yhteensä	-25	25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korkea	Kylä	Pieni kaupunki	Suuri kaupunki
1. Paikka, jossa asut	7,55	6,84	7,48	8,04	7,42	6,86	7,46	7,71	7,55	7,48	7,27	7,77	7,56	7,04
2. Suhteet ihmisiin	7,52	7,12	7,45	7,82	7,4	7,23	7,3	7,7	7,48	7,53	7,25	7,54	7,49	7,35
3. Talo tai huoneisto	7,08	6,8	6,91	7,51	7,1	6,85	6,93	7,55	7	7,21	7,2	7,32	7,2	6,67
4. Elintaso	6,85	6,51	6,82	7,07	6,81	6,77	6,8	6,88	6,61	7,1	7,13	6,74	7,03	6,67
5. Näin käytät harrastuksiasi	6,98	6,87	6,65	7,59	6,51	6,62	6,13	7,16	6,64	6,85	6,9	6,68	6,86	6,66
6. Käytettävissä oleva aika	6,43	6,23	5,8	7,62	6,59	6,2	6,12	7,72	6,65	6,46	5,71	6,6	6,57	6,36
7. Tulot	5,72	5,06	5,92	5,72	5,77	5,33	5,95	5,71	5,53	6,19	5,76	5,7	5,93	5,65
8. Yhteiskunnan muoto	4,98	4,72	4,91	5,23	5,16	5	5,04	5,49	5,07	5,36	4,59	5,16	4,98	5,09
9. Demokratian toiminta	4,72	4,46	4,7	4,89	4,91	4,63	4,81	5,29	4,78	5,16	4,36	4,86	4,78	4,8
	6,43	6,08	6,29	6,83	6,41	6,17	6,28	6,8	6,37	6,59	6,24	6,49	6,49	6,25

Vaikka tyytyväisyysaste on yleisesti ottaen hyvin samankaltainen riippumatta vastaajien sukupuolesta, iästä, koulutustasosta ja asuinpaikan koosta, maiden välillä on suuria eroja.

Maiden välillä voidaan tehdä kaksi eri sijoitusta:

1° Tutkituista yhdeksästä tyytyväisyyden osa-alueesta saatujen pisteiden keskiarvojen mukaan: ¹ Korkein keskiarvo on Tanskassa, sen jälkeen Irlannissa ja Belgiassa. Luxemburg ja Alankomaat; Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat edelleen yhteisön keskiarvon yläpuolella. Ranska ja Italia ovat alla.

Yhdeksän tyytyväisyyspistemäärän maakohtainen keskiarvo

1. Danmark	7,51
2. Irlanti	7,32
3. Belgia/Belgiä	7,30
4. Luxemburg	7,10
5. Nederland	7,05
6. Deutschland	6,73
7. Yhdistynyt kuningaskunta	6,68
Yhteisön keskiarvo	6,42
8. Ranska	6,18
9. Italia	5,54

2 ° Maiden paremmuusjärjestysten mukaan kunkin tyytyväisyyden näkökohdan osalta, mikä mahdollistaa sen, että kansainvälisessä vertailussa voidaan poistaa mahdolliset erot tavassa vastata sarjaan kysymyksiä samassa mittakaavassa; Luokitusjärjestys on lähes täsmälleen sama:

Yhdeksän tyytyväisyystyyppin keskimääräiset maakohtaiset sijoitukset

1. Danmark	2,33
------------	------

1 Tässä ei oteta huomioon edellä käsiteltyä työtyytyväisyyttä, koska kysymys esitettiin vain ansiotyötä tekeville henkilöille.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

2. Irlanti	3,00
3. Belgia/België	3,22
4. Luxemburg	4,11
5. Nederland	4,33
6. Yhdistynyt kuningaskunta	5,67
7. Deutschland	6,00
8. Ranska	7,56
9. Italia	8,78

Käytetystä luokituksesta riippumatta kaikki ”pienet” maat, olivatpa ne miten erilaisia tahansa, erityisesti sosioekonomisella alalla, ovat edelläneljää ”suurta” maata.¹

Maiden väliset erot kunkin tyydyttävän alueen nosalta ovat myös hyvin huomattavia, kuten taulukosta 63 käy ilmi.

Suurin hajonta havaitaan kahdessa viimeisessä erässä: Yhteiskunnan muoto ja demokratian toimivuus, joiden osalta tyytyväisyyden aste kolmessa parhaiten menestyneessä maassa (Luxemburg, Saksa, Belgia) on paljon korkeampi kuin kolmessa vähiten menestyneessä maassa (Yhdistynyt kuningaskunta, Ranska ja ennen kaikkea Italia).

1 Nämä tulokset vahvistavat vuonna 1973 havaitut tulokset, ks. ”Tyytyväisyys ja tyytymättömyys elinoloihin Euroopan yhteisön maissa”. Bryssel, kesäkuu 1974.

Taulukko 63

Erityiset tyytyväisyystasot kussakin yhteisön maassa

1. Paikka, jossa asut		2. Suhteet ihmisiin		3. Talo tai huoneisto	
Irlanti	8,66	Irlanti	8,96	Irlanti	8,29
Danmark	8,48	Danmark	8,57	Danmark	7,94
Belgia/België	8,14	Yhdistynyt kuningaskunta	8,00	Belgia/België	7,92
Nederland	7,77	Belgia/België	7,79	Luxemburg	7,80
Yhdistynyt kuningaskunta	7,62	Luxemburg	7,67	Nederland	7,60
Luxemburg	7,53	EY:n keskiarvo	7,46	Yhdistynyt kuningaskunta	7,41
EY:n keskiarvo	7,49	Deutschland	7,42	EY:n keskiarvo	7,09
Ranska	7,37	Ranska	7,16	Deutschland	7,06
Italia	7,34	Italia	7,05	Ranska	6,96
Deutschland	7,28	Nederland	7,02	Italia	6,48
4. Elintaso		5. Näin käytät harrastuksiasi		6. Käytettävissä oleva aika	
Danmark	8,16	Danmark	8,16	Irlanti	7,56
Belgia/België	7,75	Irlanti	7,94	Nederland	7,55
Nederland	7,70	Nederland	7,86	Danmark	7,54
Luxemburg	7,36	Belgia/België	7,59	Belgia/België	7,39
Yhdistynyt kuningaskunta	7,16	Yhdistynyt kuningaskunta	7,28	Luxemburg	6,90
Irlanti	7,04	Luxemburg	7,25	Yhdistynyt kuningaskunta	6,72
Deutschland	7,01	Deutschland	6,77	EY:n keskiarvo	6,52
EY:n keskiarvo	6,83	EY:n keskiarvo	6,74	Ranska	6,42
Ranska	6,65	Ranska	6,21	Deutschland	6,33
Italia	5,93	Italia	6,00	Italia	6,04
7. Tulot		8. Yhteiskunnan muoto		9. Demokratian toiminta	
Danmark	7,07	Luxemburg	6,58	Deutschland	6,26
Nederland	6,77	Deutschland	6,41	Luxemburg	6,10
Belgia/België	6,74	Belgia/België	6,38	Belgia/België	6,04
Luxemburg	6,73	Irlanti	6,02	Danmark	5,76
Irlanti	6,34	Danmark	5,88	Nederland	5,67
Yhdistynyt kuningaskunta	6,16	Nederland	5,55	Irlanti	5,11
Deutschland	5,99	Yhdistynyt kuningaskunta	5,11	EY:n keskiarvo	4,82
EY:n keskiarvo	5,75	EY:n keskiarvo	5,08	Ranska	4,81
Ranska	5,34	Ranska	4,72	Yhdistynyt kuningaskunta	4,62

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Italia	4,84	Italia	3,31	Italia	2,83
--------	------	--------	------	--------	------

VIII Onnellisuuden tunne

"Elämänlaadun" käsitteen viimeaikainen menestys on selventänyt paremmin toisiinsa läheisesti liittyvien käsitteiden, kuten "tyytyväisyys", "onnellisuus", "hyvinvointi", psykososiaalista sisältöä.¹ Yleisesti katsotaan, että "tyytyväisyyden" käsite vastaa tiettyä hyvinvoinnin tilaa, jonka sisältö on pääasiassa aineellinen (turvallisuus, mukavuus jne.), kun taas "onnellisuuden" käsiteliittyy pikemminkin yksilöllisiin tai jopa intiimiin tekijöihin, kuten terveyteen ja ihmissuhteisiin.

Tutkimuksessa, joka koskee naisten ja miesten suhteellisia asenteita elämää kohtaan, ei voinut olla mittaamatta tätä erittäin subjektiivista tunnetta: onnellisuutta.

Siirrytään henkilökohtaisempaan aiheeseen. Kunkaikki on sanottu ja tehty, voitko sanoa, miten vont asiat sinulle juuri nyt? Oletko todellaonnellinen, tarpeeksi onnellinen vai etkö ole liian onnellinen juuri nyt?²

Kuten tyytyväisyys, miesten ja naisten vastaukset ovat hyvin samankaltaisia: koko yhteisössä 16 prosenttia vastaajista sanoi olevansa "todella onnellisia", 54 prosenttia "melko onnellisia" ja 27 prosenttia "ei liian onnellisia".

lällä on vain vähän vaikutusta miesten onnellisuuden tunteen ilmentymiseen, kun taas naisillaniiden osuus, jotka sanovat olevansa "todella onnellisia", vähenee vuosien lisääntyessä.

Onnellisuus lisääntyy myös vastaajan koulutus- ja tulotason myötä, mutta merkittävin muuttuja näyttää olevan odotetusti perhetilanne: naimisissa olevat tai parisuhteessa asuvat ihmiset sanovat olevansa kaksi kertaa niin onnellisia kuin eronneet, eronneet tai leskeksi jääneet; Singlet sijoittuvat näiden kahden kategorian väliin.

1 Ks. erityisesti D. SAINT-PAULin tutkimus SOFRESista Ranskan elämänlaatuministeriölle: "Elämänlaadun subjektiivinen määritelmä". Pariisi, 74. marraskuuta.

2 Kysymykseen ei tarkoituksellisesti sisälly laajentamista kielteisessä merkityksessä ("melko onneton" ja "erittäin onneton"), jotta vastauksissa vältyttäisiin tietyltä vaatimattomuudelta. Tämä tarkoittaa, että ihmiset, jotka tuntevat olevansa melko onnettomia tai erittäin onnettomia, valitsivat todennäköisesti "ei liian onnellinen" -vastauksen.

Taulukko 64

Yleinen onnellisuuden tunne sukupuolen, koulutustason, paikkakunnan koon, tulojen ja perhetilanteen mukaan

(Yhteisö)

		Todella onnellinen	Melko onnellinen	Ei liian onnellinen	Ei vastausta
	Yhdessä	16 %	54 %	27 %	3 %
Miehet		15	54	28	3
	Josta: 15–24 vuotta	14	53	30	3
	25–54 vuotta	15	57	26	2
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	15	51	30	4
Naiset		17	53	27	3
	Josta: 15–24 vuotta	21	56	20	3
	25–54 vuotta	17	55	25	3
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	14	47	35	4
Koulutustaso:					
	- alhainen	13	52	32	3
	- keskimäärin	18	58	21	3
	- korkea	20	54	22	4
Paikkakunnan koko					
	kylä	16	55	27	2
	- pikkukaupunki	16	54	27	3
	- suuri kaupunki	16	52	28	4
Perhetulot:					
	vaatimaton	14	47	37	2
	- keskimäärin	15	56	26	3
	- helppo	20	60	18	2
Perhetilanne:					
	- yksittäin	13	53	30	4
	naimisissa	17	56	25	2
	Avoliitto	23	41	27	9
	eronnut	8	43	41	8
	- erillinen	2	33	54	11
	leski	11	45	40	4

Maiden väliset erot ovat vähäisempiä kuin tyytyväisyyden tunteen osalta, mutta maiden järjestys on melko samanlainen kummassakin ulottuvuudessa: Tanska ja Belgia ovat edelläkävijöitä, ja Ranska, Saksa ja Italia ovat listan kärjessä:

	Todella onnellinen	Erittäin tyytyväinen
Danmark	38 %	51 %
Belgia/België	35	39
Nederland	31	33
Luxemburg	24	26
Yhdistynyt kuningaskunta	22	33
Irlanti	17	36
Yhteisön keskiarvo	16	20
Ranska	16	16
Deutschland	11	13
Italia	6	7

Naiset vaikuttavat hieman miehiä onnellisemmilta Tanskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa.

Yleensä naiset ovat hieman todennäköisempiä kuin iäkkäät naiset. Perhetilanne on lähes kaikkialla syrjivä, erityisesti Tanskassa. Siksi vahvistetaan, että onnellisuuden tunne on vahvasti sidoksissa molempien sukupuolten elämän henkilökohtaisimpiin puoliin, kun sitä eletään tietyssä kulttuurissa.

Taulukko 65

Onnellisuuden tunne sukupuolen ja sukupuolen mukaan

(Todella onnellinen vastaus maittain)

	Miehet				Naiset				Perhetilanne		
	Yhteen sä	-25	"25/54	55+	Yhteen sä	-25	"25/54	55+	Naimisi ssa tai parisku nnassa	Yksittäine n	Eronnut, eronnut, leski
Danmark	35 %	42 %	37 %	30 %	41 %	41 %	46 %	31 %	42 %	32 %	18 %
Belgia/België	34	36	35	30	38	46	40	31	39	37	17
Nederland	32	27	33	33	30	35	33	21	22	36	9
Luxemburg	22	15	25	20	26	8	31	28	29	18	8
United kindom	19	16	23	13	25	26	24	25	23	18	20
Irlanti	14	14	16	11	19	27	17	15	17	17	12
Ranska	14	16	13	15	18	25	18	13	18	17	13
Deutschland	12	11	9	18	10	15	11	6	13	9	5
Italia	5	6	5	6	6	11	3	6	4	7	7

IX Asenteet Euroopan yhteisöä ja Euroopan yhdentymistä kohtaan

Aiempi työ on osoittanut, että sukupuoli ennustaa heikosti asenteita Eurooppaa kohtaan: Lähes kaikissa maissa on paljon politi-suuntautumisen jälkeen, että koulutustaso, ammatti ja tulot, vaikka otettaisiin huomioon heti, kun näiden eri muuttujien väliset suhteet otetaan huomioon.¹

Toistamatta tässä yhteydessä vastauksia moniin tässä kyselyssä esitettyihin kysymyksiin, jotka koskevat yhteismarkkinoita, Euroopan yhteisöä ja Euroopan epätäydellisyyttä, tyydymme² kolmeen kysymykseen: toinen koskee yhteismarkkinoita, toinen Euroopan yhdentymistä ja kolmas Euroopan yhteisön kehityksen mahdollista vaikutusta naisten aseman kehittymiseen.

1. Yhteismarkkinat

"Oletteko yleisesti sitä mieltä, että (maanne) kuuluminen Euroopan yhteisöön (yhteiset markkinat) on hyvä asia, huono asia tai hyvä tai huono asia?"

Kokoyhteisössä 59 prosenttia vastaajista pitää yhteismarkkinoita hyvänä asiana verrattuna 9 prosenttiin vastaajista, jotka ajattelevat toisin, ja 32 prosenttiin vastaajista, jotka eivät ota kantaa tai vastaa. Miehet reagoivat hieman useammin kuin naiset positiivisesti (63 vs. 55 %). Nuoremmat miehet ja ikääntyneet naiset ovat jonkin verran epäsuotuisampia, mutta tärkein muuttuja on koulutustaso.

Niiden joukossa, jotka ilmaisevat selkeän, myönteisen tai kielteisen mielipiteen, ei ole merkittävää eroa kahden sukupuolen välillä:

1 Ks. "Eurooppa eurooppalaisten näkemänä"; Bryssel, elokuu 1974.

2 Ks. Eurobarometri nro 3, kesä-heinäkuu 1975.

katsoo, että yhteismarkkinat ovat
"hyvä asia"

(100 henkilöä, jotka ottavat kantaa)

Miehet	86 %
Josta: 15–24 vuotta	88
25–54 vuotta	85
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	88
 Naiset	 87 %
Josta: 15–24 vuotta	88
25–54 vuotta	89
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	85

Naiset ovat yhtä suotuisia kuin miehet, eikä niissä ole merkittävää eroa tilanteesta riippuen, kun he ovat hankkineet yhteiskunnallis-poliittiset taidot (koulutus, tiedotus jne.) ilmaistaakseen näkemyksensä.

Taulukko 66

Yhteismarkkinat: hyvä tai huono sukupuolesta, sukupuolesta ja koulutustasosta riippuen
(Yhteisö)

	Hyvä asia	Väärä asia	Ei hyvä eikä huono	Ei vastausta
Yhdessä	59 %	9 %	23 %	9 %
Miehet	63	10	21	6
Josta: 15–24 vuotta	57	8	29	6
25–54 vuotta	64	11	20	5
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	66	9	18	7
Naiset	55	8	25	12
Josta: 15–24 vuotta	57	8	25	10
25–54 vuotta	57	7	26	10
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	50	9	24	17
Koulutustaso:				
- alhainen	52	11	24	13
- keskimäärin	63	7	24	6
- korkea	76	4	17	3

Maiden väliset erot ovat ristiriidassa toisaalta kuuden ”perustajamaan” kanssa, joissa kuudesta seitsemään kymmenestä vastaajasta kannattaa yhteismarkkinoita, ja toisaalta kolmen uuden jäsenvaltion kanssa. (Ks. taulukko 67.)

Miehet ovat kaikkialla naisia suotuisampia, erityisesti Irlannissa, Alankomaissa ja Belgiassa. Iällä on erilainen rooli maasta ja sukupuolesta riippuen: iäkkäät miehet ovat suotuisampia Belgiaa ja Luxemburgia lukuun ottamatta; iäkkäät naiset ovat epäedullisempia lukuun ottamatta Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Tanskaa.

Nämä erot voivat selittyä joissakin maissa koulutustason vaikutuksella, joka on erityisen tärkeä Belgiassa, Saksassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Alankomaissa. Esimerkiksi Belgiassa molempia sukupuolia edustavat nuoret, mutta erityisesti naiset, ovat paljon edullisempia markkinoillekuin vanhimmat luultavastisiksi, että he ovat koulutetumpia ja paremmin perillä asioista. Mutta toinen vaikutus pyrkii määrittämään asenteita: kansallinen kulttuuri ja, voisi sanoa, kokemuksen pituus Euroopan yhteisössä.

On silmiinpistävää, että vaikka sukupuolten asenteiden ja koulutustason välinen ero on keskimäärin samaa suuruusluokkaa yhtäältä kaikissa kuudessa ”perustajamaassa” ja toisaalta kolmessa uudessa jäsenvaltiossa, iän vaikutuksella on erilainen merkitys.

Kuudesta ikäluokasta iäkkäät naiset (55 vuotta täyttäneet) ovat huomattavasti epäedullisempia kuin nuoremmat, kun taas iäkkäät miehet (Belgiaa ja Luxemburgia lukuun ottamatta) ovat hieman

epäedullisempia. Päinvastoin, ”kolmen” ryhmän joukossa samaan ikäryhmään kuuluvat ihmiset, erityisesti miehet, ovat selvästi suotuisampiakin nuoret. (Ks. taulukko 68.)

Selittäväna oletuksena on, että naisten myönteiseen asenteeseen vaikuttaa ”yleensä” koulutustaso, kun yhteisöllä on melko pitkä kokemus kyseisestä maasta.

Taulukko 67

Yhteismarkkinoille suotuisat asenteet sukupuolen mukaan; âge ja koulutustaso

(Hyvä vastaus maittain) ¹

		Miehet				Naiset				Koulutustaso		
		Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korkea
Italia	(71 %)	76 %	69 %	78 %	75 %	67 %	71 %	67 %	63 %	68 %	76 %	79 %
Luxemburg	(65 %)	67	81	65	61	62	80	63	52	67	66	58
Ranska	(64 %)	70	57	73	73	59	62	59	54	55	69	73
Nederland	(64 %)	71	67	75	67	57	69	59	47	55	73	80
Belgia	(57 %)	64	74	64	55	51	73	51	39	41	63	82
Deutschland	(56 %)	59	59	56	64	54	56	56	50	50	59	81
Irlanti	(50 %)	59	50	60	61	42	44	40	43	43	56	53
Yhdistynyt kuningaskunta	(47 %)	51	36	53	56	43	34	48	40	40	56	70
Danmark	(36 %)	40	24	44	39	34	19	35	39	32	44	40

¹ "Yhteiset markkinat ovat hyvä asia" -vastauksessa maat asetetaan taajuuksien mukaan alenevaan järjestykseen. Suluissa ilmoitetut prosentiosuudet vastaavat kaikkia vastaajia kussakin maassa.

Taulukko 68

Erot "nuorten" ja "vanhusten" suhtautumisessa yhteismarkkinoihin sukupuolen ja maan mukaan

	Miehet			Naiset		
	-25	55+	Ero	-25	55+	Ero
Belgia/België	74 %	55 %	-19	73 %	39 %	-34
Deutschland	59	64	5	56	50	-6
Ranska	57	73	16	62	54	-8
Italia	69	75	6	71	63	-8
Luxemburg	81	61	-20	80	52	-28
Nederland	67	67	0	69	47	-22
"Kuuden" sarja	64	69	5	64	53	-11
Danmark	24 %	39 %	15	19 %	39 %	20
Irlanti	50	61	11	44	43	-4
Yhdistynyt kuningaskunta	36	56	20	34	40	6
Sarja "Kolme"	36	55	19	34	40	6

2. Euroopan yhdentyminen

”Oletko kaiken kaikkiaan Euroopan yhdentymisen puolesta, sitä vastaan vai välinpitämätön sitä kohtaan?”

Seitsemän kymmenestä vastaajasta (69 prosenttia) kannattaa voimakkaasti Euroopan yhdentymistä (35 prosenttia) tai kannattaa sitä (34 prosenttia). Vain 9 prosenttia on epäsuotuisia ja 22 prosenttia eriyttämättömiätaireagoimattomia.

Naiset ovat huomattavasti epäsuotuisampia kuin miehet. Ikä taas onerilainen molemmille sukupuolille: 15–24-vuotiaat miehet ovat epäedullisempia kuin vanhimmat, kun taas yli 55-vuotiaat naiset ovat epäedullisempia.

Koulutustaso näyttää olevan tärkein muuttuja.

(Ks. taulukko 69.)

Taulukko 69

Asenteet Euroopan yhdentymiseksi sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

		Erittäin suotuisa	Melko suotuisa	Välinpitämät ön	Melko epäsuotuisa	Erittäin epäsuotuisa	Ei vastausta
	Yhdessä	35 %	34 %	15 %	5 %	4 %	7 %
Miehet		43	32	12	4	4	5
Josta:	15–24 vuotta	32	36	17	6	3	6
	25–54 vuotta	42	33	12	5	4	4
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	51	27	10	4	4	4
Naiset		28	36	19	5	3	9
Josta:	15–24 vuotta	29	36	21	5	2	7
	25–54 vuotta	28	39	17	5	3	8
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	28	30	21	5	4	12
Koulutustaso:							
	- alhainen	30	32	19	6	4	9
	- keskimäärin	38	37	13	4	3	5
	- korkea	50	35	8	3	2	2

Maiden väliset erot ovat vielä suurempia kuin edellisessä kysymyksessä: Kuudessa "perustajamaassa" kansalaiset kannattavat Euroopan yhdentymistä seitsemässä tai kahdeksassa kymmenestä (76 %). kolmessa uudessa jäsenvaltiossa suurin osa (50 prosenttia) on vasta saavutettu. On kuitenkin huomattava, että Irlannin pisteet ylittävät Belgian pisteet, mikä johtuu siitä, että niiden henkilöiden määrä, jotka ilmoittavat olevansa erilaisia tai jättävänsä vastaamatta, on puolitoista kertaa suurempi Belgiassa.

1° 100 vastaajasta

	Belgia	Irlanti
	%	%
Erittäin suotuista	23	23
Melko suotuista	32	34
Välinpitämätön	28	22
Melko epäsuotuista	2	8
Erittäin epäsuotuista	1	7
Ei vastaa	14	6
Yhteensä	100	100

2 astetta 100 henkilöstä, jotka lausuvat.

	Belgia	Irlanti
	%	%
Erittäin suotuista	40	32
Melko suotuista	55	47
Melko epäsuotuista	3	33
Erittäin epäsuotuista	2	10
Yhteensä	100	100

Joissakin maissa, Luxemburgia lukuun ottamatta, naiset ovat miehiä epäedullisempia Euroopan yhdentymiselle. Ero on erityisen merkittävä Irlannissa, Italiassa ja Belgiassa. se johtuu suurelta osin välinpitämättömien tai vastaamattomien vastausten määrästä, jotka ovat paljon yleisempiä naisilla.

Välinpitämättömien tai vastaamatta jättäneiden vastausten prosenttiosuus maittain:

	Miehet	Naiset	F/H-suhde
Italia	11 %	28 %	2,5
Nederlji	18	35	1,9
Irlanti	18	35	1,9
Danmark	20	34	1,7
Ranska	13	22	1,7
Deutschland	15	24	1,6
Belgia/België	34	49	1,4
Yhdistynyt kuningaskunta	23	33	1,4
Luxemburg	18	17	0,9

län osalta tämä tehdään jälleen eri tavalla sukupuolen ja maan mukaan, mutta myös eri tavalla kuin mitä olen nähnyt edellä (ks. taulukko 68) yhteismarkkinoita koskevan vastauksen osalta.

Miesten keskuudessa vanhemmat ovat edelleen hieman suotuisampia kuin nuoremmat, mutta Belgia on edelleen poikkeus. Tämä suuntaus on selvempi uusissa jäsenvaltioissa. Niin vähän eroa asenteiden jakautumiseen yhteismarkkinoita kohtaan.

Vanhimmat naiset ovat heikompia kuin nuorimmat, erityisesti Belgiassa, mutta myös Italiassa, Alankomaissa ja Saksassa. Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja vielä selvemmin kuin yhteismarkkinoilla ikääntyneet naiset ovat paljon vanhempia naisiasuotuisampia Euroopan yhdentymiselle. Suuntaus on sama kuin yhteismarkkinoiden osalta, mutta se on voimakkaampi erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Koulutustasolla se vaikuttaa voimakkaastikoulutukseenlähes kaikissamaissa, mutta erityisesti Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Vaikuttaa viime kädessä siltä, että Euroopanyhden ficati:n kaltainen poliittisempi aihe on suhteellisesti heikompi (tai tarkemmin sanottuna välinpitämättömämpi) iäkkäiden naisten keskuudessa maissa, joissa nämä naiset ovat vähemmän koulutettuja ja vähemmän politisoituneita (Belgia), mutta siihen liittyy myös muita muuttujia, kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa "eurooppalaisetanti-European" -kampanjat ovat todennäköisesti tavoittaneet tehokkaammin nuorimmat naiset, eli koulutetuimmat ja hyvin perillä olevat naiset, taivuttamalla heidät enemmän pidättäytymisasenteeseen kuin suoraan sanottuna negatiiviseen asenteeseen.

Taulukossa 70 esitetään Euroopan yhdentymistäsuosivienasenteiden jakautuminen maittain sukupuolen, iän ja koulutustason mukaan.

Taulukossa 71 esitetään maittain kahden ääri-ikäryhmän ja kummankin sukupuolen osalta myönteisen asenteen esiintymistiheyden erot.

Taulukossa 72 esitetään täydelliset tulokset sukupuolen ja iän mukaan Belgian ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta, jotta voidaan osoittaa kahdessa maassa, joissa myönteiset asenteet ovat keskimäärin suunnilleen samat (52 prosenttia ja 50 prosenttia), erityisesti naisten välillä vallitsevat suuret erot sen mukaan, ovatko he "kykyisiä" lausumaan suuntaan tai toiseen.

Taulukko 70

Asenteet Euroopan yhdentymiseksi sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Vastaukset "erittäin suotuisia" tai "melko suotuisia" palkan mukaan)¹

		Miehet				Naiset				Koulutustaso		
		Yhteensä	-25	"25/54	55+	Yhteensä	-25	"25/54	55+	Alhainen	Kanneperuste	Korkea
Luxemburg	(80 %)	80 %	85 %	78 %	82 %	81 %	84 %	81 %	72 %	79 %	79 %	81 %
Ranska	(77 %)	82	76	82	85	74	70	74	75	68	83	87
Deutschland	(77 %)	82	75	79	90	73	77	79	63	72	82	87
Italia	(77 %)	85	83	87	84	69	83	67	60	71	86	89
Nederland	(65 %)	72	65	77	67	59	67	62	48	56	77	80
Belgia	(52 %)	63	69	66	55	48	63	53	32	39	60	84
Kuusi	(76 %)	81	78	81	84	70	76	72	62	69	81	87
Irlanti	(57 %)	66	51	66	74	46	45	54	47	51	62	63
Yhdistynyt kuningaskunta	(50 %)	55	40	55	61	46	32	51	46	44	59	74
Danmark	(41 %)	43	31	47	43	41	36	43	39	37	52	46
"Kolme"	(50 %)	54	40	55	61	46	33	50	46	44	59	68

1 Maat asetetaan alenevaan järjestykseen "erittäin suotuisan" tai "melko suotuisan" vastauksen tiheyden mukaan. Suluissa ilmoitetut prosentiosuudet vastaavat kaikkia vastaajia kussakin maassa.

Taulukko 71

Erot asenteissa ”nuoren” ja ”vanhan” välillä Euroopan yhdentymistä kohtaan sukupuolen ja maan mukaan (Vastaus ”erittäin myönteinen” tai ”melko myönteinen”)

	Miehet			Naiset		
	-25	55+	Ero	-25	55+	Ero
Belgia/België	69 %	55 %	-14	63 %	32 %	-31
Deutschland	75	90	15	77	63	-14
Ranska	76	85	9	70	75	5
Italia	83	84	1	83	60	-23
Luxemburg	85	82	-3	84	72	-12
Nederland	65	67	2	67	48	-19
"Kuuden" sarja	78	84	6	76	62	-14
Danmark	31 %	43 %	12	36 %	39 %	3
Irlanti	51	74	23	45	47	2
Yhdistynyt kuningaskunta	40	61	21	32	46	14
Sarja "Kolme"	40	61	21	33	46	13

Taulukko 72

Erot asenteissa ElgicalSaksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kohti Euroopan yhdentymistä sukupuolen ja sukupuolenperusteella

	Belgia (52 %)						Yhdistynyt kuningaskunta (50 %)					
	Miehet			Naiset			Miehet			Naiset		
	-25 %	25/54 %	55+ %	-25 %	25/54 %	55+ %	-25 %	25/54 %	55+ %	-25 %	25/54 %	55+ %
	1° 100 vastaajasta											
Erittäin suotuista	32	25	30	23	18	16	13	33	42	15	26	24
Melko suotuista	37	41	25	40	35	16	27	22	19	17	25	22
Välinpitämätön	23	22	23	25	27	44	27	17	11	33	17	20
Melko epäsuotuista	2	1	4	1	3	1	12	12	8	12	11	12
Erittäin epäsuotuista	.	1	3	1	1	1	12	11	14	8	9	11
Ei vastausta	6	10	15	10	16	22	9	5	6	15	12	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	2° 100 henkilöstä, jotka lausuvat itsensä											
Erittäin suotuista	45	37	48	35	32	47	20	42	50	29	37	35
Melko suotuista	52	60	40	62	61	47	42	28	23	33	35	32
Melko epäsuotuista	3		7		5	3	19	16	10	23	15	17
Erittäin epäsuotuista	.	3	5	3	2	3	19	14	17	15	13	16
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

3. Euroopan yhteisö ja naisten aseman muuttuminen

"Oletteko sitä mieltä, että Euroopan yhteisön (yhteiset markkinat) kehittämisellä voi olla hyvä, huono tai olematon vaikutus naisten aseman kehittymiseen?"

Vain 34 prosenttia koko yhteisön väestöstä katsoo, että yhteisön kehittämisellä voi olla "hyvä vaikutus" naisten aseman kehittymiseen. Neljä prosenttia on pahimmillaan ja 62 prosenttia ei näe yhteyttä näiden kahden aiheen välillä.

Miesten ja naisten vastausten välillä on vain vähän eroja, paitsi että naiset ja erityisesti iäkkäät naiset jättävät huomattavasti todennäköisemmin ilmaisematta näkemyksensä.

Koulutuksen taso vaikuttaa vastaukseen ja vaikuttaa myönteisiin vastauksiin, toisin sanoen siihen, että vastaus, joka nimenomaisesti kuvastaa sitä, että oppiaineiden välillä ei ole mitään suhdetta ("ei vaikutusta lainkaan"), on niinvakio kolmella koulutustasolla, osoittaa, että se on yleisin asenne.

Ks. taulukko 73.

län vaikutus on melko alhainen miesten keskuudessa. Niillä kahdella maalla, jotka kiistelevät suhteestaan –Euroopanyhteisön suhteesta ja naisten asemasta – on erilaisia vaikutuksia: iäkkäät miehet odottavaseemmin myönteistä vaikutusvaltaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa sekä Luxemburgissa; Näinei kuitenkaan ole Belgiassa, jossa, kuten edellä on todettu, välinpitämättömyys on hyvin suurta vanhusten keskuudessa.

Taulukko 73

Euroopan yhteisön kehityksen odotettu vaikutus naisten aseman muutoksiin sukupuolen,sukupuolenja koulutustason mukaan

(Yhteisö)

		Hyvä vaikutusvalta	Huono vaikutus	Ei vaikutusta lainkaan	Ei vastausta
Yhdessä		34 %	4 %	37 %	25 %
Miehet		37	6	37	20
Josta:	15–24 vuotta	35	5	39	21
	25–54 vuotta	37	6	40	17
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	38	5	32	25
Naiset		32	3	36	29
Josta:	15–24 vuotta	34	3	39	24
	25–54 vuotta	35	3	35	27
	55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	24	3	36	37
Koulutustaso:					
	- alhainen	30	5	36	29
	- keskimäärin	36	4	38	22
	- korkea	46	3	36	15

Ensin annoin myönteiset vastaukset, sitten Irlanti ja Ranska. Saksa, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat luettelone lopussa. Tämä osoittaa, että ne, jotka pitävät naisten asemaa koskevaa ongelmaa erittäin tärkeänä, odottavat todennäköisemmin sen vaikuttavan yhteisön kehitykseen.¹ Lisäksi Tanskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa vaikutusvaltaa odottavien osuus on suurempi kuin muissa maissa.

Ks. taulukko 74.

Naisten keskuudessa ikä on näkyvämpi Tanskaa ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuun ottamatta, ja iäkkäiden naisten reaktiot useimmissa maissa heijastelevat sitä, että naisten asemaa koskevaan ongelmaan kiinnitetään vähemmän huomiota ja että kiinnostus Euroopan yhteisöä kohtaan on vähäisempää.

Ohje jon lähes kaikkialla vastauskadon jyrkän vähenemisen suuntaan siirryttäessä matalalta korkealle tasolle, mutta vaikuttaa epävarmuuden (tai välinpitämättömyyden) vasteeseen paljon vähemmän: jopa joissakin maissa (Luxemburg, Belgia, Ranska, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta) se pyrkii lisäämään sitä, mikä osoittaa, kuinka heikko Euroopan yhteisön ja naisten asemaa koskevan ongelman välinen mielletty suhde on. Koulutuksenvaikutus mitattuun asenteeseen on kuitenkin yleisesti ottaen myönteinen, erityisesti Irlannissa ja Belgiassa.

Ks. taulukko 75.

¹ Ks. taulukko 1, s. 9

Taulukko 74

Euroopan yhteisön kehityksen odotettu vaikutus naisten aseman kehitykseen

(Maksulla s)

	Odottaa vaikutusta		Älä odota minkäänlaista vaikutusta	Ei vastausta
	suotuisa	epäedullinen		
Italia	54 %	2 %	20 %	24 %
Irlanti	51	6	30	13
Ranska	41	2	31	26
Belgia/België	34	2	22	42
Luxemburg	34	6	28	32
Nederland	31	4	27	38
Deutschland	26	4	51	19
Danmark	21	9	36	34
Yhdistynyt kuningaskunta	19	9	47	25

Taulukko 75

Euroopan yhteisön kehityksen myönteinen vaikutus naisten asemanmuutoksiin sukupuolen, sukupuolen ja koulutustason mukaan

(Hyvä vaikutusvalta maittain)¹

		Yhteen sä	Miehet			Yhteen sä	Naiset			Koulutustaso		
			-25	"25/54	55+		-25	"25/54	55+	Alhainen	Kannanperuste	Korkea
Italia	(54 %)	58 %	53 %	62 %	56 %	49 %	56 %	52 %	35 %	48 %	63 %	66 %
Irlanti	(51 %)	52	43	55	55	49	56	50	43	39	57	68
Ranska	(41 %)	41	40	39	45	40	39	44	33	35	46	43
Belgia	(34 %)	38	47	39	32	30	43	32	19	24	38	49
Luxemburg	(34 %)	30	11	33	36	36	32	44	26	33	39	28
Nederland	(31 %)	36	27	41	32	26	28	29	18	25	38	41
Deutschland	(26 %)	28	23	27	30	25	22	30	20	24	28	34
Danmark	(21 %)	23	21	22	21	20	16	23	20	17	29	25
Yhdistynyt kuningaskunta	(19 %)	22	12	21	27	17	18	17	17	18	20	28

¹ Maat on luokiteltu "hyvän vaikutusvallan" mukaan alenevassa järjestyksessä.

II osa Selittävä essee naisten asemaa koskevien asenteiden muodostumisesta

I Johdanto metodologiaan

Ensimmäisen osan lukeminen osoitti tutkitun ongelman monimutkaisuuden: miesten ja naisten asenteet, jotka määräytyvät sekä vastaajien yksilöllisten ominaisuuksien (sukupuoli, ikä, koulutus jne.) että sen yhteiskunnan asenteiden mukaan, johon he kuuluvat, ovat joskus samankaltaisia ja joskus erilaisia; nämä tekijät ovat vuorovaikutuksessa keskenään; vastaukset yhteen kysymykseen liittyvät itse tilastollisesti vastauksiin toiseen jne.

Jotta voitaisiin selittää, miten nämä asenteet muodostuvat, eli vähentää kerättyjen tietojen monimutkaisuutta mahdollisimman yksinkertaiseen tulkintaan, joka on välttämätön tieteellisen tutkimuksen polku, on tehty useita analyyseja:

- t y p ologique (klusterianalyysi), jonka tarkoituksena on luokitella kaikki 9500 tutkittavaa henkilöä, joille on ominaista tietty määrä muuttujia (annetut vastaukset ja kunkin tiedossa olevat ominaisuudet), rajalliseen määrään ryhmiä (tai "tyyppejä") siten, että nämä henkilöt ovat mahdollisimman "samankaltaisia" kussakin ryhmässä ja tyypit ovat mahdollisimman erilaisia;

- kunkin maan tasolla tehtävä tekijä-analyysi, joka perustuu aiheeseen suoraan liittyviin kysymyksiin annettuihin vastauksiin, jotta voidaan määrittää, selittyvätkö näiden kahden vastauksen väliset korrelaatiot todennäköisesti pienellä määrällä "tekijöitä" ja missä määrin;

anaalia kutsutaan "moninkertaiseksi luokitteluanalyysiksi" (multiple Classification Analysis), jonka avulla voidaan mitata useiden muuttujien (sukupuoli, ikä, koulutus, tulot jne.) selittävää arvoa kunkin muuttujan kunkin "tekijän" suhteellista painoarvoa suhteessa muihin muuttujiin ottaen huomioon niiden väliset suhteet.

Jokainen näistä menetelmistä antaa meille mahdollisuuden johtaa hypoteeseja ja ehkä johtopäätöksiä kerättyjen tietojen massasta.

Aloitamme typologisella analyysillä.

II Typologinen analyysi kansalaisten suhtautumisesta naisten asemaan ¹

Tämä analyysi koostui seuraaviin kysymyksiin annettujen vastausten yhdistetystä käsittelystä:

naisten asema koskevan ongelman tärkeys,

- arvio muutoksen nopeudesta,

naisten mahdollisuudet menestyä elämässään miehiin verrattuna,

alat, jotka vastaavat haittoja tai syrjintää,

- kuva politiikasta ("inhimilliset asiat")

- luottamus mieheen tai naiseen poliittisena edustajana parlamentissa.

Näihin kysymyksiin annettujen vastausten käsittelyn tulokset raportoitiin sitten molempien sukupuolten roolien välisten erojen lieventämistä koskeviin tuomioihin; naisia, jotka vaativat erojen lieventämistä, naisten roolia politiikassa ja vastaajien yksilöllisiä ominaisuuksia.

Tämä analyysi paljastaa peräkkäisillä vähennyksillä heterogeenisyyden asteita seitsemän ryhmää, jotka voidaan itse supistaa viiteen päätyyppiin, jotka "selittävät" 30,4 prosenttia kuuden aktiivisen muuttujan sisältämistä tiedoista:

¹ Hélène RIFFAULTin johtama analyysi.

Ensimmäinen tyyppi: muutoksen aktivistit

Tämä ryhmä edustaa 34:ää prosenttia kaikista vastaajista, ja sen jäsenistä 45 prosenttia on miehiä ja 55 prosenttia naisia.

Nämä "militantit" katsovat, että naisten asema yhteiskunnassa on tärkeä kysymys, että suurin osa naisista haluaa muutosta ja suurin osa miehistä ei, että naisilla on oikeus vaatia erojen lieventämistä ja että muutos ei tapahdu riittävän nopeasti. He vastustavat ehdottomasti sitä, että politiikka olisi miesten asia, ja uskovat, että miesten ja naisten roolien pitäisi olla samat politiikassa. Lisäksi heillä on yhtä paljon luottamusta naiseen kuin mieheen kuin edustajaan parlamentissa.

Tässä tyypissä voidaan erottaa kaksi alaryhmää:

- yksi (IA), joka edustaa 14:ää prosenttia koko työvoimasta ja jossa on 43 prosenttia miehiä ja 57 prosenttia naisia, katsoo, että naiset menestyvät tällä hetkellä yhtä todennäköisesti kuin miehet;
- toinen (IB), jossa on 20 prosenttia koko työvoimasta (46 prosenttia miehiä ja 54 prosenttia naisia), katsoo, että naisten todennäköisyys on pienempi; Tämä ryhmä on hyvin kiireinen korkeasti koulutettujen ja kaupunkialueille kuuluvien ihmisten kanssa.

Nämä kaksi "muutosaktivistien" ryhmää ovat eniten kiinnostuneita poliittisista keskusteluista; heidän tyytyväisyytensä "materialistisiin" asioihin (asuminen, tulot, elintaso, työ jne.) ei juurikaan poikkea keskiarvosta, mutta he ovat tyytymättömämpiä kuin vastaajien keskimääräinen tyytyväisyys asioihin, jotka koskevat yhteiskunnan muotoa ja demokratiaa.

Lyhyesti sanottuna he ovat todellakin "muutosaktivisteja" sanan mot laajassa merkityksessä, johon tosin sisältyy, mutta jokamenee paljon pidemmälle kuin mitä yleisesti kutsutaan "feministeiksi". Se on lukumääräisesti suurin ja todennäköisesti vaikutusvaltaisin ryhmä. Se koostuu hieman enemmän naisista kuin miehistä.

Tyyppi 2: Muutoksen vastustajat

Tätä jälkimmäistä ryhmää on epäilty luonnehdittavan täysin päinvastaisella tavalla. Sen osuus koko työvoimasta on 18 prosenttia, ja naisia on lähes yhtä paljon kuin miehiä (53 prosenttia miehiä ja 47 prosenttia naisia).

Nämä vastustajat katsovat, että ongelma ei ole tärkeä ja että naisilla on yhtä paljon mahdollisuuksia kuin miehillä. Heille naiset haluavat muuttua, ja he ovat väärässä; Suurin osa miehistä vastustaa muutosta. Muutos etenee tällä hetkellä liian nopeasti.

Tässä ryhmässä politiikassa olisi keskityttävä enemmän miehiin. Ja jos naiset haluavat tehdä asialle jotain, olisi parempi, jos se olisi eri roolissa. Missään tapauksessa ei ole kyse äänestämisestä kenenkään muun kuin miehen puolesta.

Ne, jotka muodostavat tämän vastustajaryhmän, ovat keskimääräistä vanhempia; Heidän koulutustasonsa on matalampi eikä heillä ole juurikaan kiinnostusta politiikkaan.

Kolmas tyyppi: maltilliset

Se on kahden ensimmäisenryhmän välinen väliryhmä: 18 prosenttia koko työvoimasta, 48 prosenttia miehiä ja 52 prosenttia naisia.

Nämä "moderaatit" kaipaavat muutosta, mutta ne ovat epäselviä eivätkä ole kovin politisoituneita "tai i, tämä on suuri ongelma", "kyllä, suurin osa naisista haluaa muutosta, ja he ovat oikeassa". Enimmäkseen miehet eivät kuitenkaan halua muutosta. Poliittikka ei ole liikaa naisten liiketoimintaa, ja jos he haluavat osallistua siihen, sen on joka tapauksessa oltava erilainen kuin miesten.

Se, että tämä "moderaattien" ryhmä on suurelle yleisölle yhtä tärkeä kuin "vastaväittäjät" (18 prosenttia), osoittaa selvästi, mikä rooli sillä voi olla lainsäädännön ja moraalien kehityksessä sen mukaan, nojaako se jompaankumpaan puoleen. "Militanttien" pitäisi luultavasti välttää lyömästä häntä, jos he haluavat voittaa suurimman osan yleisöstä heidän asialleen.

Tyyppi 4: Mukautettu

Se on melko perinteinen ryhmä, joka on hyvin sopeutunut nykytilanteeseen, joka, kuten olemme nähneet, on myös erilainen eri maissa. Minä edustan 21 prosenttia koko työvoimasta. Sen jäsenille naisten ongelma ei ole merkittävä, ja naiset menestyvät yhtä todennäköisesti elämässään. Heidän tyytyväisyytensä on huomattavasti keskimääräistä korkeampi, kun tarkastellaan yleistä tyytyväisyyttä elämään, materialistisiin asioihin, yhteiskuntaan ja demokratian toimintaan. Toisia useammin he sanovat olevansa "todella onnellisia".

Tässä ryhmässä voidaan erottaa kaksi alaryhmää, joiden vivahteet ovat seuraavat:

- joillekin (IVA), joiden osuus on 11 prosenttia koko työvoimasta, 55 prosenttia miehistä ja 45 prosenttia naisista, ei näytä olevan ongelmia, koska kaikki, sekä miehet että naiset, ovat tällä hetkellä yhtä mieltä roolien erojen vähentämisestä, ja näin se on;

- Muille (IVB), 10 prosentille työvoimasta, 45 prosentille miehistä ja 55 prosentille naisista, tämä olisi pikemminkin väärä ongelma: tietty naisellisuus on säilytettävä; suurin osa naisista ei halua muutosta, eikä varsinkaan suurin osa miehistä; katsoo lisäksi, että naiset, jotka haluavat muuttaa yhteiskuntaa tällä tavoin, ovat väärässä; Jos naiset kuitenkin haluavat osallistua politiikkaan, tämän alaryhmän roolin on oltava sama kuin miehen.

Tällaiset tyydyttävät ja – eri syistä – ongelmattomat mukautukset käsiteltävään aiheeseen ovat erityisen yleisiä Tanskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Alankomaissa.

Tyyppi 5: välinpitämätön ja vuosienmielipide

Jäljelle jäävästä ryhmästä, jonka osuus koko työvoimasta on hieman yli 8 prosenttia, on vain vähän sanottavaa, paitsi että se on kaikkein "naisten" ryhmä (57 prosenttia naisia ja 43 prosenttia miehiä), vanhin, vähiten koulutettu ja työvoiman ulkopuolella olevien osuus on suurin.

Taulukossa 76 esitetään yhteenveto vastaajien tärkeimmistä henkilökohtaisista ominaisuuksista kussakin viidessä käsitellyssä tietotyyppissä. Se osoittaa selvästi kunkin tyyppin sosiologisen profiilin:

Sukupuolten välillä on vain vähän eroja.

- välinpitämättömien ja vastustajien korkeampi ikä ja alempi koulutustaso,

Kaupunkien ja maaseudun välillä on vain vähän eroja.

Taulukko 76

Viisi asennetyyppeä vastaajien ominaisuuksien mukaan

(Yhteisö)¹

	Tyypin I "muutosaktivistit" (33,7 %)		Tyypin II "Vastapuolet" (18,2 %)	Tyypin III "maltilliset" (18,3 %)	Tyypin IV "mukautettu" (20,9 %)		Tyypin V "välipitämät ön ja mielipiteetön" (8,5 %)
	Tekoäly (13,4 %)	IB (20,3 %)			IVA (10,2 %)	IVB (10,7 %)	
Miehet	43 %	46 %	53 %	48 %	55 %	45 %	43 %
Naiset	57	54	47	52	45	55	57
Ikä:							
15-24 vuotta	22	25	12	16	19	16	10
25-54 vuotta	54	56	26	54	52	55	41
55-vuotiaat ja sitä vanhemmat	24	19	42	30	29	29	49
Ohje:							
- alhainen	52	39	65	53	56	50	70
- keskimäärin	31	36	25	33	29	30	21
- korkea	17	25	10	14	15	20	9
Sijainti:							
kylä	38	34	42	41	41	37	42
- pikkukaupunki	34	33	31	31	33	34	31
- suuri kaupunki	27	31	27	27	25	28	25
Toiminto:							
- varat	50	55	46	52	56	50	35
ei-aktiivinen	50	45	54	48	44	50	65
Virkamies:							
naimisissa	65	65	67	67	70	70	61
lesket	7	5	12	8	7	8	17
- sinkkuja	23	26	18	22	20	18	18
- muut	4	4	3	3	3	4	3

1 Kunkin sarakkeen pään alla suluisissa olevat prosenttiosuudet vastaavat koko näytteen tyypin painoa. Jotkut summat voivat olla alle 100%, koska ei-vastauksia ei lasketa.

Vielä mielenkiintoisempaa on kuhunkin viiteen ryhmään kuuluvien henkilöidenjakautuminen maittain. (Taulukko 77).

"Muutosaktivisteja" on erityisen paljon Irlannissa (46 %), Italiassa (39 %) ja Ranskassa (38 %)."

"Vastustajia" on hyvin vähän Tanskassa (10prosenttia), ja muissa maissa heidän osuutensa on 16–23 prosenttia.

"Moderaatit" muodostavat ehkä ranskalaisten ja luxemburgilaisten "sotilaiden" reservin.

Tanskassa, Alankomaissa ja Isossa-Britanniassa on enemmän "mukautettuja" ja "välinpitämättömiä" kuin muualla.

Belgiassa ja Saksassa "moderaattien" ja "vastaväittäjien" välillä ei näytä olevan vielä mitään.

Lopuksi taulukossa 78 esitetään kunkin tyyppin osalta prosenttiosuudet tai pisteet, jotka vastaavat muutamia kysymyksiä, joiden tärkeys käy ilmi myöhemmistä analyyseistä. Pelkkä katsaus naisten tilanteeseen osoittaa, miten "muutosaktivistit" ja "adapted-satisfaits" vastustavat toisiaan yhteiskunnissamme.

Toisessa osassa selvennetään erityisesti tätä kohtaa muiden analyysimenetelmien mukaisesti.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Tcanaanro 77

Viisi asennetyyppiä maittain

(100 vastaajaa kustakin maasta)

	Tyypin I muutosaktivistit (33,7 %)		Tyypin II "vastaväittäjät" (18,2 %)	Tyypin III "moderaatit" (18,3 %)	Tyypin IV "mukautettu" (20,9 %)		Tyypin V "välinpitämät ön ja mielipiteetön" (8,5 %)
	Tekoäly (13,4 %)	IB (20,3 %)			IVA (10,2%)	IVB (10,7 %)	
Belgia/België	13 %	15 %	21 %	24 %	10 %	6 %	11 %
Danmark	13	21	10	7	14	21	14
Deutschland	14	19	23	24	9	7	4
Ranska	17	21	16	27	7	8	4
Irlanti	16	30	16	19	7	8	4
Italia	21	18	22	20	8	7	4
Luxemburg	10	18	18	27	11	7	9
Nederland	8	20	18	12	16	12	14
Iso-Britannia	10	20	19	9	12	17	13
(Pohjois- Irlanti)	(11)	(24)	(18)	(13)	(17)	(11)	(6)

Taulukko 78

Joitakin luonteenomaisia vastauksia, jotka vastaavat viittä asennetyyppiä

(Yhteisö)¹

	Tyypin I muutosaktivistit (33,7 %)		Tyypin II "vastaväittäjät" (18,2 %)	Tyypin III "moderaatit" (18,3 %)	Tyypin IV "mukautettu" (20,9%)		Tyypin V "välinpitäm ätön ja mielipiteetö n" (8,5 %)
	Tekoäly (13,4 %)	IB (20,3 %)			IVA (10,2%)	IVB (10,7 %)	
Naisten asemaa koskevan ongelman tärkeys	7,09	7,14	4,09	6,66	3,86	3,76	3,69
Naiset ovat vähemmän todennäköisiä	4 %	98 %	18 %	47 %	5 %	18 %	10 %
Muutokset eivät etene tarpeeksi nopeasti	52 %	53 %	7 %	26 %	4 %	7 %	6 %
Politiikassa ei pitäisi olla kyse enemmän miehistä	85 %	90 %	17 %	15 %	44 %	46 %	25 %
Tyytyväisyyspis teet:							
Elämä jota elämme	7,38	7,43	7,27	7,34	7,76	7,83	7,37
Yrityksen muoto	5,27	5,04	5,43	5,65	5,9	5,45	5,75
Demokratian toimivuus	4,9	4,78	5,08	5,34	5,65	5,19	5,41
He sanovat "todella onnellinen"	22 %	22 %	20 %	20 %	30 %	30 %	21 %

1 Painottomaton joukko kansallisia näytteitä.

III Vasteen faktorianalyysi ja monikriteerianalyysi ¹

Jotta saataisiin yleiskuva kunkin vastaajan vastauksista naisten asemaa koskeviin 22 kysymykseen, kunkin maan osalta tehtiin tekijä-analyysit erikseen.²

Tulosten tarkastelu osoitti, että vastausmallit ovat hyvin samankaltaisia eri maissa. Kussakin kansantaloudessa esiintyy kolme asenneryhmää. Ryhmät ("klusterit") heijastavat sitä, että ihmisillä, jotka vastaavat tiettyyn kysymykseen tavallatai toisella, on suuri todennäköisyys antaa samanlainen vastaus kaikkiin muihin saman ryhmän kysymyksiin ja päinvastoin.

Koska näiden yhdeksän maan asennemallit ovat samankaltaiset, analyysi esitetään koko yhteisön osalta.

1 Tässä luvussa käsitellään suurelta osin professorien Margaret ja Ronald INGLEHART (Michiganin yliopisto) tekemiä analyysejä.

2 Tässä käytetään "varimax rotatlon" -tekniikkaa.

Naisten tilanne Euroopan yhteisössä: kolme asennekonfiguraatiota

(Kansallisten näytteiden kokonaismäärän tekijäanalyysi)

Määräävä tekijä

I. Syrjinnän havaitseminen:

Sanoisitko, että ympärillänne olevien naisten nykyinen tilanne on miesten tilanteeseen verrattuna melko parempi (...)... suhteen?

... mahdollisuudet myynninedistämiseen	0,71
...palkkaa	0,67
Mahdollisuus löytää työtä	0,66
... työsuhdeturva	0,65
... ammatillinen koulutus	0,63
Mahdollisuus opiskella	0,53
... työolot ja -ehdot	0,52

Ovatko naiset yhtä todennäköisiä kuin miehet menestymään elämässään? 0,64

II. Naisten rooliin liittyvien yhteiskunnallisten muutosten tukeminen tai vastustaminen

Pitäisikö naisilla olla sama rooli politiikassa kuin miehillä? 0,71

- "Oletko samaa mieltä siitä, että politiikan pitäisi olla enemmän miesten asia (...)?" 0,68

Muuttuvatko asiat liian nopeasti, eivät tarpeeksi nopeasti tai vain oikein? 0,54

"Pidätkö normaalina tai epänormaalina sitä, että nainen menee illalla ulos ilman miestänsä osallistuakseen kokoukseen?" 0,51

Muuttuvatko asiat oikealla vai väärällä tavalla? 0,45

Onko naisilla mielestäsi ongelmia vai ei? Kuinka tärkeä tämä ongelma on? 0,42

"Pidätkö normaalina tai epänormaalina sitä, että nainen kannustaa miestänsä vaihtamaan työpaikkaa, koska hänelle tarjotaan parempaa tilannetta toisella alueella?" 0,34

"Onko mielestäsi normaalia, että vanhemmat päättävät maksaa tyttärelleen koulutuksesta, jos tämä pärjää paremmin koulussa kuin poika?" 0,33

III. Tyytyväisyys vai tyytymättömyys?

"Kuinka tyytyväinen olette siihen yhteiskuntamuotoon, jossa elämme?" 0,67

"Oletko kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväinen (...) elämään, jota elät juuri nyt?" 0,65

Muuttuvatko asiat oikealla vai väärällä tavalla? 0,44

"Oletteko sitä mieltä, että Euroopan yhteisön kehittämisellä (...) voi olla hyvä vaikutus (...) naisten aseman kehittymiseen?" 0,43

Ensimmäinen näistä kolmesta ryhmästä ilmaisee, missä määrin naisten katsotaan olevan yhtä todennäköisesti tai vähemmän todennäköisesti olemassa kuin miesten. Kuvastan joidenkin taipumusta ajatella, että naisilla on yhtäläiset mahdollisuudet kullakin luetelluista aloista, kun taas toiset uskovat johdonmukaisesti, että ne ovat vähemmän todennäköisiä.

Tässä vastausten ryhmässä painotetuin kohta on "edistämismahdollisuudet". Tämä vaikuttaa olevan kaikkein herkin indikaattori naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien ymmärtämisessä.

"Palkka" ja "mahdollisuus löytäytyä" ovat myös suhteellisen hyviä indikaattoreita. Kaksi muuta kohtaa - "mahdollisuus opiskella" ja "työolot" - liittyvät yleensä vähemmän voimakkaasti muihin. On todellakin mahdollista, että joku uskoo, että naisilla on samat mahdollisuudet kuin miehillä työolojen tai koulutuksen osalta, mutta on sitä mieltä, että yleisesti ottaen naiset ovat miehiä epätodennäköisempiä.

Toinen groupe ilmentää myönteistä tai epäsuotuisaa asennetta naisten asemaan liittyviin yhteiskunnallisiin muutoksiin. Tämä ulottuvuus kattaa suuren määrän muutoksia, mutta on mielenkiintoista huomata, että yksi arkaluonteisimmista indikaattoreistamme koskee naisten poliittista roolia.

Kolmas ryhmä ilmaisi tyytyväisyytensä tai tyytymättömyytensä yhteiskunnan muotoon ja elämäntapaan suhteessa naisten asemaan ja siihen liittyviin yhteiskunnallisiin muutoksiin. Tämä ulottuvuus ilmentää myös tiettyä optimismin tai pessimismin asennetta yhteiskunnalliseen muutokseen.

Tämän tekijä-analyysin avulla voimme ottaa uudesta näkökulmasta kaikki ensimmäisessä käsittelyssä aiemmin tarkastellut tulokset.

1. Sosiaalisen muutoksen puolesta tai sitä vastaan

Naisten rooliin liittyvien yhteiskunnallisten muutosten tukemista tai vastustamista koskeva indeksi voidaan laatia yhdistämällä vastaukset kahteen merkittävimpään kysymykseen: Muuttuvatko asiat liian nopeasti? ja "Oletko samaa mieltä siitä, että politiikassa olisi keskityttävä enemmän miehiin?"¹

Tätä indeksiä voidaan käyttää riippuvana muuttujana monikriteerianalyysien sarjassa, jossa mitataan suhdetta tiettyihin tunnistemuuttujiin (sukupuoli, ikä, koulutus, tulot jne.) ottaen huomioon näiden muuttujien väliset suhteet: esim. sukupuolen ja iän välillä, sukupuolen, iän ja tulojen välillä jne.²

Taulukossa esitetään kymmenen yksilöivän muuttujan suhteellinen merkitys selityksessä, toisin sanoen kussakin yhteisön maassa tutkitun ulottuvuudenosalta.

1 Nämä kaksi tekijää kuuluvat niihin kolmeen tekijään, jotka ovat määräävässä asemassa mitatussa ulottuvuudessa (toinen ryhmä). Kohtaa "sama rooli politiikassa" ei valittu kahdesta syystä: ensinnäkin se tuli välittömästi kyselylomakkeessa kohdan "inhimillisiä asioita koskeva politiikka" jälkeen, ja oli syytä pelätä kontaminaatiovaikutusta; Toiseksi se on moniselitteinen, koska itsepäinen traditionalisti ja naisten "vapauttamisen" tarkoituksellinen kannattaja voivat molemmat tuntea eri syistä, että naisilla ja miehillä olisi oltava erilaiset roolit politiikassa.

2 Käytettävä menetelmä on MCA (Multiple Classification Analysis).

Taulukko 80

Naisten asemaan liittyvien yhteiskunnallisten muutosten tukeminen Euroopan yhteisön maissa kymmenen tunnistemuuttujan mukaan

(Järjestysjärjestys kunkin ennustajan selittämän varianssin mukaan ottaen huomioon muiden ennustajien vaikutukset)

	Tanska 4,27 (x)	Irlanti 4,24	Yhdistynyt t kuningas kunta 4,16	Ranska 4,12	Deutschland 3,88	Italia 3,78	Nederland 3,76	Belgia 3,48	Luxemburg 3,42
1. Vastaajan ikä	1	3	2	1	7	7	2	1	4
2. Puolueen suosiminen	2	7	3	3	1	1	3	4	5
3. Perhetulot	3	2	1	2	5	3	4	7	2
4. Alue	10	1	10	6	6	5	1	2	1
5. Henkilöiden lukumäärä kotitaloudessa	4	6	5	4	4	2	5	8	6
6. Koulutustaso	7	8	4	5	9	4	7	3	8
7. Asuinpaikkakunta/maaseutu	6	5	6	8	2	8	8	5	7
8. Vastaajan sukupuoli	5	4	8	9	3	10	10	10	9
9. Kotitalouden päämiehen ammatti	9	9	7	7	8	6	6	6	3
10. Perheasema	8	10	9	10	10	9	9	9	10

x) Kunkin maan nimen alla oleva luku osoittaa tuki-indeksin keskimääräisen pistemäärän: enintään 6, vähintään 1, keskipiste 3,5.

Kaikkialla voimakkaimmat naisten muutosliikkeen tukemisen ennustajat ovat ikä, poliittisen puolueen suosiminen, perheen tulot ja alue, jossa haastateltava asuu. Kukin näistä muuttujista osoittaa merkittävää suhdetta kunkin vastaajan asenteeseen useimmissa maissa. Useimmilla muilla kuudella muuttujalla on vain pieniä tai tilastollisesti merkityksettömiä vaikutuksia.

Katsotaanpa niitäyksitellen.

1) Ikä

Kuten edellä todettiin, naisten aseman ja roolin katsotaan muuttuvan. Näin ei ole ollut viime vuosina. Kaikissa yhteisön maissa tiettyihin ikäryhmiin kuuluvat henkilöt ovat syntyneet ennen kuin naisilleon annettu tiettyjä kansalaisuuden perusominaisuuksia, kuten äänioikeus. Voidaan odottaa, että ihmiset, joiden käsitykset ja asenteet muodostuivat aikana, jolloin naisten rooli oli vielä kapeasti rajallinen, pitäisivät tällaisia rajoituksia suhteellisen luonnollisina ja siedettävänä verrattuna syrjäisempiinryhmiin.

Tiedot vahvistavat tämän oletuksen. Nuoret kannattavat muutosta useammin kuin ikääntyneet. Johtuuko se muuttuvista historiallisista olosuhteista vai jostakin J eunesseen luontaisesta? Tiedot viittaavat siihen, että ensimmäinen hypoteesi on oikea. Asenteiden muutos oli paljon suurempi naisten kuin miesten keskuudessa.

Ensimmäisessä kahdesta indikaattoriksi valitusta kysymyksestä ero on 12 pistettä miesten ja 21 pistettä naisten välillä äärimmäisissä ikäryhmissä.

Toisen kysymyksen osalta erot ovat vastaavasti 15 ja 28 pistettä.

Yli 65-vuotiaiden ryhmässä naiset ovat hieman miehiä "konservatiivisempia" vastatessaan kumpaankin kysymykseen. Paastoryhmässä asennemuutokseen on paljon yleisempi.

Tämä rakenne selittää, miksi sukupuolten väliset erot ovatniin pieniä, kun verrataan naisia ja miehiä iästä riippumatta: Vanhempien naisten suhteellinen "konservatismi", joka tekee keskimääräisen laskelman ikääntyvien naisten päinvastaisen suuntauksen kanssa,vähentää eroja.

län ja sukupuolen välisenvuorovaikutuksen on katsottava johtuvan yksinomaan elinkaaresta. vaikuttaa uskottavammalta päätellä, että käsityksissä kummankin sukupuolen rooleista on tapahtunut merkittäviä muutoksia, joilla on ollut erityisen suuri vaikutus siihen ryhmään, jota asia eniten koskee: naiset.

(Ks. taulukko 81)

Taulukko 81

Asenteet naisten asemaansukupuolen mukaan liittyviä yhteiskunnallisia muutoksia kohtaan
(Yhteisöäkoskevat tulokset, lukuun ottamatta vastaamatta jättämisistä)

1. Ottaen huomioon, että naisten asema yhteiskunnassa ei muutu riittävän nopeasti:

Ikä	Miehet	Naiset
15–24-vuotiaat	33 %	40 %
25-34	33	38
35-44	27	32
45-54	25	27
55-64	22	26
65-vuotiaat ja sitä vanhemmat	21	19
Äärimmäisten ryhmien välinen ero	-12	-21

2. Älkää olko samaa mieltä siitä, että "politiikan on oltava enemmän miesten asia":

Ikä	Miehet	Naiset
15–24-vuotiaat	33 %	40 %
25-34	33	38
35-44	27	32
45-54	25	27
55-64	22	26
65-vuotiaat ja sitä vanhemmat	21	19
Äärimmäisten ryhmien välinen ero	-15	-28

Asenteiden ja iän välisen suhteen analyysistä kussakin maassa voidaan tehdä lisäperusteluja tämän sukupolvivaikutuksen vaikutusta koskevan päätelmän tueksi.

Eri maissa naisille annettiin äänioikeus hyvin eri ajankohtina. Maat voidaan näin ollen jakaa lyhyesti kahteen ryhmään: ne, joissa naiset saivat äänioikeuden varhaisessa vaiheessa eli ennen ensimmäistä maailmansotaa tai välittömästi sen jälkeen, ja ne, joissa äänioikeus saatiin myöhäisessä vaiheessa elitoisen maailmansodan päättymisen jälkeen. Saksa on välitapaus, koska naiset saivat äänioikeuden siellä suhteellisen aikaisin, mutta tämä oikeus, kuten kaikki poliittiset vapaudet, keskeytettiin natsismin aikana.

Vaikka historialliset muutokset vaikuttavat nuorten ja ikääntyneiden asenteiden eroihin, voidaan odottaa, että ikäryhmien välillä on suhteellisen pitkäaikaisia eroja maissa, joissa äänioikeus on myönnetty aikaisemmin, ja suhteellisen viimeaikaisia eroja maissa, joissa äänioikeus on myönnetty äskettäin.

Tämä oletus vahvistetaan: kaikissa viidessä varhaisessa vaiheessa olevassa maassa suurinero on toisen ja kolmannen ikäryhmän välillä; kussakin kolmessa "myöhäisessä" maassa se havaitaan ensimmäisen ja toisen ikäryhmän välillä; Saksa on selvästi kytköksissä toiseen maaryhmään. Nuorempien ja iäkkäiden ihmisten erilaiset reaktiot heijastavat todennäköisesti historiallisia vaikutuksia, joitatoisiinsa kohdistui teini-ikäisinä.

Taulukko 82

On eri mieltä näkemyksestä, jonka mukaan "politiikan pitäisi olla enemmän miesten asia" tilanteestajamaasta riippuen.¹

Ikäryhmät			Aika, jolloin naiset saivat äänioikeuden							
Ikä vuonna 1975	Keski-ikä	Vuosi 18 ²	Muinainen (1915 - 1919)				Entinen keskeytynee nä	Äskettäin (1944 - 1949)		
			Danin kanssa.	Ned.	G.B.	Irlanti	Deutsch. (englanniksi)	Fr.	Se on siinä.	Belg. (englann iksi)
15-39	27	1966	85 %	65 %	75 %	75 %	61 %	77 %	73 %	57 %
40-65	52	1941	82	57	73	69	45	60	57	42
66-96	72	192]	69	47	68	54	40	59	55	30

1 Ei sisällä vastauksoita. Ilman Luxemburgia ja Pohjois-Irlantia.

2 18-vuotiaana pidetään tässä ikää, jolloin esiaikuisten sosialisointi päättyy.

2) Poliittiset mieltymykset

Poliittinen suuntautuminen on myös tärkeä ennustaja asenteille naisten muuttuvaa asemaa kohtaan.

Ensimmäisenä likiarvona voidaan sanoa, että vasemmistosuuntautuneet ihmiset tukevat yleensä enemmän naisten osallistumista kuin oikeistosuuntautuneet. Mutta on olemassa poikkeuksia. Esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa näyttää siltä, että Labour-puolueen äänestäjät ovat suhteellisesti vähemmän suotuisia. Ranskassa kommunistit ovat muita epäsuotuisampia, AullistG:tä ja riippumattomia republikaaneja lukuun ottamatta; Belgiassa sosialistit ovat kaukana liberaaleista ja alueellisten puolueiden äänestäjistä.

Näistä poikkeavuuksista huolimatta, jotka olisi todennettava myös suuremmilla otoksilla, vasemmistolaisilla äänestäjillä on taipumus suosia naisten tasavertaista osallistumista politiikkaan.

Taulukko 83

Erimielisyys näkemyksestä, jonka mukaan ”politiikan olisi oltava enemmän miesten asia”, kun otetaan huomioon poliittisetmieltymykset ja maa¹

Deutschland		Irlanti		Iso-Britannia		Ranska	
SPD	61 % (347)	Työvoima	70 % (148)	liberaali	78 % (94)	Virtalähde ja ääri-vasemmis to	85 % (26)
FDPV	57 (105)	Fianna epäonnistuu	70 (369)	Conservative	78 (393)	Sosialistinen puolue	75 (325)
CDU/CSU	42 (416)	Fine Gael	69 (209)	Nationalist Työvoima	69 (26) 66 (324)	Vasemmanpuoleinen rata. Uudistajat kommunistisen puolueen U.D.R. Uudelleenjulkaisu. indép.	75 (20) 72 (72) 67 (107) 64 (112) 58 (163)
Nederland		Danmark		Belgia/België		Italia	
Heidät. '66, DS-70	100 % (8)	Venstre Socialiste	90 % (19)	PVV (Liberalen)	68 % (59)	PCI	80 % (153)
PPR, PSP	88 (42)	Sosialistikansa.	88 (42)	FDF/RW	63 (40)	PRI	80 (25)
CPN	69 (16)	Venstre	85 (181)	Volkunie	59 (73)	PSDI	469 (45)
VVD	65 (150)	Fremskridtspartiet	82 (146)	PSC (Yhteiskunnat -Chr.)	52 (85)	PSI	67 (141)
PvdA	60 (289)	Kristellgt Folk (s.	80 (44)	BSP (Socialisten)	49 (99)	PLI	67 (SQ)
ARP	60 (57)	Socialdemokratiet	79 (248)	PSB (sosialistit)	45 (146)	MSI/Destra Naz.	58 (45)
ISGP, BP, GPV, RKPN	52 (23)	Radikale	79 (53)	CVP (kristityt)	45 (282)	DC	57 (291)
KVP	48 (159)	Konservatiivinen	72 (46)	PLP (vapaaehtoinen)	33 (30)		
Chu	44 (52)	Kommunister	71 (17)				

1 Ei vastauksia poissuljettu. Ilman Luxemburgia tai Pohjois-Irlantia. Suluissa olevat luvut vastaavat vastaajien määrää. Alle 30 vasteen perusteella laskettuja prosenttiosuuksia ei voida pitää merkittävinä.

3) Tulot

Perhetulot ovat yhdessä alueen kanssa toinen kahdesta muusta tärkeästä naistenpoliittista osallistumista koskevien asenteiden ennustajasta.

Yleisesti ottaen suurituloiset ovat kaikkein suotuisimpia. Tämä havainto voi tulla yllätyksenä sen jälkeen, mitä juuri teimme poliittisesta suuntautumisesta. Tämän ilmeisen ristiriidan selitystä olisi epäilemättä etsittävä arvojärjestelmien muutosprosessista, jossa jotkut Länsi-Euroopan maiden rikkaimmista piireistä keskittyvät yleensä ”jälkeisiin” arvoihin ja suosivat erityisesti vähemmän hierarkkista ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa.

¹ Koska sukupuolten tasa-arvo on osa post-materialialistien arvojärjestelmää, vasemmistolaisen suuntautumista ja korkeita tuloja koskevat tulokset voivat heijastaa samaa kulttuurista muutosprosessia.

1 Ks. Ronald INGLEHART, "The Silent Revolution in Europe", American Political Science Review, joulukuu 1971.

Taulukko 84

Olen eri mieltä lausunnosta ”Poliittisentoiminnan pitäisi olla enemmän miesten liiketoimintaa” perheen tuloista ja maasta riippuen.¹

Danmark		Iso-Britannia		Irlanti		Ranska	
-20 000.Kr.	71 % (55)	L 79	63 % (105)	--L 40	50 prosenttia (30)”	-->FF 800	42 % (43)
20 - 30.000	82 (67)	80 - 159	77 (162)	40 - 79	60 (133)	800 - 1250	53 (53)
30 - 40.000	85 (46)	160 - 239	73 (221)	80 — 159	72 (258)	1250 - 1750	59 (85)
40 - 50.000	71 (49)	240 - 319	77 (150)	160 — 239	72 (217)	1750 - 2500	67 (162)
50 - 60.000	83 (77)	320 - 399	83 (83)	240 - 319	84 (102)	2500 - 4000	73 (242)
60 - 80.000	77 (123)	400+	88 (76)	320 - 399	76 (45)	4000–6500	78 (160)
80 - 100.000	87 (108)			400+	71 (34)	6500+	78 (71)
100–150 000	87 (160)						
150.000 +	95 (59)						

Italia		Nederland		Deutschland		Belgia/België	
70 000 litraa.	54 % (41)	Hfl. 9000	56 % (43)	750 Saksan markkaa	27 % (45)	-FB 8000	32 % (66)
70 - 120.000	54 (79)	9 - 12.000	57 (67)	750 - 1000	51 (88)	8 - 16.000	38 (203)
120 - 180.000	60 (161)	12 - 15.000	56 (82)	1000 - 1250	41 (126)	16 - 24.000	45 (218)
180 - 250.000	67 (241)	15 - 18.000	59 (106)	1250 - 1500	44 (126)	24 - 32.000	49 (182)
250 - 350.000	64 (193)	18 - 21.000	55 (165)	1500 - 1750	53 (116)	32 - 40.000	56 (157)
350 - 500.000	66 (131)	21 - 24.000	55 (123)	1750 - 2000	52 (124)	40 - 60.000	56 (101)
500 - 750.000	78 (41)	24 - 27.000	63 (87)	2000 - 2250	49 (105)	60.000 +	68 (50)
750.900 +	86 (22)	27 - 30.000	60 (47)	2250 - 2500	61 (62)		
		30 - 33.000	64 (45)	2500 - 2750	59 (51)		
		33 - 39.000	83 (30)	2750 - 3000	54 (28)		
		40.000 +	67 (51)	3000+	76 (41)		

4) Asuinalue

Asuinalueen ja naisten poliittiseen osallistumiseen suhtautumisen välinen suhde ei ole yksinkertainen. Alankomaiden maakuntien tai Saksan liittotasavallan osavaltioiden välillä on merkittäviä eroja. Tanskan kolmen suurimman alueen välillä sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin välillä on kuitenkin vain vähän eroja (vaikka Ison-Britannian alueiden välillä on eroja).

Alue on joka tapauksessatärkeä ennustaja. Asenne on jossain määrin suotuisampi alueilla, joilla onsuuri metropoli, kuten Lontoossa, Dublinissa, Pariisissa, Hampurissa tai Brysselissä, vaikka Rooman ja Berliinin alueet ovat selvästi kansallisten keskiarvojen alapuolella.

Alankomaiden protestanttis-enemmistöiset maakunnat ovat ennen katolisia tai sekaprovinssseja, mutta tämä ei välttämättä päde Saksan osavaltioihin. Belgian Flanderin ja Vallonian maakuntien välillä ei ole merkittäviä eroja.

Ennen kuin perusteellisempia tutkimuksia voidaan tehdä riittävillä otoksilla, voidaan vain todeta, että alueiden välillä on eroja ja että alueet, joilla on suuria kaupunkeja, ovat yleensä feministisempiä ilman, että tätä todennetaankaikkialla.

Taulukko 85

1 Ei vastauksia poissuljettu. Ilman Luxemburgia tai Pohjois-Irlantia. Perhetulot ilmoitetaan Tanskan ja Alankomaiden osalta vuosittain ja muiden maiden osalta kuukausittain.

Erityiseurobarometri Naiset ja miehet Euroopassa – toukokuu 1975

Olen eri mieltä lausunnosta ”Poliittisentoiminnan on oltava enemmän miesten liiketoimintaa” asuinalueesta ja maasta riippuen.¹

Danmark		Iso-Britannia		Irlanti		Ranska	
Jylland	85 % (490)	Lounais-Suomi	81 % (89)	Lounais-Suomi	78 % (131)	Pariisin alue	78 % (235)
Sjaelland	78 (404)	Lontoo + kaakkoinen	77 (283)	läntinen	72 (104)	Luoteis	71 (235)
Fyn	78 (90)	Yorkshire * Humber (viittaukset muokkaa)	76 (88)	itäinen	71 (344)	Alsace ja Lorraine	69 (77)
		Länsi-Midlands	75 (67)	Keskilännessä	71 (110)	Kaakkoinen	69 (171)
		Skotlanti + Wales	71 (184)	Donegal	70 (27)	Pariisin altaat	65 (168)
		Itä-Midlands	70 (63)	Midlandsin	70 (91)	Kaakkoinen	60 (125)
		Luoteis	68 (114)	Kaakkoinen	62 (131)	Nord ja Pas-de-Calais	59 (83)
		pohjoinen	65 (49)	Koillis	60 (42)		
		Itä-Anglia	62 (39)				
Italia		Nederland		Deutschland		Belgia/België	
Sisilia + Sardegna	71 % (70)	Friisinmaa	71 % (44)	Hampuri + Bremen	58 % (48)	Namur	55 % (44)
Luoteis	67 (300)	Drenthe	71 (28)	Rheinland-Pfalz	58 (62)	Brabant	54 (333)
koilliseen	65 (197)	Groningen	68 (44)	Hesse	57 (83)	Antwerpen	52 (233)
Etelä	63 (235)	Noordholland	66 (169)	Bayern	56 (160)	Limburg	50 (98)
Keskusta	61 (210)	Noordbrabant	60 (142)	Nordrhein-Westf.	54 (287)	Hainaut	44 (185)
		Zuidholland	59 (237)	Niedersachsen	46 (112)	Liege	43 (141)
		Utrecht	57 (46)	Baden-Württ	44 (141)	Oost-Vlaanderen	42 (189)
		Gelderland	51 (106)	Berliini	42 (33)	Länsi-Vlaanderen	40 (151)
		Limburg	51 (87)	Saarlandin	42 (19)	Luxemburg	30 (33)
		Zeeland	50 (26)	Schleswig-Holstein	36 (41)		

¹ Poissuljetut vastauskato; Ilman Luxemburgia tai Pohjois-Irlantia.

2. Optimismi ja pessimismi

Viimeiselle asenneryhmällemme tunnusomaista oli tyytyväisyyden taittymättömyyden tunne koko yhteiskuntaan ja koko elämään sekä yleinen optimismin tai pessimismin tunne naisten aseman muuttumisesta.

Olisi voinut ajatella, että naiset olisivat vähemmän tyytyväisiä kuin miehet yhteiskunnassa ja yleensä elämässä, koska heidän mahdollisuuksiaan rajoittaa itse asiassa, ellei oikeudellisesti, suuri määrä käytäntöjä ja ennakkoluuloja, jotka eivät vaikuta toisen sukupuolen henkilöihin. Näyttää kuitenkin siltä, että useimmat naiset sopeutuvat olosuhteisiin tai että yhteiskunta asettaa heidät hyväksymään nämä rajoitukset: ei ole juuri mitään eroa tasojen häntisfaction miesten ja naisten.

Kuten seuraavasta taulukosta käy ilmi, tärkeimmät viitteet yleisestä tyytyväisyydestä elämään ovatsamat kuin ne, jotka vaikuttavat eniten asenteeseen yhteiskunnalliseen muutokseen suhteessa naisten asemaan: perheen tulot, alue, ikä ja poliittinen mieltymys. Kaikissa yhdeksässä maassa sukupuoli on alhaisin kymmenestä ennustajasta.

Taulukko 86

Ennusteet yleisestä tyytyväisyydestä elämään Euroopan yhteisön maissa

(Range of ranking suivant kunkin ennustajan selittämä varianssi ottaen huomioon muiden ennustajienvaikutukset)

	Irlanti (16,9 %) (x)	Luxemburg(15, 9 %)	Ranska (13,8 %)	Italia (12,9 %)	Alankomaat (12,8 %)	Saksa (11,7 %)	Belgia (11,1 %)	Tanska (8,7 %)	Yhdistynyt kuningask unta (6,1 %)
1. Perhetulot	3	1	1	1	6	1	1	4	4
2. Alue	1	2	5	2	4	5	3	3	1
3. Ikä	4	9	3	6	2	3	2	5	2
4. Puolueen suosiminen	5	7	2	3	3	8	6	1	3
5. Perheasema	10	4	4	7	1	2	5	2	6
6. Ammatti	2	10	8	9	5	9	4	6	8
7. Henkilöiden lukumäärä kotitaloudessa	6	8	6	5	8	6	10	8	5
8. Asuinpaikkakunta /maaseutu	8	5	7	8	7	4	8	7	7
9. Koulutustaso	7	3	10	10	9	7	9	10	10
10. Sukupuoli	9	6	9	4	10	10	7	9	9

x) Sulkeissa olevat luvut vastaavat kunkin kansallisen otoksen kymmenen ennustajan selittämää prosenttiosuutta kokonaisvarienssista.

Sukupuolten välisten erojen puute on silmiinpistävää ja aiheuttaa merkittäviä haasteita.

Yleisesti ottaen, kuten muissa tutkimuksissa on osoitettu, yleinen tyytyväisyyden tunne tietyssä sosiokulttuurisessa järjestelmässä, tässä tapauksessa kansallisessa järjestelmässä, vaihtelee vain vähän vastaajien sosiaalisten ominaisuuksien mukaan: kymmenen ennustajamme selittämä varianssi on keskimäärin 12 prosenttia yhdeksän kansallisen näytteen osalta. Toisaalta olemme havainneet, että tyytyväisyysaste vaihtelee suuresti maittain, ja pienempien maiden tyytyväisyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suurempien. Lisäksi niiden ennusteiden joukossa, joilla on merkitystä kussakin maassa, alue tulee keskimäärin välittömästi perheen tulojen jälkeen, ennen ikää, poliittista suuntautumista jne.

On kuin mielikuva tyytyväisyydestä olisi laajalle levinnyt (ja luultavasti vakaa) kulttuurinen tosiasia sosiokulttuurisessa järjestelmässä, tai tarkemmin sanottuna seurausta tietynlaisesta yhteydestäkoettujen tilanteiden ja suunniteltujen pyrkimysten välillä. Ihmiset tietävät esimerkiksi, että naisille maksetaan vähemmän kuin miehille ja että heitä syrjitään sosiaalisesti monilla elämäntiloilla. Molempien sukupuolten yleinen tyytyväisyys on kuitenkin käytännöllisesti katsoen epätodennäköistä niin kauan kuin arvojärjestelmien muutos ja saavutettavissa oleviksi arvioitujen pyrkimysten tason nousu eivät määrää naisilla insatisfaction: n tunnetta ja elämänvaikutusten kysyntää, mikä johtaa tyytyväisyyden tunteen mukauttamiseen edelleen ja niin edelleen.¹

Jos naiset eivät yleisesti ottaen ole enemmän tai vähemmän tyytyväisiä kuin miehet, on merkitykseltä todettava, että nuoret naiset ja miehet ovat "yhteiskunnan muodon" osalta huomattavasti tyytymättömiä kuin ikääntyneet.

¹ Ks. Ronald INGLEHART: Arvoprioriteetit. Subjektiiivinen tyytyväisyys ja protestipotentiaali länsimaisten julkisuuden henkilöiden keskuudessa". San Franciscossa vuonna 1975 pidettyä American Political Science Associationin vuosikokousta varten laadittu asiakirja. Syyskuu 1975.

Taulukosta 86 kävi ilmi, että yleisen tyytyväisyyden taso vaihteli hieman maittain. Kuten taulukosta 87 käy ilmi, maiden välillä on kuitenkin paljon suurempia eroja, jotka riippuvat kyseessä olevasta tyytyväisyysalueesta. Jotkut maat sijoittuvat korkealle lähes kaikilla aloilla satisfaction, kun taas toiset sijoittuvat suhteellisen alhainen. Esimerkiksi tanskalaiset ovat yksi kymmenestä parhaasta kuninkaasta joka tunti, kun taas ranskalaiset ja erityisesti italialaiset ovat lähes aina yksi kolmesta alimmasta.

Suhteellisen korkea tai alhainen tyytyväisyysaste näyttää pysyvän vakiona kussakin maassa ainakin vuosina 1973-1975, joista on saatavilla vertailukelpoisia tietoja (taulukko 88).

Näiden havaintojen johdonmukaisuus viittaa siihen, että tässä on kyse kansallisten (ja ehkä alueellisten) kulttuurien syvällisestä ominaisuudesta, mutta tätä ei ole vielä osoitettu tiedoilla.¹

1 Ks. vuoden 1973 osalta "Tyytyväisyys ja tyytymättömyys Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden elinoloihin". Bryssel, kesäkuu 1974.

Taulukko 87

Tyytyväisyys ja onnellisuus Euroopan yhteisön maissa

(Eri maiden paremmuusjärjestys kunkin maan keskimääräisen pistemäärän mukaan) ¹

	Danmark	Belgia	(Pohjois-Irlanti)	Nederland	Luxemburg	Irlanti	Iso-Britannia	Deutschland	Ranska	Italia
Tyytyväisyys										
Elämä jota elämme (11 astetta)	1	4	2	7	5	3	6	8	9	10
Elämä jota elämme (4 astetta)	1	2	3	4	7	5	6	8	9	10
- elintaso	1	2	4	3	5	7	6	8	9	10
Onnellisuus (3 astetta)										
	1	2	6	3	4	9	5	8	7	10
Tyytyväisyys										
Miten käyttää vapaa-aikaa	1	5	2	4	7	3	6	8	9	10
käytettävissä oleva aika	3	4	5	2	6	1	7	9	8	10
- tulot	1	4	3	2	5	6	7	8	9	10
Suhteet ihmisiin	3	5	2	10	6	1	4	7	8	9
- talo	3	4	1	6	5	1	7	8	9	10
Paikka, jossa asut	2	4	3	5	5	6	6	9	9	8
Yhteiskunnan muoto	5	3	9	6	1	6	7	2	8	10
Demokratian toimivuus	5	3	9	4	2	6	8	1	7	10

¹ Ellei toisin mainita, kaikki kohteet mitattiin 11 asteen asteikolla, joka vaihteli 0: sta 10: een.

Taulukko 88

Tyytyväisyys ja onnellisuus yhteisön maissa useiden vuosina 1973 ja 1975 toteutettujen toimenpiteiden jälkeen

(Keskimääräiset pisteet maittain)¹

		Tyytyväisyys elämään				Onnellisuus	
Syyskuu 1973 (4 asteen asteikko)		Toukokuu 1975 (4 asteen asteikko)		Toukokuu 1975 (11 asteen asteikko)		Toukokuu 1975 (3 asteen asteikko)	
Danmark	3,5	Danmark	3,5	Danmark	8,3	Danmark	2,4
Irlanti	3,4	Belgia	3,3	Irlanti	8,2	Belgia	2,3
Belgia	3,3	Nederland	3,3	Belgia	7,8	Nederland	2,2
Nederland	3,3	Irlanti	3,2	Luxemburg	7,7	Luxemburg	2
Luxemburg	3,3	Iso-Britannia	3,2	Nederland	7,5	Irlanti	1,9
Iso-Britannia	3,2	Luxemburg	3	Iso-Britannia	7,5	Iso-Britannia	1,9
Deutschland	3	Deutschland	2,9	Deutschland	7	Deutschland	1,9
Ranska	2,9	Ranska	2,9	Ranska	6,7	Ranska	1,9
Italia	2,7	Italia	2,6	Italia	6,3	Italia	1,6

Yhteisön jäsenvaltioiden tyytyväisyysasteissa on kuitenkin merkittäviä puutteita.

Tulosten huolellinen tarkastelu viittaa siihen, että tyytyväisyyttä on todennäköisesti kaksi types, jotka vaihtelevat jonkin verran toisistaan. Tietyissä maissa ihmisillä voi olla sama tai lähes sama yleinen tyytyväisyystaso kuin muissa yhteisön maissa, mutta he joutuvat eri asemaan kahden olemassaoloon liittyvän seikan osalta: "yhteiskunnan muoto" ja "demokratian toiminta". Esimerkiksi Pohjois-Irlannin väestö on yleisesti ottaen suurta useimmilla tyytyväisyysalueilla, mutta hyvin vähäistä yhteiskunnassa ja demokratiassa. Saksalaisilla on päinvastainen tapaus.

Sen lisäksi, että tyytyväisyys näihin kahteen alueeseen vaihtelee muista olemassaolon osa-alueista riippumatta, se osoittaa mielenkiintoista kehitystä ajan myötä, mikä on ristiriidassa globaalimpien tyytyväisyysmuotojen vakauden kanssa.

Taulukossa 89 esitetään tyytyväisyysasteet eri maissa "yhteiskunnan muodon" osalta. Useimmissa maissa näyttää siltä, että kansalaiset ovat alkaneet laskea tällä alueella vuosina 1973-1975. Saksa näyttää olevan silmiinpistävä exception, joka siirtyy viidenneltä sijalta ensimmäiselle sijalle; Tämä kasvui johdu saksalaisten tyytyväisyyden lisääntymisestä vaan jyrkästä laskusta muissa maissa.

¹ Neljän astein asteikko: 4 = "Erittäin tyytyväinen" ja 1 = "Ei lainkaan tyytyväinen"; 11 astein asteikolla 10 = "Erittäin tyytyväinen" ja 0 = "Ei lainkaan tyytyväinen"; Onnellisuutta koskevan kysymyksen osalta valinta oli "Todella onnellinen" (3), "Riittävän onnellinen" (2), "Ei liian onnellinen" (1).

Taulukko 89

Tyytyväisyys "yhteiskunnan muotoon, jossa ihminen elää" vuosina 1973 ja 1975¹

	1973		1975	
	4 asteen asteikko	Vastaavuus yli 11 astetta		11 asteen asteikko
Belgia/België	2,91	6,99	Luxemburg	6,58
Luxemburg	2,88	6,92	Deutschland	6,41
Irlanti	2,78	6,68	Belgia/België	6,38
Danmark	2,68	6,44	Irlanti	6,02
Deutschland	2,61	6,27	Danmark	5,88
Nederland	2,56	6,15	Nederland	5,95
Iso-Britannia	2,48	5,96	Iso-Britannia	5,14
Ranska	2,33	5,6	Ranska	4,72
Italia	2,13	5,12	Italia	3,31

1 Tämä taulukko on suuntaa-antava, eikä ole varmaa, että 4 asteen asteikolla annetut vastaukset, edes aritmeettisesti muunnetut, ovat täysin verrattavissa 11 asteen asteikolla annettuihin vastauksiin.

Päätelmät

Lopuksi totean, että tässä ensimmäisessä merkittävässä naisia ja miehiä Euroopassa koskevassa tutkimuksessa yksilöimämme jamittaamamme asenteet ja pyrkimykset ilmentävät pääasiassa pyrkimyksiä maailmanlaajuista yhteiskuntaa kohtaan ja asenteita yhteiskunnallista muutosta kohtaan. Sukupuolten väliset jännitteet ovat vähäisempiä kuin sukupolvien väliset jännitteet, vähemmän "feministien" ja "antifeministien" väliset jännitteet kuin yhtäältä muutosaktivistien (noinkolmannes kansalaisista) itsensä, jota ovat mahdollisesti vahvistaneet maltillisiksi kutsumamme aktivistit (hieman alle 20 prosenttia kansalaisista), ja toisaalta muutoksen vastustajien vähemmistön (myös 20 prosenttia) väliset jännitteet. Muut kansalaiset jakavat kaksi toisiaan vastaan sopeutuneiden ja välinpitämättömien välillä.

Naisten aseman parantaminen ja yhteiskunnan muutos: Tämä on luultavasti sama keskustelu ja sama taistelu.

Huomautukset

(Ohjattu sivulta Pierre Dieumegard)

Alkuperäinen asiakirja on saatavilla Eurobarometri-sivustolla (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/63>) kolmella kielellä: englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Ranskankielinen versio (<https://webgate.ec.europa.eu/ebsm/api/public/deliverable/download?doc=true&deliverableId=51062>) toimi perustana, mutta vaikealukuisissa osissa englannin- ja saksankieliset versiot olivat hyödyllisiä.

Alkuperäisessä ranskankielisessä versiossa maiden nimet olivat maan kansallisella kielellä ja Belgian ranskaksi ja hollanniksi. Tämä on säilytetty tässä asiakirjassa, vaikka on todennäköistä, että konekäännökset aiheuttavat käännösongelmia.

Teknologinen kehitys: oli kirjoituskoneiden ja sapluunoiden aika

Alkuperäistä asiakirjaa tarkasteltaessa voidaan todeta, että Eurobarometri-raportit ovat kehittyneet 50 viime vuoden aikana. Tuolloin kirjoituskonetta käytettiin stensiilien puhkaisemiseen: Se oli pitkä, ja kirjoitusvirheitä oli vaikea korjata. Sitten roneoter-koneella muste voi kulkea kaavaimen reikien läpi mennäkseen paperiarkkiin. Tuloksena oli vain mustaa tekstiä valkoisella taustalla. Emme voineet tehdä kaavioita. Jotta pdf-asiakirja olisi saatavilla Eurobarometri-sivustolla lähes 40 vuotta myöhemmin, tulostettu asiakirja oli skannattava pdf-asiakirjaan kerättyjen kuvien tekemiseksi.

Lopuksi tämä skannattu asiakirja siirrettiin automaattiseen merkkientunnistushjelmistoon (PDF-Xchange Editor ja Tesseract). Tuloksena oli erilaisia virheitä, jotka johtuivat huonosti painetuista kirjeistä ja pienistä tahroista paperilla. Suurin osa virheistä on korjattu tämän asiakirjan muotoilussa, mutta on mahdollista/todennäköistä, että joitakin virheitä on vielä jäljellä.

Vuonna 1975 kirjoituskoneessa oli vain yksi kirjasintyyppi: Ei ollut mitään mahdollisuutta lihavoida tai kursivoida, ja ne olivat kaikki samankokoisia.¹ Otsikoiden tiettyjen sanojen korostamiseksi tapana oli hyödyntää merkkejä. Konekäännösjärjestelmillä on kuitenkin taipumus kääntää sanat väärin isoksi kirjaimeksi, minkä vuoksi tässä asiakirjassa otsikot ovat usein pieniä, toisin kuin alkuperäisessä asiakirjassa.

Muutokset tekstin laadintatyyliin: Tämä oli aika, jolloin toimittajat ajattelivat (ja osoittivat) ajatuksiaan

Ensimmäisessä alaviitteessä mainitaan selvästi mietinnön laatijat. Pääkirjoittaja on Jacques-René Rabier, ja jotkut osat ovat kirjoittaneet asiantuntijat (Hélène Riffault, Margaret ja Ronald Inglehart). Tiedämme, kuka teki mitään ja ketä voidaan syyttää, jos olemme tyytymättömiä mietintöön. Kertomuksessa todetaan, että "Euroopan komissio ei ole millään tavoin vastuussa": Se ei ole kansainvälinen sopimus, jonka eri hallitukset ovat punnitseet jokaista sanaa ja pilkkua, se on tutkimusraportti.

Viisikymmentä vuotta myöhemmin tilanne on hyvin erilainen. Eurobarometrissä julkaistaan edelleen raportteja samoista aiheista, esimerkiksi joulukuussa 2024 julkaistiin sukupuolistereotypioita koskeva Eurobarometri-raportti (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2974> vain englanniksi; vapaaehtoinen kääntäminen muille kielille, ks. https://europokune.eu/Article_35/2024sp545stergen). Jo ennen johdantoa toiselta sivulta (kansisivun takaa) todetaan myös, että asiakirja ei edusta Euroopan komission näkemyksiä ja että tulkinnot ja mielipiteet ovat vain laatijoiden tulkintoja ja mielipiteitä.

Mutta ketkä ovat tämän joulukuun 2024 raportin laatijoita? Tätä ei ole merkitty tekstissä mihinkään. Kun tarkastellaan asiakirjan ominaisuuksia, se lukee asiakirjan laatijan rivillä: Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto. Ihmisnimeä ei ole.

Vuoden 1975 raportissa on ideoita, mielipiteitä, hypoteeseja, jotka joskus todennetaan tilastoilla, mutta jotka ovat joskus väärinkäsityksiä tai stereotypioita, jotka tilastot kumoavat.

Esimerkki (kohta I-1) on oletettu enemmistöuskonto eri maissa (sivu 10)

1 Pallokirjoituskoneet olivat olemassa jo vuonna 1975, ja merkkien tyyppiä voitiin muuttaa vaihtamalla palloa, mutta tämä vaati useita sekunteja manipulointia.

Loogisesti voidaan päätellä, että juuri maissa, joissa ongelmaa pidetään ratkaisemattomana, sitä pidetään erityisen tärkeänä. Ne ovat kaikki katolisen perinteen maita.

On kuitenkin huomattava, että vaikka Belgiassa on katolinen perinne, se sijoittuu enemmän niiden maiden puolelle, joissa ongelmaa ei pidetä kovin merkittävänä ja jotka ovat lähellä yhteisön keskiarvoa.

Vaikka on olemassa alaviite, joka osoittaa, että syy-yhteyttä ei ole, sanotaan silti, että on maita, joita pidetään "katolisina". Tällä hetkellä tällaista puhetta pidetään sopimattomana. Yhtäältä se ei ole vain katolisia maissa, toisaalta sitä voidaan pitää ryhmän leimaamisena oletetun uskonnon perusteella, eivätkä maat, joissa ongelmaa pidetään ratkaisemattomana, ole aina maita, joissa ongelma on vakavin.

Hieman pidemmälle, suhteessa muutoksen nopeuteen (sivu 19) voimme lukea:

3° Italiassa 30 prosenttia miehistä ja naisista on samaa mieltä siitä, että asiat etenevät liian nopeasti useammin kuin muualla, mutta todennäköisimmin näin sanovat tietenkin vanhemmat ja vähemmän koulutetut.

"Tietenkin" voidaan tulkita halveksunnan merkiksi vanhempia ja vähemmän koulutettuja kohtaan, mitä ei voida sanoa 2000-luvulla.

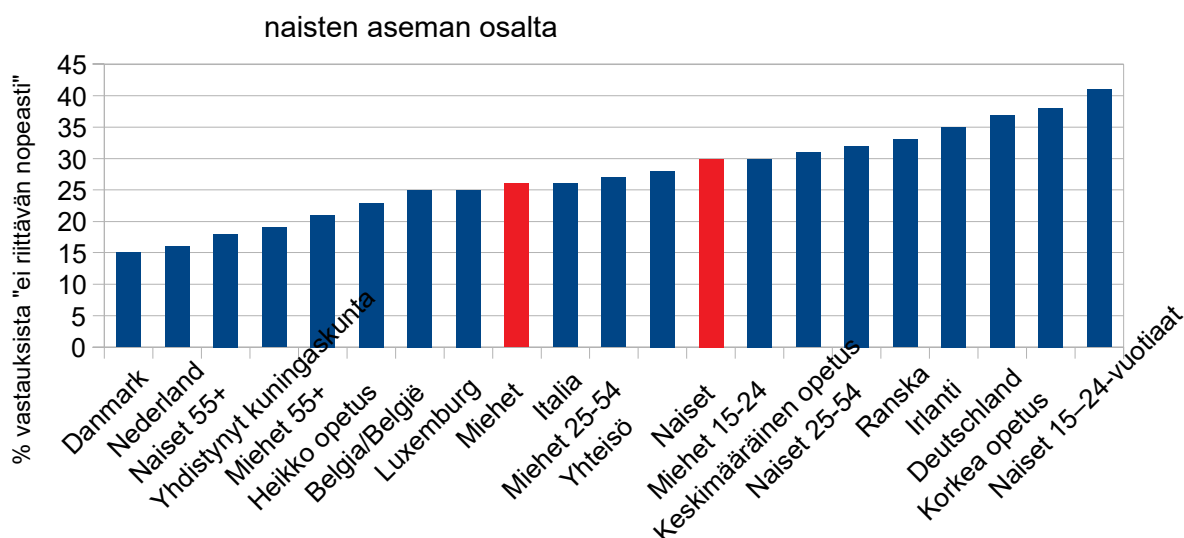
Vuoden 2024 kertomuksessa tällaista ei ole. Teksti on hyvin sujuva, eikä siihen ole esitetty muita väitteitä kuin se, että Euroopan unionin kansalaiset tukevat Euroopan komission politiikkaa.

Onneksi vuoden 2024 raportissa on kaavioita ja karttoja, jotka stimuloivat lukijoiden mielikuvitusta ja ajattelua.

Joitakin kaavioita, jotka mahdollistavat vuoden 1975 tietojen visualisoinnin

Muutoksen nopeus

Asiat eivät muutu tarpeeksi nopeasti.

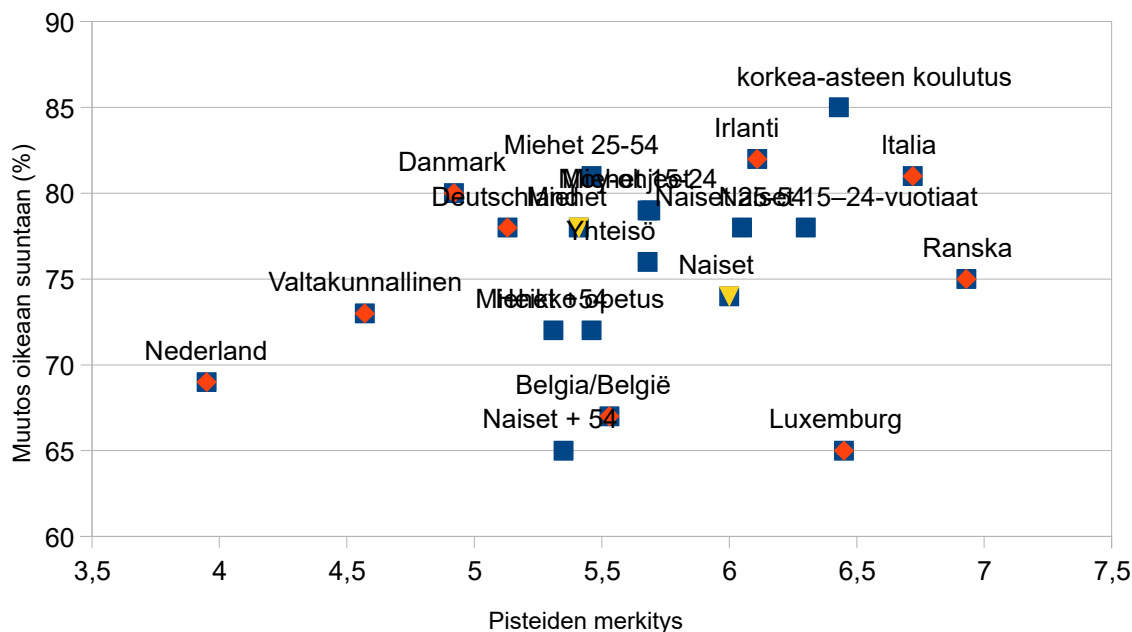
On nähtävissä, että miesten ja naisten mielipiteet eivät keskimäärin ole kovin erilaisia: vain neljä prosenttiyksikköä. Toisaalta eri maiden mielipiteet vaihtelevat suuresti: Tanskassa 15 prosenttia pitää muutosta liian hitaana, mutta Saksassa 37 prosenttia, yli kaksi kertaa hitaampana.

Muutoksen merkitys ja merkitys

Taulukossa 1 (s. 9) esitetään naisten asemaa koskevan ongelman tärkeysasteet (tärkeysaste 10, nolla).

Taulukko 4 sisältää kysymykseen annettujen vastausten prosenttiosuudet: Onko muutos oikea vai väärä?

Eri ryhmien (maa, sukupuoli, ikä, koulutustaso) reaktioita kuvaava kaavio voidaan tehdä.

Maiden pisteet ovat punaiset ja yhteiskuntaryhmien pisteet siniset, lukuun ottamatta kahta ryhmää "Miehet" ja "Naiset", joiden sinisellä neliöllä on keltainen kolmio.

On nähtävissä, että miesten ja naisten välillä ei ole suurta mielipide-eroa.

Naiset antavat hieman enemmän painoarvoa naisten asemaa koskevalle kysymykselle, mutta harvempi katsoo, että muutos on oikeansuuntainen.

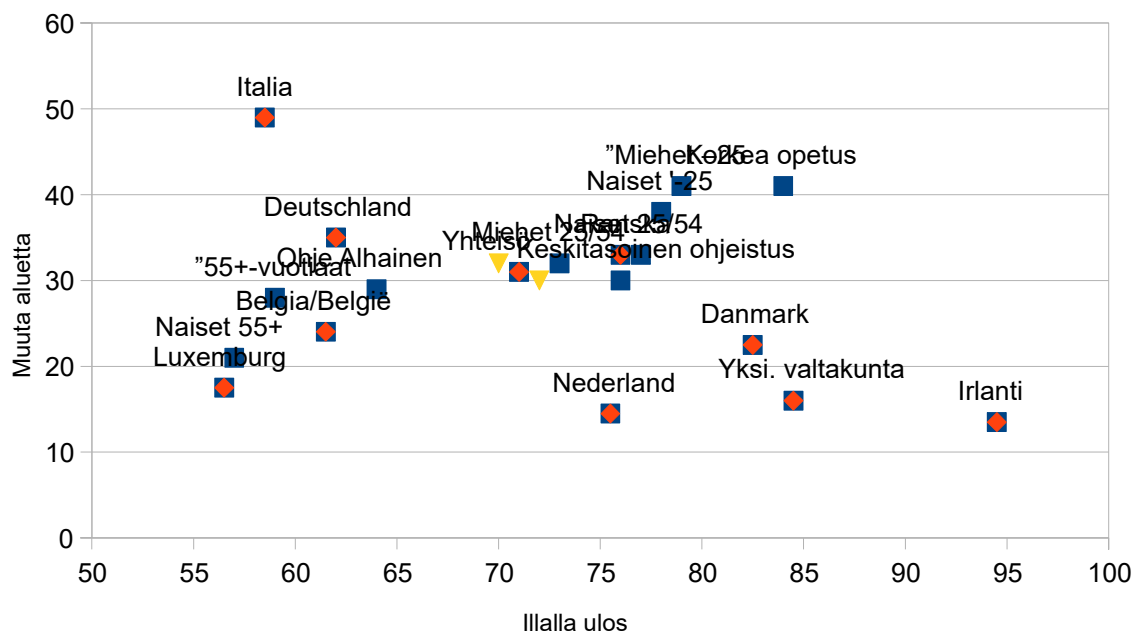
Ihmiset, joilla on korkea koulutustaso, antavat paljon merkitystä ongelmalle ja huomaavat, että muutos menee oikeaan suuntaan.

Kansalliset mielipiteet ovat hyvin hajanaisia: 4:stä 7:ään merkityspistemäärän osalta ja 65:stä lähes 80:een muutosnopeutta koskevan lausunnon osalta.

Konkreettisissa tilanteissa kansalliset mielipiteet ovat myös hyvin hajanaisia.

Taulukossa 25 (s. 45) esitetään vastaus kysymyksiin "Pidätkö sitä normaalina ...? Tämä tai tämä erityistilanne, esimerkiksi se, että "nainen lähtee illalla ulos ilman aviomiestä osallistua kokoukseen" ja se, että "nainen kannustaa miestä vaihtamaan työpaikkaa, koska hänelle tarjotaan parempaa tilannetta toisella alueella kuin sillä, jossa he asuvat".

Voit tehdä kaavion, joka osoittaa myönteiset vastaukset näihin kahteen kysymykseen.

Miesten ja naisten (keltaiset kolmiot) vastaukset ovat hyvin samankaltaisia. Kuten edellisessä kaaviossa, voidaan nähdä, että henkilöt, joilla on korkea koulutustaso, vastaavat voimakkaasti "kyllä" molempiin ehdotuksiin, kun taas yli 55-vuotiaat naiset reagoivat useammin kielteisesti.

Ja eri mailla (punaisella) on edelleen hyvin erilaisia kansallisia mielipiteitä. 50 vuotta myöhemmin näemme vuoden 2025 Eurobarometri-tutkimuksissa saman asian: Mielipiteet riippuvat enemmän asuinmaasta kuin sukupuolesta, iästä tai sosiaalisista ryhmistä (yleensä). Toisin sanoen EU:n tasolla ei ole yleistä mielipidettä: On vain kansallisia mielipiteitä, koska eri kansat eivät kommunikoi keskenään. Euroopan yhdentymisen parantamiseksi ihmisten on voitava viestiä keskenään sekä vaihtaa tietoja ja mielipiteitä naapureidensa kanssa. Keskusteluun tarvitaan yhteinen kieli. Tarvitsemme esperantoa.

Lopuksi meidän on kiitettävä Jacques-René Rabieria ja muita tämän mietinnön laatijoita siitä, että he ovat kirjoittaneet mietinnön mielenkiintoisella tavalla, toisinaan kyseenalaisin mielipitein, mutta esittäneet menetelmät, joilla on pyritty todentamaan esitetyt hypoteesit.

LIITTEET

I. Tutkimuslaitosten nimet ja haastattelupäivät

Belgia/België	DIMARSO (INRA-ryhmä)	9.–20. toukokuuta 1975
Luxemburg	"	15–27"
Danmark	GALLUP MARKEDSANALYSE	3–11"
Deutschland	EMNID-INSTITUT	12–13"
Ranska	Ranskan julkisen lausunnon laitos (KOR)"	12–20"
Irlanti	IRISH MARKKINOINTIPALVELUT	1–16"
Italia	ISTITUTO PER LE RICERCHE STATISTICHE E L'ANALISI DELL'OPINIONE PUBBLICA (DOXA) Näytä tarkat tiedot	9–23"
Nederland	NEDERLANDS INSTITUUT VOOR DE PUBLIEKE OPINIE (NIPO) Näytä tarkat tiedot	20 " - "
Yhdistynyt kuningaskunta	The GALLUP POLL (pelikenttä)	9–20"

II. Tekniset huomautukset

1. Alaa muistutetaan siitä, että otantatutkimuksissa on otettava huomioon tietty otantavirhemarginaali. Jos otos on 1 000 vastaajan luokkaa, alle 5 prosentin prosenttieroja ei yleensä pitäisi pitää tilastollisesti merkitsevinä.

2. Kaikissa taulukoissa rivi tai sarake "Euroopan yhteisö" antaa kaikkien työntekijöiden keskiarvon yhdeksässä maassa painotettuna keskiarvona kunkin maan vähintään 15-vuotiaan väestön mukaan:

	Tuhansia	%
Belgia/België	7492	3.91
Danmark	3804	1.99
Deutschland	47052	24.55
Ranska	38420	20.05
Irlanti	2031	1.06
Italia	40601	21.19
Luxemburg	262	0.14
Nederland	9554	4.98
Yhdistynyt kuningaskunta	42412	22.13
	191628	100.00

3. Kaikki tähän tutkimukseen liittyvät tiedot talletetaan Belgian yhteiskuntatieteelliseen arkistoon (Van Evenstraat 2A, B-3000 Leuven). Niitä voivat käyttää eurooppalaisen poliittisen tutkimuksen konsortion (Essex) jäsenorganisaatiot, Political Research-konsortion(Michigan) jäsenorganisaatiot/jatutkijat, joilla on tutkimusintressejä.